

หน้าโฆษณา เนชั่นกรุ๊ป
(เต็มหน้า ขาว-ดำ)

ทีวีดาวเทียม

๒๕ ตากรรมที่ไร้การควบคุม

โดย สุวรรณษา อุยานันท์

ในอากาศไม่มีของฟรี ทั้งๆ ที่อากาศไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง

ขณะที่บนเวทีชกหลายเวที มีคู่มวยกำลังต่อสู้กันอย่างเอาเป็นเอาตาย ...แต่ไม่ว่าฝ่ายใดจะเพี้ยล้มพล้ำในแต่ละยก ..ล้วนแลกด้วยผลประโยชน์ทุกวินาที

บนหน้าจอและโลโก้สถานีที่มุ่มจ่ออันทรงอิทธิพลต่อคนดู เราอาจมองไม่เห็นการต่อสู้เหมือนกับการชกมวย แต่ภาพที่มองไม่เห็นคือภาพที่รุนแรงและการแข่งขันช่วงชิงความเป็นสถานีโทรทัศน์ยอดนิยมกันทุกนาที

จากเดิมมีเวลาไพรม์ไทม์ หรือเวลาทองคือช่วงเวลาข่าวภาคค่ำจนถึง 22.00 น. แต่วันนี้ แทบทุกช่วงของวันคือไพรม์ไทม์ทั้งสิ้น ..

รายการประเภท ข่าว คู่คุยกับข่าว ละคร เกมส์โชว์ วาไรตี้ เบียดแย่งเวลากันตลอดปี หากสถานีนี้สร้างเรตติ้งรายการประเภทใดได้ดี เว้นอีกไม่วันไม่กี่เดือนก็จะมีรายการประเภทเดียวกันไหลอีกช่องหนึ่งได้อย่างไม่เคอะเขิน

ครั้งหนึ่งเคยเกิดปรากฏการณ์ “เมื่อหน่าย” ฟรีทีวี... ส่งผลให้ยอดการสมัครเป็นสมาชิก เคเบิลทีวีคือยูบิซ็พุงพรวดอย่างเป็นที่ประจักษ์

บัดนี้ปรากฏการณ์ “เมื่อหน่าย” รายการข่าวประเภทน้ำลายแตกฟอง ผู้ดำเนินรายการกลายเป็นผู้วิพากษ์วิจารณ์ข่าว วิพากษ์วิจารณ์คนในข่าวและแถมด้วยอารมณ์ โกรธ เศร้าเคล้าความหงุดหงิดไปในตัว... แต่ผู้ชมซึ่งอยู่ในช่วงกำลังซ้อต่ำลงเพราะภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำมัน ไม่อาจหนีความเบื่อหน่ายไปสมัครยูบิซ็พุง แต่วางใจว่ามีทางเลือกที่น่าลองมากขึ้น

(บน) สถานีโทรทัศน์ที่มีอยู่ยังจัดสรรกันไม่ลงตัวเลย มีสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมโผล่ขึ้นมาให้ปวดหัวอีกแล้ว
(ล่าง) PSI ปูพรมโฆษณาขายจานดาวเทียมราคาถูกทั่วประเทศ

จานดาวเทียมมาติดตั้ง ... ยิ่งในชุมชนห่างไกลและในหุบเขาด้วยแล้ว จานดาวเทียมเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้พวกเขาได้รับความรู้
ความเป็นไปของโลกเท่ากับผู้คนในบริเวณอื่น

ยิ่งราคาจานดาวเทียมถูกลงกว่า 80 % ก็ยิ่งเป็นทางเลือกที่ควรเลือกมากยิ่งขึ้น ... จานดาวเทียมจานละ 3,000 บาท ไม่ใช่
เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เพราะผู้ผลิตรายใหญ่ที่กำลังสร้างจุดขายด้วยการเป็นทั้งผู้ผลิตจานดาวเทียมที่รับสัญญาณจากทั่วโลกกว่า
200 สถานี และยังเชื่อมต่อกับระบบการออกอากาศสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมอีกไม่ต่ำกว่า 3 สถานีและยังสามารถใช้ช่อง
สัญญาณที่กว้างและไกลของระบบจานดาวเทียมแบบ C-BAND เปิดสถานีได้อีกแบบไม่มีจำกัดด้วยซ้ำไป

การเกิดขึ้นของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม ที่รับชมสัญญาณได้เฉพาะผู้ที่ติดตั้งจานดาวเทียม PSI และดาวเทียมสามารถ
ซึ่งขณะนี้มียอดผู้ใช้งานไม่น้อยกว่า 1 ล้านจาน เฉพาะของ PSI มียอดผู้ใช้งานดาวเทียม 850,000 จาน และเมื่อราคา
จานดาวเทียมลดลงเหลือใกล้เคียงกับการติดตั้งเสารับสัญญาณแล้วละก็ ผู้ผลิตคาดการณ์ว่าจะมียอดผู้ใช้งานดาวเทียมเพิ่มขึ้น
อย่างน้อยเดือนละ 3-4 หมื่นจาน

ทีวีดาวเทียม... ไม่ใช่เรื่องใหม่ ไม่ใช่
เทคโนโลยีใหม่ และไม่ใช่เรื่องที่ห่างไกลชาวบ้านอีก
ต่อไปแล้ว ... จานดาวเทียมดวงเดียวสามารถดู
ซักรับสัญญาณภาพจากสถานีโทรทัศน์ทั่วโลก เคเบิล
ทีวีในประเทศและฟรีทีวีในประเทศชัดเจนแจ่มใส
อีกด้วย

จานดาวเทียมในระบบ C-BAND ในอดีต
มีบริษัทสามารถ ๓ ครอบความเป็นเจ้าตลาดและ
เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ราคาจานดาวเทียมของสามารถถึง
มีราคาสูงระหว่าง 15,000 - 30,000 บาท
แต่ในช่วง 5 ปีมานี้ เกิดจานดาวเทียมระบบ
C-BAND ใหม่ ในชื่อ PSI...

จานดาวเทียมซึ่งทำหน้าที่รับสัญญาณจาก
ดาวเทียมซึ่งส่งลอยอยู่ทั่วท้องฟ้าในภูมิภาคนี้
โดยเฉพาะดาวเทียมไทยคม .. จึงเป็นการรับสัญญาณ
โดยไม่ต้องผ่านเสาส่งสัญญาณของสถานีโทรทัศน์
ใด ... เป็นความได้เปรียบที่น่าจับตา

ความได้เปรียบของจานดาวเทียมที่ติดตาม
มากก็คือ เมื่อผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายรายการต่างๆ
ทางฟรีทีวี และไม่ต้องการรับภาระค่าใช้จ่ายราย
เดือนจากการเป็นสมาชิกเคเบิลทีวี ... พวกเขา
สามารถทะลวงผ่านกำแพงทั้งหลายได้ด้วยการซื้อ

▶ วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน ทีวีดาวเทียม ะตากรรมที่ไร้การควบคุม

คู่มือการรับสัญญาณ ต้องมีจานดาวเทียมกับเครื่องแปลงสัญญาณ

สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมที่เกิดขึ้นมารองรับอย่างน้อย 3 สถานีคือ T Chanel ของบริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) แต่เดิมคือ MDTV 3 นั้นเอง ยังมีสถานี MDTV 2 และ DMTV หรือ Direct Marketing Television ที่แปรสภาพเป็น STV หรือ Sat TV. มีสันติ เศวตวิมล เจ้าของนามปากกา “อิริขฐาน” และ “แม่ซ้อย นางรำ” เป็นผู้บริหาร และอีกสถานีหนึ่งก็คือ MDTV 1 ซึ่งเป็นของกลุ่มเอเชีย เวิลด์ มีเดีย ผู้นำเข้าภาพยนตร์จ๊นรายใหญ่

ทั้งสามสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมที่ว่านั้น ออกอากาศ 24 ชั่วโมง

แต่คำถามก็คือว่า แล้วสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเหล่านี้ ถือกำเนิดเกิดขึ้นมาในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้ง กสช. ยังไม่มีกรอบ กติกาและยังไม่มีเงื่อนไขการอนุญาตให้ดำเนินกิจการจากหน่วยงานใด นอกจากกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งทำได้เพียงดูแลต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่และไม่แน่ใจว่าใช้หน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์หรือไม่

เราจะทำอย่างไรกับการเกิดขึ้นของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม .. เราจะทำอย่างไรกับการจัดสรรคลื่นความถี่ที่สามารถอาศัยช่องว่างทางกฎหมาย ช่องทางทางกติกาศและการดำเนินกิจการล่วงหน้าเช่นนี้มีกฎหมายใดรองรับหรือไม่และจ่ายค่าตอบแทนหรือสัมปทานกับใคร และใครเป็นคู่สัญญา

สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมทั้ง MDTV 1, 2 และ 3 นั้นอาศัยระบบการออกอากาศ C-BAND ด้วยการใช้ช่อง

สัญญาณจากประเทศเพื่อนบ้านก่อนส่งขึ้นไปยังดาวเทียมไทยคมและส่งลงมาที่จานดาวเทียมที่ติดตั้งตามบ้านเรือนและอาคารสถานที่ต่างๆ ก่อนมีตัวแปลงสัญญาณหรือตัวรับสัญญาณการออกอากาศสู่หน้าจอโทรทัศน์

หากเป็นเช่นนี้ ...เราจะมีสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมได้ อีกเป็นร้อยสถานีในอนาคต โดยไม่จำเป็นต้องมีกติกาศและการอบการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์เลยด้วยซ้ำ

ทำอย่างไรกันดีนี้?

บิตใหม่แห่งความบันเทิง

ช่อง MV TV, MV 2, MV 3, T CHANNEL

กับสัมปทานที่ไม่มีใครส่ง Satellite สู่มบ้านคุณ

ปรากฏการณ์ใหม่ ครั้งแรกในเอเชีย!

ที่ แชนเนล www.T-ch.com

ลูกทุ่งทีวี 24 ชั่วโมง

สถานีโทรทัศน์แห่งวัฒนธรรม
กระจายภาพผ่านสัญญาณดาวเทียม

01 ในเขตมหานคร กรุงเทพฯ ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ
1500 บาท ครอบคลุมทุกภาค ครอบคลุมทุกภาค ครอบคลุมทุกภาค ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ
ในต่างประเทศ ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ
พร้อมบริการลูกค้าฟรี โทร. 0-2347-0599 24 ชั่วโมง

สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. 0-2347-0599
หรือ ทั่วประเทศผ่านสายด่วนบริการลูกค้าดาวเทียม
และภาคบริการภูมิภาคอื่นๆ

Media of Media
วิทยุโทรทัศน์ไทย
www.tch.com

สัญญาณดาวเทียม

สัญญาณดาวเทียมแบ่งเป็น 2 ระบบ คือ KU-BAND & C-BAND
 ระบบ KU-BAND จะมีฟรุตพริ้นท์ที่แคบ แต่สัญญาณค่อนข้างแรงมาก เหมาะสำหรับส่งสัญญาณในระยะใกล้
 ระบบ CU-BAND มีฟรุตพริ้นท์ที่กว้าง สามารถส่งสัญญาณได้ไกลและกว้างมาก อย่างเช่น ดาวเทียมไทยคม 2/3 ระบบ C-BAND จะส่งสัญญาณได้ครอบคลุมถึง 54 ประเทศโดยประมาณ แต่ส่วนของ KU-BAND จะส่งได้เฉพาะในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบเท่านั้น ทำให้ขนาดจานของ C-BAND มีขนาดใหญ่แต่สามารถรับได้ทั้ง 2 ระบบ

สำหรับการส่งสัญญาณที่ส่งทางเสาอากาศที่ผ่านเสาส่งสัญญาณ มีระยะทางได้ประมาณ 300 กิโลเมตร กำลังสัญญาณก็เริ่มอ่อนแล้ว ทำให้สถานีโทรทัศน์ต้องไปตั้งเสาส่งสัญญาณหรือสถานีทวนสัญญาณในหลายพื้นที่เพื่อขยายกำลังการออกอากาศให้ครอบคลุมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และยังต้องพบกับ การทับซ้อนของเสาส่งสัญญาณระหว่างสถานีต่อสถานี รวมถึงบริเวณภูเขาและหุบเขาที่เรียกกันว่าจุดบอดหรือจุดอับสัญญาณนั่นเอง

สำหรับจานดาวเทียมที่สามารถรับสัญญาณจากดาวเทียมได้โดยอัตโนมัติ นั้น ในซีกโลกฝั่งเอเชียมีอยู่ในท้องฟ้ามากถึง 16 ดวง นับรวมสถานีโทรทัศน์ที่ใช้ช่องสัญญาณผ่านดาวเทียมทั้ง 16 ดวง ก็ประมาณ 200 ช่อง

ผู้รับสัญญาณดาวเทียมมีเพียงจานดาวเทียม เครื่องแปลงสัญญาณหรือ Receiver ที่จะทำหน้าที่แปลงสัญญาณเข้าสู่จอโทรทัศน์ทั้งระบบ อนุบาล็อกและดิจิตอล

ทีวีดูฟรีตกต่ำ 'โทรทัศน์ดาวเทียม' กำลังแรง!!

เคยสังเกตหลังคาบ้านเรือนของคนกรุงเทพฯ บ้างไหม? นอกจากจะมีเสาโทรทัศน์ดูฟรีติดตั้งกันอยู่มากมายตามปกติแล้ว ยังมี "จานดาวเทียม" ซึ่มาแซมเป็นระยะ...ระยะ จำนวนของจานใหญ่ที่มองเห็นชัดแต่ไกล จำนวนมากขึ้นทุกที...ทุกที สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า คนกรุงเทพฯ กำลังนิยมติดตั้งจานดาวเทียม ปรากฏการณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า คนดูโทรทัศน์กำลังเบื่อรายการโทรทัศน์ดูฟรี 3-5-7-9-11 และไอทีวี เรื่องนี้ได้เคยเขียนไปแล้วสักสอง...สามเดือนที่ผ่านมาว่า สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมกำลังเป็นทางเลือกใหม่ของคนดูทีวีในประเทศไทย

เหตุผลที่ทำให้คนเริ่มนิยมดูรายการโทรทัศน์ดาวเทียมมีมากมาย อย่างแรกก็คือ โทรทัศน์ดาวเทียมมีรายการจากประเทศต่างๆ มากกว่า 300 รายการ และรายการเหล่านี้มีคุณภาพตลอด 24 ชั่วโมง ประการต่อมาก็คือ บรรดารายการโทรทัศน์ดาวเทียมเหล่านี้ มีรายการที่เด็กดูได้ ผู้ใหญ่ดูดี หลายรายการที่เคยดูใน "ยูบีซี" เช่น รายการแพนชั่น รายการกีฬา รายการข่าว และภาพยนตร์ชั้นนำ และหนึ่งการ์ตูนมีให้ดูกันอย่างจุใจ...แกมยังไม่มียุทธนาเข้ามาบรวมน อีกรายการหนึ่งก็คือ "โทรทัศน์ดาวเทียม" เป็นรายการ

ดูฟรี ไม่เหมือน "เคเบิลทีวี" จะต้องเสียค่าดูเป็นรายเดือน แต่ประการสำคัญที่ทำให้คนนิยมดูรายการจากโทรทัศน์ดาวเทียมก็เพราะว่าขณะนี้ค่าติดตั้งจานดาวเทียมมีราคาถูก ราคาระดับพันกลาง...กลาง เป็นราคาที่คนมีโทรทัศน์สามารถซื้อมาติดตั้งได้

"โทรทัศน์ดาวเทียม" กำลังขึ้นพรวดๆ กับ "โทรทัศน์ดูฟรี" 3-5-7-9-11 และไอทีวีกำลังตก สาเหตุที่ตกก็มีหลายประการ อย่างเช่นรายการซ้ำซาก แต่ละช่องเหมือนจะออกเลียนกัน เมื่อรายการใดของช่องหนึ่ง ประชาชนนิยม รายการของสถานีโทรทัศน์ช่องนั้นก็จะมีโอกาสระงับ แห้งกันตามมา

จึงทำให้ไม่เกิดความแตกต่าง เมื่อนิยมสร้างละคร ก็ละครตามกัน เมื่อนิยมรายการข่าว ก็ข่าวด้วยกัน เมื่อไรดี...ตอบปัญหา หรือเรียลลิตี ก็ต้องติดตั้งเหมือนกัน แต่ที่สำคัญก็คือการโฆษณาที่มีมากมายพลวัน เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้โทรทัศน์ดูฟรีน่าเบื่ออย่างที่สุด สมัยหนึ่ง "เคเบิลทีวี" จึงเป็นทางเลือกของคนดูโทรทัศน์สมาชิกของ "ยูบีซี" จึงมีมากขึ้นทั้งที่มันเกินกว่าค่าเช่ารายเดือนราคาแพง แต่ถึงเพียงอย่างนั้นก็ยังคุ้มกว่าโทรทัศน์ดูฟรี

นอกจากนี้ยังมีผู้คนในแวดวงทีวีออกมายอมรับว่าโทรทัศน์ดูฟรีกำลังตกต่ำ อย่างเช่น "บริษัทแพลตินัม" ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์และดำเนินธุรกิจโฆษณาทางโทรทัศน์ ได้ออกมาให้สัมภาษณ์ยอมรับว่า

โทรทัศน์ดูฟรีในระยะนี้อยู่ในภาวะซบเซา บรรดาลูกค้าที่เคยใช้โทรทัศน์ดูฟรีโฆษณาเงินค่าใช้มีเงินซื้อโฆษณาน้อยลง บรรดาผู้ผลิตรายการทีวีก็พยายามหาทางสร้างสิ่งใหม่ๆ แทนรายการเก่าๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจจากสปอนเซอร์และคนดู

แต่ก็ไม่ได้ช่วยอะไรได้มากมายนัก เพราะ "สถานีโทรทัศน์ดูฟรี" อยู่ในภาวะซบเซา ขณะเดียวกับที่ "สถานีโทรทัศน์ดาวเทียม" กำลังอยู่ในช่วงขาขึ้น

จะเห็นได้จากขณะนี้บริษัทที่ทำรายการผ่านสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเกิดขึ้นในเมืองไทยหลายบริษัท โดยการนำของ "บริษัทมีเดีย ออฟ มีเดียส์" ที่ไปเปิดช่อง "ที.แชนแนล" ตามด้วยบริษัท "เวลด เอ็นเตอร์เทนเมนต์" ที่เปิด "แชนทีวี" และล่าสุดก็คือบริษัท "BNT" ที่เปิดช่อง "สไมล์" แต่ละบริษัทเหล่านี้ ต่างผลิตรายการป้อนให้คนดูตามความต้องการอย่างชัดเจน เช่น

"ที.แชนแนล" ผลิตรายการเพลงลูกทุ่งและวัฒนธรรม "แชนทีวี" ผลิตรายการท่องเที่ยวและการกีฬา "สไมล์" ผลิตรายการเพลงวัยรุ่น หากเมื่อพิจารณาดูรายการเหล่านี้ก็เพียงพอแล้วที่จะติดตั้งจานดาวเทียม

ส่วนรายการต่างประเทศอีก 300 รายการ ถือว่าเป็นการแถม

ปัญหาอย่างเดียวกับ "โทรทัศน์ดาวเทียม" ประสบอยู่ในขณะนี้ก็คือ ผลิตจานดาวเทียมไม่ทันความต้องการของตลาดที่ติดตั้งแล้วหนึ่งล้านจานดาวเทียม และกำลังจะติดตั้งภายในปีนี้ได้หนึ่งล้านตามใบสั่งที่มีกรมความแล้วก็คือ

...ภายในปี...สองปีนี่จะมีคนติดตั้งจานดาวเทียมเป็นจำนวนถึงสี่...ห้าล้านจาน คิดเอาสิแล้วกันว่า "โทรทัศน์ดาวเทียม" กำลังแรงอย่างไร ■

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน

แก้ปัญหาภาคใต้ ได้จริง?

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ช่วงกลางเดือน กรกฎาคม 2548 กระแสคัดค้านและต่อต้านจากฝ่ายต่างๆ ในสังคมเกิดขึ้นทันทีที่ทราบข่าว รัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จะประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 โดยเหตุผลหลักที่มีผู้ไม่เห็นด้วยอย่างมากมาเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้ เพราะเห็นว่า มีเนื้อหาหลายมาตราขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพของประชาชน และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง อีกทั้งไม่เชื่อว่าการออกกฎหมายดังกล่าว จะสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

มีความเคลื่อนไหวจากกลุ่มองค์กรต่างๆ และการให้ความเห็นผ่านสื่อจากผู้เป็นที่ยอมรับในสังคมอย่างมากมาย เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลทบทวน และพิจารณาอย่างรอบคอบต่อการใช้กฎหมายนี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2548 ที่ผ่านมาก็ได้มีการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าว โดยในวันเดียวกัน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ลงนามในคำสั่ง 2 ฉบับ ฉบับหนึ่งมอบหมายรองนายกรัฐมนตรี 3 คน ให้เป็นผู้ใช้อำนาจตามพระราชกำหนดคนละด้าน อีกฉบับหนึ่ง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่หัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินและคณะที่ปรึกษา

ก่อนหน้านั้นในวันอังคารที่ 19 กรกฎาคม 2548 องค์กรวิชาชีพสื่อ 4 แห่ง ได้แก่ สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมหนังสือพิมพ์ภาคใต้แห่งประเทศไทย ร่วมกันจัดเวทีประชุมระดมความเห็นเพื่อกำหนดท่าที ต่อพระราชกำหนดการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ซึ่งมีบรรณาธิการข่าวอาวุโส และผู้แทนสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์กว่า 50 คน มาร่วมหารือกัน และได้ข้อสรุปที่มีประเด็นสำคัญดังนี้

► วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน แก้ปัญหาภาคใต้ได้จริง?

ที่ประชุมเห็นตรงกันว่า การออกพระราชกำหนดดังกล่าวไม่เหมาะสม เพราะขัดกับสภาพความเป็นจริงของสังคม และเป็นการถ่ายโอนมอบอำนาจให้กับนายกรัฐมนตรีเพียงคนเดียว ซึ่งไม่มีหลักประกันว่าจะใช้อำนาจดังกล่าวด้วยความยุติธรรม ไม่ลุแก่อำนาจ ในเวลาเดียวกัน ก็ไม่เห็นด้วยกับการประกาศใช้กฎหมายนี้ครอบคลุมทั่วราชอาณาจักร เพราะพื้นที่ที่มีปัญหา คือเฉพาะใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงไม่สมเหตุสมผล อีกทั้งไม่เชื่อว่า หลังจากประกาศใช้กฎหมายนี้แล้ว ปัญหาในจังหวัดทางภาคใต้จะคลี่คลายลงไป แต่กลับจะทำให้สถานการณ์ทวีความรุนแรงมากขึ้น

โดย **นายพงษ์ศักดิ์ พยัณวิเชียร ประธานสภาการน.ส.พ.แห่งชาติ** เห็นว่า การใช้อำนาจนิติรัฐอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอแต่ต้องกำกับด้วยนิติธรรม อีกทั้งมีคำถามว่า จำเป็นต้องกำหนดกฎหมายใหม่เพียงใด รัฐยอมรับว่า ไม่สามารถใช้กลไกเดิมควบคุมสถานการณ์ได้ จนต้องมาให้อำนาจคนๆ เดียว คุมสถานการณ์ทุกอย่าง พยายามสร้างอำนาจนิติรัฐใหม่ นี้จะกลายเป็นปัญหาร้ายแรงในอนาคต

“เราไม่สามารถปล่อยให้คนๆ เดียวมาใช้อำนาจในการตัดสินใจ และรับรองเองว่าจะไม่ใช้กฎหมายในทางมิชอบ แล้วบอกว่า ผมจะดำเนินการอย่างรอบคอบระมัดระวังนั้น ไม่ได้ เพราะกฎหมายเดิมที่มีอยู่ ก็ยังมีกระแสเมืออยู่เห็นเป็นตัวอย่าง ที่ผ่านมา การใช้อำนาจนิติรัฐก็ไม่ได้เป็นไปอย่างยุติธรรมอยู่แล้ว”

ประธานสภาการน.ส.พ.แห่งชาติ ยืนยันว่าสื่อมวลชนไม่ได้คัดค้านการที่รัฐพยายามหาวิธีการเพื่อคลี่คลายความขัดแย้งในจังหวัดทางภาคใต้ แต่การใช้อำนาจในลักษณะนี้ไม่ถูกต้อง

ด้าน **นาย กล้านรงค์ จันทิก รองประธานสภาการน.ส.พ.แห่งชาติ** กล่าวเปิดประเด็นเพื่อให้ดูว่ามีกฎหมายใดเป็นปัญหาบ้าง โดยพบว่า ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาให้รอบคอบคือ ในพ.ร.ก. มาตรา 9 (3) ให้อำนาจนายกรัฐมนตรี ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายของสื่อทุกประเภทซึ่งมีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวหรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉิน จนกระทบความมั่นคงของรัฐฯ โดยเห็นว่ากระหังกฏอัยการศึกซึ่งเป็นกฎหมายเก่าที่บังคับใช้ ก็ไม่เคยมีระบอบควบคุมสื่อมากเช่นนี้ และที่สำคัญ อะไรจะเป็นข้อบ่งชี้ว่ามีข้อความแค่เพียงทำให้เกิดความหวาดกลัวก็สามารถสั่งปิดได้ จึงมีโอกาสใช้อำนาจได้อย่างไร้ขีดจำกัด

อีกประเด็นหนึ่งคือมาตรา 17 พนักงานและเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจไม่ต้องรับผิดชอบ หากเป็นการกระทำโดยสุจริต ซึ่งต้องตีความ ว่าทำโดยสุจริตคืออย่างไร และกลายเป็นการรับรองความชอบธรรมในการกระทำทุกอย่างหรือไม่ ด้าน **นาย กิจจักร บรณนัฏการอาวุโสจากน.ส.พ. เดอะ เนชั่น** เห็นว่า ข้อระบุมตรา 9(3) ที่นั้น จะทำให้นักข่าวกลายเป็นเครื่องมือของรัฐบาล ในภาวะฉุกเฉินทันที

“สื่อไม่มีหน้าที่เข้าไปแก้ไขปัญหาภาคใต้ แต่มีหน้าที่รายงานสิ่งที่เกิดขึ้น และส่งเสริมให้มีการแก้ไขอย่างถูกต้อง วิธีที่รัฐคิดแบบนี้ เป็นวิธีคิดการใช้อำนาจรัฐที่มีมุมมองต่อสื่ออย่างเลวร้ายที่สุด เพราะหากห้ามนักข่าวทำข่าว ที่เป็นข่าว ก็จบแล้ว” นายกวียังเห็นว่า พระราชกำหนดฉบับนี้ นอกจากขัดรัฐธรรมนูญแล้วยังขัดเสรีภาพของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอีกด้วย

เช่นเดียวกับนายบุญเลิศ คชายุทธเดช บรรณาธิการอาวุโสจากน.ส.พ.มติชน ไม่เห็นด้วยกับการออก พ.ร.ก. ฉบับนี้ และเห็นว่าเป็นความวิปริต ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม โดยเรียกร้องให้สถาบันวิชาชีพสื่อ เร่งตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้

ส่วนนาย ไชยรงค์ มณีรุ่งสกุล นายกสมาคมหนังสือพิมพ์ภาคใต้แห่งประเทศไทย กล่าวว่า เพียงแต่มีการประกาศใช้กฎหมายนี้ ก็มีผลกระทบต่อการทำงานของสื่อมวลชนแล้ว ตัวอย่างคือ เมื่อวานที่เกิดกรณีฆ่า ผอ.โรงเรียนบ้านท่าเรือ อ.ยะหริ่ง ปัตตานี ปรากฏว่า สื่อทุกแขนงถูกห้ามลงไปทำข่าวในพื้นที่ ทำให้การหาข้อมูลทำได้ยากมากขึ้นกว่าเดิม และในวันนี้ มีอีกเรื่องกระทบเสรีภาพในการทำงานข่าว คือกรณีมีเหตุยิงกันในพื้นที่ เมื่อนักข่าวใช้โทรศัพท์โทรไปถามข้อมูลจากตำรวจที่เป็นแหล่งข่าว กลับได้รับคำตอบว่า กฎหมายประกาศแล้ว ต่อจากนี้จะยุติการให้ข่าวทางโทรศัพท์ แต่ต้องเดินทางไปที่สถานีตำรวจเองเป็นต้น

นายไชยรงค์ ยังเห็นว่า การทำงานของสื่อมวลชนในปัจจุบัน ได้พยายามจะไม่ทำให้เกิดความรุนแรงเพิ่มขึ้นอยู่แล้ว และข้อมูลที่ถูกเผยแพร่ไปนั้น เป็นเพียงแค่อบบางส่วนที่นักข่าวรู้ หากมีการเปิดเผยทั้งหมด จะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงตามมา ซึ่งทุกฝ่ายก็ไม่อยากให้เกิดเหตุการณ์ทำนองนี้

ด้าน นายสมชาย แสงการ นายกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย กล่าวว่า ที่ผ่านมา สื่อวิทยุโทรทัศน์ ถูกควบคุมอยู่มากอยู่แล้ว หากใช้กฎหมายนี้ มองภาพอนาคตก็คือ สื่อวิทยุโทรทัศน์จะถูกห้ามนำเสนอเลย ซึ่งน่าเป็นห่วงอยู่มาก พร้อมกับเห็นว่าควรต้องตรวจสอบตรวจทานอย่างละเอียด โดยเฉพาะการให้อำนาจกับคนเพียงคนเดียว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าอันตรายมาก

ส่วน นายเทพชัย หย่อง บรรณาธิการเครือเนชั่น และที่ปรึกษาสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เชื่อว่า เมื่อประกาศใช้กฎหมายนี้แล้ว สื่อโทรทัศน์ จะเป็นสื่อแรกที่ถูกเล่นงาน ข่าวโทรทัศน์ จะถอยไปหลายก้าวในการรายงานข่าวภาคใต้

“ที่ผ่านมา ข้อกล่าวหาจากรัฐบาลที่มีต่อสื่อต่อการรายงานภาคใต้นั้น คลุมเครือมาก พูดว่าสื่อรายงานบิดเบือน ข้อมูลเท็จ แต่ไม่เคยระบุเฉพาะเจาะจงว่าประเด็นไหน อย่างไร เพียงแต่กล่าวหากว้างๆ ซึ่งไม่เป็นธรรม ควรจะบอกมาเลย เพื่อจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขกันไป “

▶ วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน แก้ปัญหาภาคใต้ได้จริง?

นายเทพชัย คิดว่ากฎหมายฉบับนี้ เกิดเพื่อสอดรับกับสถานการณ์นี้ รัฐบาลจึงได้ตั้งเอากระแสความต้องการ และความเห็นใจของผู้คนต่อภาคใต้ มาใช้ประโยชน์ พร้อมกับมีข้อเสนอให้กำหนดกรอบระยะเวลาการบังคับใช้ให้ชัดเจน แทนที่จะปล่อยให้เรื่อยๆ โดยไม่มีจุดสิ้นสุด โดยรัฐบาลต้องให้ความมั่นใจว่า จะเปิดโอกาสให้สื่อทำงานเพื่อตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลโดยไม่แทรกแซง โดยต้องทำหนังสืออย่างชัดเจนไปยังหน่วยงานราชการต่างๆในสังกัด และเรียกร้องให้สื่อมวลชน ต้องยืนหยัดทำหน้าที่แทนสังคม ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ

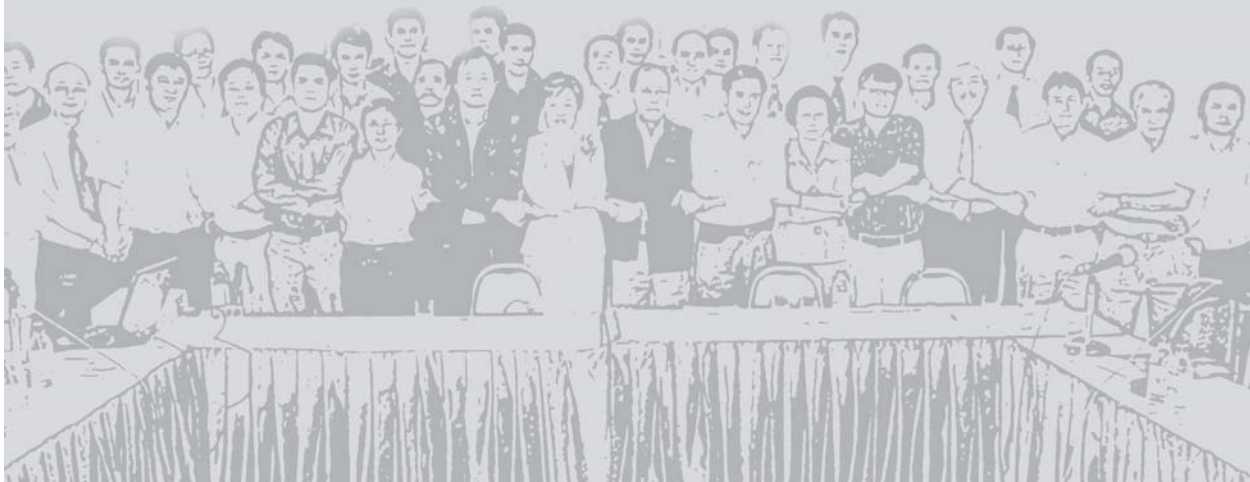
ด้าน นายพิชาย ชื่นสุขสวัสดิ์ ผู้บริหารจากน.ส.พ. บางกอกโพสต์ ยืนยันว่า ในการทำงานของสื่อก็มีวิจารณ์ญาติและขอบเขตที่เหมาะสมในการเสนอข่าวระดับหนึ่งอยู่แล้ว อีกทั้งเชื่อมั่นว่าสื่อทำงานด้วยความรับผิดชอบ กฎหมายฉบับนี้ได้ก่อให้เกิดผลกระทบหลักคือประชาชนถูกกลั่นแกล้ง สิทธิ เสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พร้อมกับตั้งคำถามต่อรัฐบาลและผู้มีอำนาจว่า หากมีการละเมิดใช้อำนาจและกฎหมายโดยไม่มีเหตุผลที่เหมาะสม ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจะเรียกร้องความรับผิดชอบได้อย่างไรบ้างและจะมีกระบวนการตรวจสอบอย่างไร

ส่วน นางบัญญัติ ทัศนียเวช บรรณธิการข่าวอาวุโส กล่าวว่า เป็น วัฏจักรของการเมืองกับสื่อ ยามรัฐบาลรุ่งเรือง จะมองว่าสื่อคือกระจกสะท้อนภาพความจริงของสังคม ความสัมพันธ์การเมืองกับสื่อดีมาก แต่ยามรัฐบาลตกต่ำ ความสัมพันธ์ก็ไม่หอมหวาน สื่อที่ทำหน้าที่ซัดขุดยี้ตีแผ่ความจริงก็ถูกกล่าวหาว่าเป็นบ่อนทำลาย บิดเบือนข้อเท็จจริง

ดังนั้นจึงมองว่า เจตนากรณีของการออกกฎหมายคือไม่เพียงแต่แก้สถานการณ์ภาคใต้เท่านั้น แต่ต้องการปิดปากสื่อในระยะยาวด้วย เพราะปัจจุบันนี้การแทรกแซงทำได้หลายรูปแบบ อย่างไรก็ตาม อาวุธสำคัญของสื่อคือความร่วมมือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อต่อสู้กับความไม่ถูกต้องที่เกิดขึ้น

หลังจากการหารือเสร็จสิ้น 4 องค์กรวิชาชีพได้ออกแถลงการณ์ร่วม เพื่อคัดค้านกฎหมายดังกล่าว

แถลงการณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การออกกฎหมายลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติออกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยอ้างว่ากฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่มีหลากหลายรูปแบบให้ยุติลงโดยเร็ว โดยมีบทบัญญัติหลายมาตราเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่บัญญัติรับรองไว้โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ โดยเฉพาะการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามมาตรา ๓๙ และ ๔๑

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในฐานะองค์กรวิชาชีพของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในฐานะองค์กรตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ในฐานะองค์กรตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์ และสมาคมหนังสือพิมพ์ภาคใต้แห่งประเทศไทย ในฐานะองค์กรตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในภาคใต้ พร้อมทั้งบรรณาธิการ และผู้แทนหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ได้ประชุมหารือกัน เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และมีมติเป็นเอกฉันท์ดังต่อไปนี้

๑) องค์กรวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน มีความห่วงใยต่อสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งได้ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาให้คลี่คลายไปด้วยดี โดยการใช้วิจาณญาณในการนำเสนอข่าวด้วยความรับผิดชอบตลอดมา และขอประณามการกระทำอันโหดเหี้ยมของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่กระทำต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์ในพื้นที่โดยไม่เลือกชาติกำเนิดเชื้อชาติและศาสนา

๒) การออกพระราชกำหนดฉบับนี้ เป็นการขยายอำนาจและโอนอำนาจในลักษณะเบ็ดเสร็จเด็ดขาดให้นายกรัฐมนตรี โดยอ้างว่าความล้มเหลวของรัฐบาลที่ไม่สามารถแก้ปัญหาความรุนแรงใน ๓ จังหวัดภาคใต้ได้ เป็นเพราะนายกรัฐมนตรีไม่มีอำนาจสั่งการ จึงต้องออกพระราชกำหนดดังกล่าว ขึ้นมาเพื่อให้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดแก่นายกรัฐมนตรี ถึงแม้ว่าจะกระทบกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็ตาม ซึ่งความจริงนายกรัฐมนตรีมีอำนาจเต็มที่อยู่แล้ว การออกพระราชกำหนดโดยอ้างสถานการณ์อย่างฉุกฉลุกรู จึงเป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนและสื่อมวลชน ซึ่งจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ แต่กลับจะสร้างวิกฤตให้เกิดมากขึ้น จนไม่สามารถจะแก้ไขเยียวยาได้

๓) เป็นที่ปรากฏชัดเจนว่า เหตุผลในการออกพระราชกำหนดฉบับนี้ ได้อ้างสถานการณ์ฉุกเฉินในภาคใต้เท่านั้น ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องให้ความมั่นใจกับประชาชนว่าจะดำเนินการแก้ปัญหาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และต้องให้สัญญาแก่ประชาชนว่าจะใช้ความรอบคอบและระมัดระวังในการใช้อำนาจตามพระราชกำหนดฉบับนี้ และจะต้องยกเลิกทันทีที่สถานการณ์คลี่คลายลง

๔) การออกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นการอาศัยสถานการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดภาคใต้ ออกกฎหมายมาควบคุมและลิดรอนสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน อันถือเป็นการปิดกั้นสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชนแทนกฎหมายเผด็จการในอดีต อาทิ ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๗ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๔๒ และพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.๒๔๘๔ จึงสมควรยกเลิกโดยเร็ว และแต่งตั้งคณะกรรมการอิสระจากบุคคลทุกภาคส่วนที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายมาพิจารณาออกเป็นพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินด้วยความละเอียดรอบคอบต่อไป

๕) รัฐบาลจะต้องเปิดเผยข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริง และทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนรับรองสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน เพื่อให้การนำเสนอข่าวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ อันจะนำไปสู่แก้ไขปัญหาคความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามหลักนิติธรรม โดยใช้กระบวนการสันติวิธีและยึดมั่นในหลักการสมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่สันติสุขอย่างแท้จริง

จึงขอแถลงมาให้ทราบโดยทั่วกัน
สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘

▶ วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน แก้ปัญหาภาคใต้ได้จริง?

ในปลายวันเดียวกัน (19 ก.ค. 48) คณะกรรมการการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์และคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา ร่วมกับองค์การภาคประชาชนจัดสัมมนาเปิดรับฟังความคิดเห็นเรื่องพระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินพ.ศ.2548 โดยมีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นหลายสาขาอาชีพทั้งสมาชิกวุฒิสภา นักวิชาการ นักกฎหมาย และองค์การภาคประชาชนกว่า 100 คน ต่างก็มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือไม่เห็นด้วยกับการประกาศใช้กฎหมายนี้ เพราะเท่ากับให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐเพิ่มขึ้น และเป็นกฎหมายที่กระทบมาตราต่างๆ ในรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่า 40 มาตรา เป็นการยกเลิกหลักการการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในทุกๆ ด้านของประชาชน สัมผัสอำนาจของศาลยุติธรรมด้วยการยกเว้นการเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนี้

ปฏิกิริยาต่อต้านการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวจากคนหลายกลุ่ม นอกจากแสดงออกด้วยการจัดเวที เสวนาอภิปราย แสดงความเห็นให้สาธารณะรับรู้แล้ว ล่าสุดกลุ่มสมาชิกวุฒิสภา 20 คน และส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ ได้ยื่นเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภาให้พิจารณาส่งพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ รวมทั้งกลุ่มคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) นำโดยนายสุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการและตัวแทนองค์การภาคประชาชนรวม 7 องค์กร ก็ได้ยื่นหนังสือต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อให้พิจารณาส่งพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ เช่นกัน

“การบังคับใช้กฎหมายนี้ของรัฐบาลครั้งนี้เท่ากับยกเลิก เพิกถอนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย ตั้งแต่มาตรา 26-65 รวม 40 มาตรา และยังเข้าข่ายละเมิดอำนาจศาล เพราะเจ้าหน้าที่ ที่ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง อาญาและวินัย รวมทั้งขัดต่อบทบัญญัติของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิในทางการเมือง ค.ศ.1966 ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิก” นายสุริยะใสกล่าว

เช่นเดียวกับคณะกรรมการสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานกอส.ได้เรียกประชุมคณะกรรมการด่วน และมีแถลงการณ์แสดงความห่วงใย ต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหลังการประกาศใช้กฎหมาย สรุปลังความสำคัญว่า กอส.ยืนหยัดในหลักการสมานฉันท์ การระงับความรุนแรงมาโดยตลอดโดยมีหลักสำคัญหลายประการอันประกอบด้วย การเปิดเผยความจริง การสร้างความ

ยุติธรรม ความพร้อมรับผิดชอบและการใช้สันติวิธีเป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ได้เสนอแนะให้รัฐบาลมุ่งสร้างความเป็นธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด อาศัยหลักนิติวิทยาศาสตร์เป็นแนวทาง เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำผิดที่แท้จริงมาลงโทษ

“กอส.เห็นว่า การตัดสินใจออกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ของรัฐบาล ส่งผลให้การทำงานสมานฉันท์ในสังคมไทยเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น โอกาสในการทำงานเพื่อผลักดันแนวทางสันติวิธีลดน้อยถอยลง”

เสียงคัดค้านของสังคม มีผลให้รัฐบาลยอมถอย โดยในปลายวันที่ 19 ก.ค. 48 ดร.วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ร่วมกับ พล.ต.อ.ชิดชัย วรรณสถิตย์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้แถลงข่าว ที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ(สมช.) ถึงผลการประชุมคณะรัฐมนตรีว่า ที่ประชุมมีมติประกาศให้ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นดินแดนสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง ตามพระราชกำหนดว่าด้วยบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 แต่ไม่รวม 4 อำเภอ จ.สงขลา (จะนะ, เทพา, สะบ้าย้อย และนาทวี) โดยมีพล.ต.อ.ชิดชัยเป็นประธานกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินและมีอำนาจสั่งการต่างๆ ตาม พ.ร.ก. แทนนายกฯ ทั้งนี้ได้ประกาศพระบรมราชโองการยกเลิกกฎอัยการศึก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และยืนยันว่า จะเลือกใช้เพียงบางมาตราในกฎหมายฉบับนี้เท่านั้น เช่น นำมาตรา 11 มาใช้เพียง 7 ข้อ อาทิ มาตรา 11 (1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือที่เป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุน มาตรา 11 (2) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ส่วนข้อห้ามเรื่องการควบคุมการนำเสนอข่าวของสื่อ การกำหนดพื้นที่ห้ามเข้าออก ซึ่งอยู่ในมาตรา 9 จะไม่นำมาใช้ เพราะเป็นข้อกำหนดของกรณีประกาศเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินปกติ

นายวิษณุกล่าวว่า นอกจากนี้ ครม.ยังเห็นชอบตั้งคณะกรรมการอิสระคุ้มครองตรวจสอบสิทธิประชาชน และตั้งกองทุนสมานฉันท์ มีนายอาณันท์ ปันยารชุน ประธาน กอส.เป็นประธาน

ความขัดแย้งในสังคมหลังการประกาศใช้พ.ร.ก. ฉบับดังกล่าวท่ามกลางปัญหาความขัดแย้งในภาคใต้ซึ่งยังไม่มีแนวโน้มว่าจะคลี่คลายหรือดีขึ้น นำไปสู่การสนทนาผ่านโทรศัพท์ร่วมกันระหว่าง นายอาณันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรีและประธาน กอส. กับพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในคำวันที่ 28 กรกฎาคม 2548

ที่มา : www.manager.co.th

แม้บรรยากาศจะเป็นความสมานฉันท์ และต้องการชี้แจงที่มาที่ไปของการออกกฎหมายฉบับนี้ แต่ก็ยังมีพื้นที่สะท้อนผ่านถ้อยคำจากคนทั้งสองทำให้เห็นว่า มีมุมมองที่แตกต่างกันต่อที่มาและแนวทางแก้ปัญหาคัดใต้ ขณะที่นายอาณันท์ยืนยันว่าการใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ จะทำด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง อีกทั้งมีกลไกหลายประการที่คอยควบคุมมิให้ใช้อำนาจโดยมิชอบ แต่นายอาณันท์ กลับแสดงความท้วงติง ว่ากฎหมายฉบับนี้จะกลายเป็นเครื่องมือให้เจ้าหน้าที่ตำรวจละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้มากขึ้น และยังไม่ต้องรับผิดชอบอีกด้วย

► วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน แก้ปัญหาภาคใต้ได้จริง?

ความหวังของนายอานันท์ มิได้ต่างไปจากความหวังของพี่น้องร่วมชาติอีกมากมาย ที่เป็นกังวล และไม่มั่นใจว่ารัฐบาล จะมีกลไกใดที่จะสร้างหลักประกันหรือให้ความเชื่อมั่นได้ว่า การใช้อำนาจภายใต้กฎหมายนี้ จะเป็นไปอย่างยุติธรรมและไม่เกินเลย จนอาจทำให้สถานการณ์ที่รุนแรงอยู่แล้ว ยิ่งทวีความร้ายกาจมากขึ้นไปอีก

แต่แค่เพียงความหวัง ยังไม่เพียงพอ และมีอาจสร้างสันติให้เกิดขึ้นได้ในเร็ววัน

วันนี้ พระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ได้ประกาศใช้เรียบร้อยแล้ว สิ่งที่เราทุกคนจะต้องถือเป็นภารกิจและทำต่อไป คือการเฝ้าติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลให้ผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ ทำด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ดำเนินตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และเป็นไปด้วยเจตนารมณ์ที่ดี เพื่อให้ภาคใต้ กลับมาเป็นดินแดนที่ร่มเย็นอีกครั้ง ❏

- เครือข่ายองค์กรภาคประชาชน 6 องค์กร นำโดยนายสุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ที่ 2 จากขวา) เข้ายื่นหนังสือต่อนายเฉลิมศักดิ์ จันทรมิม รองเลขาธิการ รักษาการเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา เพื่อขอให้ส่ง พ.ร.ก.ว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม

- กลุ่มพลังมวลชน ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ช่างราชการ และประชาชน กว่า 2,000 คน ชุมนุมหน้าศาลากลางจังหวัดยะลา สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในการออกพระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 เพื่อแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม

ที่มาภาพ : น.ส.พ. มติชนรายวัน วันที่ 20 ก.ค. 48

หมายเหตุ พระราชกำหนด (พ.ร.ก.) การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 คณะรัฐมนตรีนัดพิเศษ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2548 มีมติเป็นเอกฉันท์ให้นำมาใช้แทนกฎอัยการศึกเพื่อแก้ไขและควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่ ที่เห็นว่ามีความไม่สงบเกิดขึ้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เหตุผลในการออกพ.ร.ก.

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติต่างๆ ไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่มีหลากหลายรูปแบบให้ยุติลงได้โดยเร็ว และเนื่องจากที่ในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ซึ่งมีความร้ายแรงมากยิ่งขึ้น จนอาจกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขตและก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ รวมทั้งทำให้ประชาชนได้รับอันตรายหรือเดือดร้อนจนไม่อาจใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข และไม่อาจแก้ไขปัญหาด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้ สมควรต้องกำหนดมาตรการในการบริหารราชการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษ เพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐและความปลอดภัยของประชาชนให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว

จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะและป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 31 มาตรา 34 มาตรา 36 มาตรา 37 มาตรา 39 มาตรา 44 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 218 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “**พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548**”

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2495

มาตรา 4 ในพระราชกำหนดนี้

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบ หรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วน เพื่อรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไขภัยจากความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะ อันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา 5 เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น และนายกรัฐมนตรีเห็นสมควร ใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือ ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันช่วยเหลือ ป้องกันแก้ไข ปราบปราม หรือระงับยับยั้ง ให้ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความ เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือ คณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสาม เดือนนับแต่วันประกาศ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาให้นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการบังคับใช้ออกไปอีกเป็นคราวๆ คราวละไม่เกินสามเดือน

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ หรือเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลาตามวรรค สอง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนี้

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรี มอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรม เป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้ บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อ เสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรี ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 หรือสถานการณ์ที่มี ความร้ายแรงตามมาตรา 11 และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อการป้องกัน แก้ไข หรือระงับ สถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 5 ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วน อันอาจเป็นภัยต่อประเทศหรือประชาชน

มาตรา 7 ในเขตท้องที่ ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง หรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย หรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก้ไขปราบปราม หรือระงับยับยั้งใน สถานการณ์ฉุกเฉิน โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว เพื่อให้การสั่งการและการแก้ไขสถานการณ์ เป็นไปโดยมีเอกภาพ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมด หรือบางส่วน เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตาม วรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ และเพื่อปฏิบัติงาน

ตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในการนี้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจหรือทหาร ซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ผู้บัญชาการตำรวจแม่ทัพ หรือเทียบเท่า เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดให้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบ ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ และบังคับบัญชาข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการนี้ให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นไปตามคำสั่งการของหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ทางทหาร ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหาร แต่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าจะยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

นายกรัฐมนตรี อาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่แทน หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับหรือปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสาม หัวหน้าผู้รับผิดชอบตามวรรคสี่ และหน่วยงานตามวรรคห้าได้ และให้ถือว่า เป็นผู้บังคับบัญชา หัวหน้าผู้รับผิดชอบ ข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์และความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย อาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ได้

ให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา 9 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้ยุติลงได้โดยเร็วหรือป้องกันมิให้ เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- (1) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้น
- (2) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใดๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย
- (3) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉิน จนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนทั้งในเขตพื้นที่ ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือทั่วราชอาณาจักร
- (4) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคม หรือการใช้ยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ

(5) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปอยู่ในสถานที่ใดๆ

(6) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุได้

มาตรา 10 เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถ

กระทำได้อย่างรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามมาตรา 7 วรรค 4 เป็นผู้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา 9 แทนก็ได้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรับรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว และถ้านายกรัฐมนตรีมีคำสั่งข้อกำหนดในเรื่องเดียวกันภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนด ให้ข้อกำหนดนั้นเป็นอันสิ้นผลบังคับใช้

มาตรา 11 ในกรณีที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต

ร่างกายหรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหานั้นให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วๆ ที่ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา 5 และมาตรา 6 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือที่เป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นนั้น หรือที่ปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการ หรือร่วมมือกระทำการใดๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงหรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

(2) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

(3) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่ง ยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยได้ว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้นเพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

(4) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจออกคำสั่ง ตรวจค้น รั้ว ถอน หรือทำลายซึ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็ว และหากปล่อยเนิ่นช้า จะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันทั่วๆ

(5) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนสั่งการระงับหรือยับยั้งการติดต่อหรือการสื่อสารใด เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์

ร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยอนุโลม

(6) ประกาศห้ามมิให้กระทำการใดๆ หรือสั่งให้กระทำการใดๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของประชาชน

(7) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักร จะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยของประเทศ

(8) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าว ออกไปนอกราชอาณาจักรในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(9) ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้าย ต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

(10) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหาร เพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหาร จะทำได้ในกรณีใดเพียงใด ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกิดกว่ากรณีที่มีการใช้กฎอัยการศึก

เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรา 11 โดยเร็ว

มาตรา 12 ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา 11(1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนด ซึ่งไม่ใช่สถานีตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และจัดสำเนารายงานนั้นไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอดูรายงานดังกล่าวได้ตลอดระยะเวลาที่ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้

การร้องขออนุญาตต่อศาลตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขออนุญาตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 13 สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศตามมาตรา 11 (9) หากเป็นเครื่องมือหรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวทั่วราชอาณาจักรหรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้

มาตรา 14 ประกาศและข้อกำหนดตามมาตรา 5 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 11 มาตรา 15 เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

▶ วิทยุโทรทัศน์ไทยภายใต้ความสับสน

พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน แก้ปัญหาภาคใต้ได้จริง?

มาตรา 15 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา 16 ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา 17 พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการระงับหรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติและไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

มาตรา 18 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 หรือมาตรา 13 ด้วยระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 19 ให้นายกรัฐมนตรี รักษาการตามพระราชกำหนดนี้ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

รายงานสถานการณ์สื่อมวลชน 2547

ที่มา : สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

การเปลี่ยนศักราช 2547 มาสู่ 2548 นั้น เป็นการเปลี่ยนผ่านที่มาพร้อมกับการสิ้นสุดของวาระการบริหารงานของรัฐบาลซึ่งมีพรรคไทยรักไทยเป็นแกนนำ มี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี หากมองย้อนหลังไปแล้ว อาจจะกล่าวได้ว่า ตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ พ.ต.ท.ทักษิณ บริหารประเทศ สถานการณ์ของสื่อมวลชนไทยตกอยู่ในภาวะที่ไม่แจ่มใสนัก คล้อยหลังไปก่อนหน้านี้ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้ประกาศให้ ปี 2545 เป็นปีแห่งการแทรกแซงสื่อ ขณะที่ปีถัดมาระบุว่า 2546 เป็นปีแห่งการกวาดต้อนสื่อ เพราะเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า เกิดปรากฏการณ์หลายอย่างซึ่งบ่งชี้ว่า รัฐบาลได้พยายามเข้ามาแทรกแซงการทำงานของสื่อมวลชน ทั้งๆ ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จะรับรองและสนับสนุนสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนไว้อย่างชัดเจนมากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับไหนๆ ที่เคยมีการบังคับใช้มาในประเทศนี้

ความพยายามดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากรัฐบาลได้สถาปนาอำนาจทางการเมืองขึ้นอย่างมั่นคงเนื่องจากมีเสียงข้างมากในรัฐสภาโดยผนวกพรรคการเมืองเล็กๆ น้อยๆ เข้ามาเป็นสมาชิกของพรรคไทยรักไทย จนมีเสียงข้างมากถึง 400 เสียง

รูปแบบการแทรกแซงสื่อได้พัฒนาจากการใช้อำนาจรัฐและการข่มขู่คุกคามซึ่งมักจะเป็นวิธียอดนิยมของรัฐบาลเผด็จการในยุคก่อนๆ มาเป็นการแทรกแซงโดยผ่านระบบทุน การโฆษณา การซื้อกิจการสื่อโดยทุนการเมือง ฯลฯ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นแต่ก็เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่า ไม่ต้องการให้สื่อมวลชนมีอิสระในการนำเสนอข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นที่ผิดไปจากความต้องการของรัฐบาล ลักษณะซึ่งเป็นการ “การแทรกซื้อ” ดังกล่าวได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องจากปี 2545 สู่ปี 2546 และ 2547

สถานการณ์ดังกล่าวได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น จนสุกงอม เมื่อการกวาดต้อนส่งผลเพียงระดับหนึ่ง กระบวนการกวาดต้อนก็เปลี่ยนไปสู่การแยกข้างและทำลายฝ่ายที่ไม่ยอมเข้าเป็นพวก จึงกล่าวได้ว่า ปี 2547 เป็นปีแห่งการแบ่งแยกและทำลายสื่อมวลชนไทย

ตลอดปี 2547 นี้ พ.ต.ท.ทักษิณ ไม่เพียงแต่จะบริภาษถึงการทำงานของสื่อมวลชนไทยด้วยถ้อยคำที่ดูหมิ่นดูแคลนอยู่เนืองๆ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตุว่า เนื้อหาและคำบริภาษเหล่านั้นเป็นการชี้ให้เห็นให้สาธารณะเห็นว่า การทำงานของสื่อมวลชนเป็นไปด้วยอคติ และไม่ปรารถนาดีต่อบ้านเมือง ดีแต่เอาประโยชน์ต่อองค์กร และไม่มีแม้แต่ความรู้ ข้อกล่าวหาและคำติเตียนนั้นเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า โดยที่องค์กรสื่อมวลชนก็ได้ตอบโต้เพราะตระหนักดีว่า ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะทำเช่นนั้น เพราะพ.ต.ท.ทักษิณไม่ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์และคำชี้แจง และสาธารณชนสามารถจะวินิจฉัยข้อกล่าวหาเหล่านั้น ได้จากงานที่สื่อมวลชนได้นำเสนอทุกเมื่อเชื่อวันอยู่แล้ว

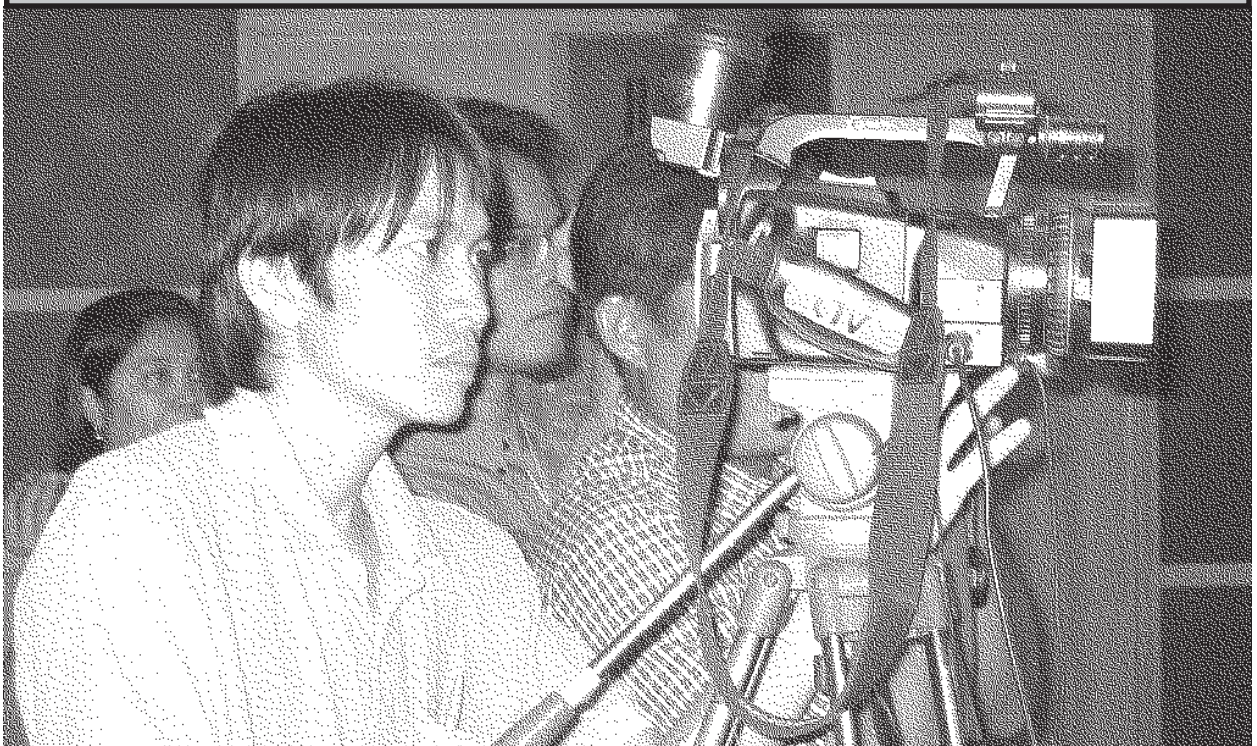

บ่อยครั้งที่ความไม่พอใจของนายกรัฐมนตรีพุ่งเป้าไปที่หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษสองฉบับในประเทศคือ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์และหนังสือพิมพ์ เดอะ เนชั่น ครั้งหนึ่งถึงกับระบุว่า น่าเสียใจที่หนังสือพิมพ์สองฉบับนี้ไม่มีหัวใจของความเป็นคนไทย

ก่อนหน้าที่ พ.ต.ท.ทักษิณจะประกาศชัดเจนเช่นนั้น นายวิระ ประทีปชัยกูร บรรณาธิการหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ถูกปลดออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2547 แต่แฉดวงล้อมวลชนไทยตระหนักดีว่า นั่นเป็นผลพวงมาจากความไม่พอใจที่ผู้นำรัฐบาลมีต่อหนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าว การทำลายความน่าเชื่อถือของสื่อมวลชนด้วยวิธีการเช่นว่า แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะแบ่งแยกประชาชนออกจากสื่อมวลชนอย่างชัดเจน

มาตรการแบ่งแยกและทำลาย ไม่ได้ถูกนำมาใช้จัดการสื่อเอกชนที่ขอบวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลเท่านั้น หากแต่ถูกนำไปจัดการกับสื่อของรัฐด้วย หลังเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลได้จัดระเบียบสื่อของรัฐใน 3 พื้นที่นี้ใหม่ รวมทั้งเข้มงวดการนำเสนอข่าวสารเรื่องสถานการณ์ภาคใต้ที่นำเสนอผ่านสื่อของรัฐทุกประเภท ในที่สุด พ.ต.ท.ทักษิณ ได้กำหนดนโยบายใหม่โดยให้กองทัพเรียกคืนสื่อของรัฐที่ให้สัมปทานแก่เอกชนคืนทั้งหมดเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการปลุกระดมและประชาสัมพันธ์ขึ้นมาโดยหวังว่า จะช่วยแก้ไขสถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ซึ่งกองทัพบกก็ได้สนองนโยบายทันทีด้วยการทบทวนสัญญาเอกชนที่เช่ารายการวิทยุในเครื่องกองทัพบกซึ่งมีอยู่จำนวนมาก

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้สนับสนุนให้ผู้มีความเห็นสนับสนุนรัฐบาลอย่างสุดซึ้งและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสื่อมวลชน รวมทั้งองค์กรเอกชนต่างๆ ซึ่งมักจะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลมาเป็นกระบอกเสียงทางอ้อม พร้อมทั้งเปิดให้ใช้สื่อของรัฐเป็นเวทีในการตอบโต้สื่อและความเห็นด้านลบที่มีต่อรัฐบาล โดยดำเนินกลยุทธ์แบบเดียวกันกับที่นายกรัฐมนตรีทำการ

ตอบโต้โดยใช้รูปแบบการแบ่งแยกความคิดนี้ สร้างบรรยากาศการเผชิญหน้าขึ้นมาในสังคมไทยซึ่งหลายฝ่ายได้แสดงความกังวลว่า จะนำไปสู่ปัญหาความแตกแยกและความรุนแรงในสังคมเพราะมีลักษณะคล้ายกับช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519

ไม่เพียงแต่สื่อมวลชนต้องเผชิญกับสถานการณ์แบ่งแยกและบ่อนทำลายความน่าเชื่อถือ ในอีกด้านหนึ่งก็ยังคงเผชิญภัยคุกคามจากอำนาจรัฐและอำนาจเถื่อนเหมือนที่เป็นมา ผู้จัดรายการวิทยุพากษ์ข่าวสารทางสถานีวิทยุหลายแห่งถูกบีบบังคับให้ถอนตัวออกจากการทำหน้าที่ซึ่งทั้งหมดต้องปฏิบัติตามเพราะถึงแม้จะประกอบกิจการในฐานะบริษัทเอกชนแต่ทั้งหมดก็เช่าเวลาจากสถานีซึ่งเป็นของรัฐ มีการข่มขู่คุกคามสื่อมวลชนในต่างจังหวัดหลายกรณีเช่น นายวินัย วงศ์วีระจันทร์ ผู้สื่อข่าวประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ถูกนายเอกภาพ พลซื่อ ส.ส.ร้อยเอ็ด พรรคไทยรักไทย พร้อมตำรวจติดตามอีก 3 นาย ขับรถประกบส่งสัญญาณให้จอดแล้วเข้ามาสอบถามว่า ถ่ายวีดีโอปราศรัยทำไม พร้อมทั้งข่มขู่ให้เอาม้วนวีดีโอออกจากกล้อง ซึ่งนายวินัยเกรงว่า จะได้รับอันตรายจึงให้ม้วนวีดีโอไป นายวินัยระบุว่า เรื่องนี้น่าจะมีเหตุมาจากนายเอกภาพเข้าใจผิด คิดว่าเขาเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการถ่ายวีดีโอนายเอกภาพปราศรัยพาดพิงนายเสนาะ เทียนทอง ประธานที่ปรึกษาพรรคไทยรักไทยว่าเป็นการโรงเฝ้าหน้าพรรค (หนังสือพิมพ์แนวหน้า 10 มีนาคม 2547)

นอกจากนี้ สื่อมวลชนยังต้องเผชิญกับการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง ซึ่งแม้กฎหมายหมิ่นประมาทจะกำหนดเรื่องนี้ไว้เพื่อให้เป็นมาตรการเยียวยาให้กับผู้ถูกละเมิดสิทธิ แต่ในทางกลับกันก็มีผู้ใช้ช่องทางนี้เป็นเครื่องมือในการข่มขู่และปรามไม่ให้สื่อมวลชนนำเสนอข่าวที่แหลมคมเพื่อเปิดโปงความมิชอบเรื่องต่างๆ ไม่เช่นนั้นก็จะถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายมูลค่าสูงนับเป็นร้อยๆ ล้านบาทก็มี ทำให้สื่อหลายแห่งต้องเสียเงินวางศาลจำนวนมาก หากสื่อเล็กๆ ประสบปัญหาเช่นนี้ก็จะมีความยากลำบากในการทำงานอย่างยิ่ง ซึ่งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้ระดมพลังเพื่อหาทางแก้ไขปัญหานี้ต่อไปแล้ว

อย่างไรก็ตาม ประวัติศาสตร์วงการสื่อมวลชนไทยโดยเฉพาะวงการหนังสือพิมพ์ต้องจารึกไว้ว่า ในปี 2547 นี้ บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) ต้องจ่ายเงินจำนวน 10 ล้านบาทให้กับ พล.ต.อ.เสรี เตมียเวส รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หลังจากทั้งสองฝ่ายได้ฟ้องร้องกันในคดีหมิ่นประมาทกว่า 40 คดีแต่ในที่สุดก็สามารถตกลงประนีประนอมยอมความกันได้ ตามเงื่อนไขดังกล่าวระบุว่า เป็นการจ่ายค่าชดเชยเพื่อยุติการฟ้องร้องที่มีมูลค่าสูงที่สุดในวงการหนังสือพิมพ์ ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์และน.ส.สุภิญญา กลางณรงค์ เลขาธิการคณะกรรมการเพื่อการปฏิรูปสื่อถูกบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน) ฟ้องฐานผิดละเมิด เรียกค่าเสียหาย 400 ล้านบาท จากการเสนอข่าว “เอ็นจีโอ ประจาน 5 ปี ไทยรักไทย ชินคอร์ปรวาย” ปัจจุบันเรื่องยังอยู่ในการพิจารณาของศาล

ระหว่างที่สื่อมวลชนไทยต้องเผชิญภาพการณ์ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่เช่นว่า สื่อมวลชนก็ยังคงเผชิญกับปัญหาอันเกิดจากภายในอีกหลายประการ เช่น ขาดความรอบด้าน ไม่ได้ตรวจสอบข่าวสารบางเรื่องอย่างเข้มข้น เช่น อ้างแหล่งข่าวว่ามีการชุมนุมไปถึง 5,000 กระบอกไว้ก่อนความไม่สงบในภาคใต้ หรือปล่อยให้นายกรัฐมนตรีชี้คำสั่งคมในกรณีจะซื้อทีเอ็มเอสโมเสลลิเวอร์พูล ฯลฯ ยังมีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยการนำเสนอข่าวและภาพข่าวที่ไม่เหมาะสมหลายกรณีซึ่งทางสมาคมฯก็ได้ออกหนังสือเตือนมาโดยตลอด

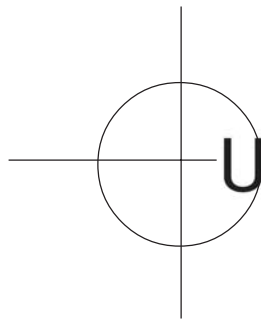
ในปี 2547 นี้ เป็นปีแรกที่ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก มีผลบังคับใช้ ซึ่งทำให้สื่อต้อง ให้ความสำคัญและระมัดระวังในการเสนอข่าวและภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมากขึ้น ซึ่งขณะเดียวกันทางสมาคมฯก็ได้ร่วมกับมูลนิธิเพื่อนหญิงและนักวิชาการด้านสื่อมวลชน จัดทำแนวปฏิบัติเรื่องการรายงานข่าวเด็กและสตรี เพื่อจัดทำเป็นคู่มือเวลาปฏิบัติงานซึ่งเชื่อว่าจะทำให้ปัญหานี้ลดลงอย่างมากในอนาคตและจะเป็นต้นแบบสำหรับการจัดทำคู่มือการรายงานข่าวอื่นๆ ต่อไป

ปรากฏการณ์ด้านสิทธิเสรีภาพที่สำคัญเรื่องหนึ่งของวงการสื่อมวลชนปี 2547 คือ หนังสือพิมพ์มติชนถูกรื้อเรียนว่า ผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพในกรณีถอนฟ้องนักการเมือง ในกรณีผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนถูกลวนลามทางเพศ ซึ่งสมาคมฯได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและส่งเรื่องให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติพิจารณาซึ่งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติก็มีความผิดจริงและหนังสือพิมพ์มติชนก็ได้ประกาศยอมรับผิดดังกล่าว ซึ่งทำให้กระบวนการตรวจสอบตนเองของสื่อมวลชนมีความศักดิ์สิทธิ์และเป็นจริง

ไม่กี่วันก่อนที่สิ้นปี 2547 เกิดเหตุการณ์คลื่นยักษ์ถล่ม 6 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เหตุการณ์นี้ได้เป็นเครื่องทดสอบว่า สื่อมวลชนไทยได้ปรับตัวรับช่วงวิกฤตของประเทศชาติได้มากน้อยเพียงไร ซึ่งนักวิชาการได้ตั้งข้อสังเกตว่า ข่าวสารส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจะเป็นการสื่อสารทางเดียว มีข่าวสารที่ล้นเกินคือ การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว การบริจาค เรื่องชวนชนลุก ฯลฯ ข่าวสารที่ไม่เพียงพอคือ ข่าวสารเรื่องสุขภาพและความปลอดภัย หรือเรื่องสิทธิกฎหมายต่างๆ ส่วนข่าวสารที่ขาดหายไปคือ การเตือนภัยเรื่องความเสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินไหว การเสี่ยงภัยอื่นๆที่ตามมา

ไม่ว่า พ.ต.ท.ทักษิณ จะกลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีอีกหรือไม่ ใครจะมาแบ่งแยกหรือทำลายสื่อมวลชนอย่างไรก็ตามเป็นที่ชัดเจนในหมู่สื่อมวลชนไทยว่า สื่อต้องพัฒนาตนเองต่อไปโดยมีเหตุหย่อน และการตรวจสอบควบคุมกันเองก็ต้องดำเนินไปอย่างเข้มข้น ไม่ว่านักการเมืองจะหันมาใช้กระบวนการนี้ร่วมสร้างสรรค์สังคมหรือไม่ก็ตาม

หน้าโฆษณา อ.ส.ม.ท.
(เติมหน้า ชาว-ดำ)

บทเรียน

สึนามิ

โดย สกิต ทวีวิวัฒนา

เรียนรู้เรื่องสึนามิเป็นพื้นฐานมากกว่าตั้งรับ

ภัยพิบัติ สึนามิ ที่พัดถล่ม 6 จังหวัดทางภาคใต้ฝั่งอันดามันของประเทศไทย เมื่อเช้าตรู่วันอาทิตย์ที่ 26 ธันวาคม 2548 กลายเป็นฝันร้าย ที่ตามหลอกหลอนผู้คนมากกว่าครึ่งปี และเป็นเหตุการณ์ที่ช็อคความรู้สึกของคนทั่วประเทศและทั่วโลก เพราะไม่มีใครคาดคิด หรือเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้เลย

เฉพาะยอดผู้เสียชีวิตกว่า 5,000 คนในประเทศไทย นับเป็นความสูญเสียอย่างประเมินค่ามิได้

บทความ / เสวนา

บทเรียนสีนามิ เรียกร้องสื่อเป็นฝ่ายรุกมากกว่าตั้งรับ

สื่อมวลชน มีความสำคัญมากในการรายงานเหตุการณ์ เรื่องราว และความเป็นไปในแง่มุมต่างๆ ที่เกิดขึ้น ให้ผู้คนภายนอกรับรู้ โดยเฉพาะสื่อวิทยุและโทรทัศน์ซึ่งมีข้อได้เปรียบเรื่องความเร็ว

แต่ในช่วงแรกที่เกิดเหตุ ที่วีไทยก็โดนวิพากษ์อย่างหนัก ด้วยเหตุที่ไม่ให้ความสนใจ และให้ความสำคัญกับเหตุร้ายที่เกิดขึ้น หลายคนถึงกับบ่นว่า ได้รู้ข่าวสารจากสื่อต่างประเทศ เช่น ซีเอ็นเอ็นหรือบีบีซีได้ลึกและละเอียดกว่าสื่อไทยเสียอีก เพราะเขาให้เวลากับข่าวอย่างต่อเนื่อง ทั้งรายงานสถานการณ์ ภาพเหตุการณ์ และรายงานข่าวคำอธิบายทางวิชาการต่อเรื่องที่เกิดขึ้นในมาตรฐานของเครือข่ายระดับโลก

ขณะที่โทรทัศน์ของไทยหลายช่องยังคงเสนอละครและรายการปกติของสถานี หลังเกิดเหตุการณ์กว่าจะตื่นตัวกลับลำกันอีกที ก็ปาเข้าไปตอนค่ำของวันนั้น ถึงค่อยส่งนักข่าวลงพื้นที่แล้วรายงานกันต่อเนื่องในเช้าวันถัดมา ทำให้มีการตั้งคำถามถึงความรับผิดชอบ และการแสดงบทบาทหน้าที่ ของสื่อ ที่จะต้องเตือนภัย เผื่อระวังอันตราย และป่าวร้องให้สังคมรู้เพื่อป้องกันเปรียบเสมือนหมาเฝ้าบ้าน ซึ่งบทบาทดังกล่าวเสมือนว่า สื่อไทย จะรู้เข้าไปหน่อย

รุ่งมณี เมฆโสภณ คอลัมนิสต์ในผู้จัดการ เขียนเรื่อง “สีนามิ” ถล่มที่วีไทย ในคอลัมน์ประจำฉบับ 28 ธันวาคม 2547 ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบอย่างมากต่อฟรีทีวีเมืองไทย อาจจะเป็นเพราะแรกๆ ไม่เชื่อว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นจริง ประกอบกับเป็นวันหยุดหลังวันคริสต์มาสเพียงหนึ่งวัน และเป็นวันหยุด ซึ่งปกติก็จะลดความสำคัญในการเสนอข่าวอยู่แล้ว แต่เมื่อข้อมูลยืนยันว่าเกิดเหตุจริงสื่อก็ปรับตัวกันอย่างขนานใหญ่ ยกเว้นช่อง 3 ช่อง 7 และช่อง 5 ขณะที่ไอทีวี ช่อง 11 และโมเดิร์นไนน์ แม้จะเข้าไปหน่อย แต่ก็สามารถตั้งหลักทันรับสถานการณ์ ดึงความสนใจจากคนดูมาได้อีกครั้ง

ขณะที่ **ชุม** ในคอลัมน์ เทหะพาที จากน.ส.พ. ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 28 ธ.ค.47 วิพากษ์การทำหน้าที่ของโทรทัศน์ไทยไว้ค่อนข้างสนใจว่า สถานีโทรทัศน์เมืองไทย ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เสนอเพียงข่าวภาคธรรมดาต้นชั่วโมง เทียบไม่ได้กับการรายงานของสำนักข่าวต่างประเทศ อย่างซีเอ็นเอ็นกับบีบีซี ที่เสนอเป็นข่าวด่วน Breaking News และให้เวลาในการออกข่าวอย่างมาก บีบีซี ถึงกับบอกว่า นี่เป็นเหตุการณ์ครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของไทยที่ทำได้ และรายงานข่าวเกิน 20 นาทีในช่วงนั้น

ข้อสังเกตเรื่อง สื่อไทยไม่ค่อยไวต่อเหตุการณ์ที่เป็นภาวะฉุกเฉินหรือเรื่องเร่งด่วน ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคม ทำให้เกิดเสียงเรียกร้องขนานใหญ่ และกระทั่งในองค์กรสื่อเอง ก็ต้องหันกลับมาทบทวนและใช้บทเรียนจากเหตุการณ์ครั้งนี้ ปรับทำที่และวางแนวทางเพื่อรับมือกับสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จึงร่วมกับ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จัดการเสวนาเรื่อง สื่อมวลชนกับการป้องกันและเตรียมรับมือในภาวะวิกฤติ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ประเด็นสำคัญ นอกจากจะมาทบทวนและประมวลว่าเกิดอะไรขึ้นแล้ว ยังต้องการให้ใช้เหตุการณ์นี้เป็นบทเรียน สร้างความร่วมมือทุกฝ่าย ป้องกันประวัติศาสตร์ซ้ำรอยในอนาคต โดยสื่อมวลชนต้องวางแผนการทำข่าวในภาวะวิกฤติอย่างเป็นระบบ และทำงานแนวรุกมากกว่าการตั้งรับ

นายสมิทธ ธรรมสโรช ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การทำหนังสือเตือนอย่างเป็นทางการทั้งสองครั้งของตนก่อนหน้านี้นี้ เมื่อปี พ.ศ. 2536 ในฐานะอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา และเมื่อปีพ.ศ. 2541 ในตำแหน่งรองปลัดกระทรวง ไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่มีการเฝ้าระวังหรือเตรียมมาตรการป้องกันที่รัดกุมเพียงพอ และเนื่องจากประเทศไทย ยังไม่เคยมีคณะกรรมการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติแห่งชาติมาก่อน ดังนั้น เมื่อเกิดภัยจึงทำให้มีความสูญเสียมากมายตามมา ซึ่งจะต้องตรวจสอบว่า กรมอุตุนิยมวิทยา ทราบเรื่องล่วงหน้าหรือไม่ หรือเกิดจากรู้แล้วแต่ไม่กล้าตัดสินใจประกาศ

ขณะที่ **นายสมศักดิ์ โปธิสสัย** อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี กล่าวว่าสื่อมวลชนไทย ไม่ให้ความสำคัญกับการเตือนภัย หรือการแจ้งเหตุล่วงหน้า จะเห็นได้จากมีพื้นที่เพื่อนำเสนอข่าวสารข้อมูลนี้น้อยมาก นอกจากนี้ ระบบราชการและฝ่ายที่เกี่ยวข้องยังมีลักษณะต่างคนต่างงาน ไม่ประสานกัน แม้จะเป็นข้อมูลในเรื่องเดียวกัน มีความไม่พร้อมทั้งขาดแคลนบุคลากรและเครื่องมือ ซึ่งบทเรียนที่เกิดขึ้น ควรหันกลับมาทบทวนและสร้างมาตรการป้องกันต่อไป

“ต้องมีการแก้ไขที่ระบบการศึกษาทุกระดับ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ให้ความรู้เรื่องการป้องกันและแก้ปัญหา หากเกิดขึ้น ส่วนราชการก็ต้องเตรียมระบบการเตือนภัยที่ดี ประสานงานกันและมีระบบการสื่อสารที่ดีด้วย”

อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี กล่าวเพิ่มเติมว่า คนไทยมีอุปนิสัย ขาด Sense of responsibility ในทุกหน้าที่ ทำให้เกิดความเสียหายขึ้น เพราะไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ควรจะเป็น ไม่กล้าตัดสินใจ ทั้งๆ ที่จริงแล้วแม้จะอยู่ในภาวะเสี่ยงก็ต้องทำ เพราะเป็นความรับผิดชอบ

ด้าน **รศ.ดร. วรากรณ์ สามโกเศศ** อธิการบดี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถมองได้ 3 ประเด็นคือ ประการแรก สื่อในเมืองไทย มีกรอบความคิดหรือวิถีคิดที่เรียกว่า mind set แบบเดิม คิดแค่ว่าเอาข้อมูลที่เกิดขึ้นมารายงาน มาสื่อต่อ แต่ไม่ได้ทำหน้าที่ในการป้องกันหรือบอกเหตุการณ์ล่วงหน้า สองคือ สื่อไม่ตระหนักในความสำคัญของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีความเสียหายร้ายแรงอย่างไร จึงมิได้ตัดสินใจปรับผังรายการที่ออกอากาศเพื่อทุ่มเทเวลาให้กับการรายงานสถานการณ์ข่าวอย่างเต็มที่ดังที่ควรจะเป็น ประการสุดท้ายคือ สื่อมวลชนไทย ขาดอิสระเสรีภาพในการทำงาน เพราะต้องอยู่ภายใต้ระบบทุนและรัฐเป็นเจ้าของ ดังนั้น จึงไม่เกิดบรรยากาศการแข่งขันกันรายงานข่าวที่มีประสิทธิภาพ แต่ห่วงเรื่องผลกระทบทางธุรกิจหรืออำนาจบังคับบัญชามากกว่า

รศ.ดร. วรากรณ์ ยังมีข้อเสนอว่า ในอนาคต สื่อต้องคิดแบบ pro active คือคิดล่วงหน้า เป็นการวางแผนทำงานในเชิงรุก นอกเหนือจากตั้งรับ ดังนั้นการสะสมความรู้เรื่องต่างๆจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถค้นข้อมูลต่างๆได้ ประการต่อมาคือ การจัดการความรู้ของภาครัฐ เพราะกรณีน้ำท่วมแล้วเกิดคลื่นสึนามิ เคยมีบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์นานแล้ว ดังนั้น การให้การศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น ซึ่งรวมถึงภัยใหม่ๆที่เกิดขึ้นด้วย

และเห็นว่า การให้ความรู้ ไม่เฉพาะในโรงเรียน แต่ประชาชนหรือสาธารณะก็ควรต้องรู้เรื่องนี้ด้วยเช่นกัน ประการสุดท้ายคือ สร้างการมีส่วนร่วมกับชาวบ้าน ในท้องถิ่นและชุมชน เพราะพวกเขาอยู่ใกล้ขีดเหตุการณ์ที่สุดและจะเป็นผู้บอกเหตุเตือนภัยได้อย่างรวดเร็ว

“เราควรทำอย่างนี้ตั้งหลายปีก่อนแล้ว ทำไมเพิ่งมาทำตอนที่เกิดความเสียหายขึ้นแล้ว นี่เป็นคำถามสำคัญที่ควรต้องกลับมาทบทวน และถือเป็นบทเรียนครั้งใหญ่ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันหาทางแก้ไข ชาวบ้านในพื้นที่ ชุมชนจะมีบทบาทสำคัญมากในการกระจายข้อมูลข่าวสาร เราต้องขอให้เขาช่วยด้วย ภาครัฐเองก็ต้องสร้างระบบเตือนภัยที่ดีในอนาคต แต่ต้องระวังเรื่องการเตือนแล้วคนไม่เชื่อด้วย ส่วนการสร้างผังเมือง หรือการสร้างสิ่งแวดลอม ก็ต้องวางแผนวางป้องกัน เช่น ปลูกป่าโกงกางเพื่อป้องกันไว้ชั้นแรกก่อน”

ด้าน **ศ.ดร.ปณิธาน ลักคุณะประสิทธิ์** หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิศวกรรมแผ่นดินไหวและการสั่นสะเทือน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์และมีความรู้เพื่อเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้าเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นควรปรับปรุงระบบการศึกษาของไทย ควรสอนบรรจุหลักสูตรเริ่มตั้งแต่ระดับประถม เพราะความรู้พื้นฐานจะช่วยแก้ปัญหาได้ โดยอาจเป็นภาพประกอบที่อ่านและเข้าใจง่าย นอกจากนี้สื่อมวลชนก็มีส่วนอย่างมากในการช่วยกระจายข่าวและเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวให้กว้างขวาง ให้คนทั่วไปได้รับรู้ด้วย

ศ.ดร.ปณิธานยังเสนอให้จัดตั้งกองทุน เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างระบบการเตือนภัย โดยอาศัยงบประมาณจากรายได้จากการท่องเที่ยว เนื่องจากระบบดังกล่าว ต้องอาศัยต้นทุนจำนวนมาก และใช้ระยะเวลากว่าจะเห็นผลในทางปฏิบัติ

“ปัญหาของเมืองไทย คือขาดแคลนบุคลากรด้านบรรเทาภัยธรรมชาติ เพราะมีอยู่น้อยมาก ทั้งนักอุตุนิยมวิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านแผ่นดินไหว วิศวกรและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือก็มีไม่มาก เหล่านี้ต้องลงทุน และดำเนินการในระยะยาว เมืองไทยเรามีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวนมาก หากตั้งกองทุนและแบ่งงบประมาณ จะก็เปอร์เซ็นต์ก็ว่ากัน เพื่อสร้างระบบเตือนภัย ป้องกันความเสียหาย”

อย่างไรก็ตาม ศ.ดร.ปณิธาน ตั้งข้อสังเกตว่า การเตือนภัยนั้นไม่ได้หมายความว่า เตือนทุกครั้งแล้วจะเกิดภัยทุกครั้ง แต่เป็นการเตรียมเพื่อป้องกัน ดังนั้น เตือน 100 ครั้ง จึงอาจเกิดเหตุจริงแค่เพียง 50 ครั้ง ซึ่งประเด็นเหล่านี้ต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนด้วย

สิ่งสำคัญที่ต้องเร่งทำคือสร้างจิตสำนึกให้คนไทย ตระหนักในความสำคัญของการคำนึงถึงความปลอดภัยในทุกๆ สถานการณ์ ทำให้เป็นวัฒนธรรมด้านความปลอดภัย เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในเมืองไทยให้ดีขึ้น เช่น โรงแรม ที่พักต่างๆ ก็ควรมีคู่มือเพื่อป้องกันอัคคีภัย เป็นต้น

ในช่วงท้าย ศ.ดร.ปณิธาน ยังเรียกร้องไปยังสื่อมวลชน ให้สร้างมาตรฐานการทำงานที่ดี มีคุณภาพ ต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแหล่งข่าว และไม่บิดเบือนเนื้อหาเพราะจะทำให้การสื่อความหมายผิดพลาด และไม่ตรงข้อเท็จจริง

ส่วน **กิตติ สิงหปัด** จากสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ยอมรับว่า สื่อมวลชนไทยไม่ได้ให้ความสนใจในประเด็นดังกล่าว มากเท่าที่ควร ไม่ได้มีความรู้สึกว่าจะต้องรายงานเรื่องนี้เป็นกรณีพิเศษ สภาพความเป็นจริงก็คือ การตัดสินใจจะรายงานข่าว หรือยกเลิกรายการเพื่อให้เวลากับเหตุใดเหตุหนึ่งนั้น ต้องคิดหลายด้าน เนื่องจากเกรงจะกระทบกับรายการปกติที่ออกอากาศ อยู่ อย่างไรก็ตามเห็นว่าสื่อมวลชนไทยเรียนรู้อย่างมากจากกรณี สึนามิ และเชื่อว่า หากมีเหตุการณ์ทำนองเดียวกันเกิดขึ้นอีก จะไม่มีความผิดพลาดซ้ำรอยเดิมอย่างแน่นอน

“ภัยที่เกิดขึ้นคราวนี้ มีผลดีคือทำให้สื่อได้บทเรียน การทำงานต่อไปจะไม่เหมือนเดิมแน่ ยอมรับคำวิจารณ์ที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่ของสื่อที่หลายฝ่ายพูดถึง แต่เห็นว่าปัญหานั้นจะมาจาก ระบบการบริหารจัดการภายใน สถานี และการลงพื้นที่เพื่อทำงานด้วยความทุ่มเท แต่ขาดการจัดการที่ดี แต่อีกด้านหนึ่งก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า สื่อเป็นอย่างไรสังคมเป็น จะให้สื่อก้าวหน้า ทำงานเตือนภัยด้วยตัวเอง เป็นไปได้ยาก กรมอุตุนิยมวิทยา หรือระบบเตือนภัยต้องก้าวหน้าด้วย”

กิตติยังเสนอให้ สถานีโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนแต่ละแห่ง มีแผนกรณีฉุกเฉินของตัวเองเพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ในภาวะไม่ปกติ นอกจากนี้ กรมอุตุนิยมวิทยา ต้องสร้างความร่วมมือและทำงานอย่างใกล้ชิดกับสื่อมากขึ้น ต้องสร้างระบบการเตือนภัยที่ดีด้วยเพราะสื่อไม่สามารถทำงานได้โดยลำพัง ต้องอาศัยการเก็บข้อมูล และฐานข้อมูลประกอบ สุดท้ายคือต้องฝึกอบรมนักข่าวให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเข้าไปหาแหล่งข่าวที่เพิ่งประสบเหตุ หรือการรายงานเหตุในภาวะวิกฤติที่เหมาะสมและถูกต้อง

ในเวลาเดียวกัน ยังได้เสนอไปยัง คณะกรรมการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติแห่งชาติซึ่งคุณสมบัติเป็นประธานว่า ในภาวะไม่ปกติ ขณะที่หน่วยงานต่างๆ ต้องทำหน้าที่ ที่ตนเองรับผิดชอบ สื่อก็ต้องทำงานของตัวเองเช่นกัน บางครั้งอาจเป็นอุปสรรคหรือขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่ ดังนั้นมาตรการที่จะกำหนดควรวางแผนการจัดระบบหรือจัดการกับสื่อด้วย เพื่อให้การทำงานสะดวกขึ้น เช่น กำหนดผู้ให้ข้อมูลที่ชัดเจน มีศูนย์ประสานงานโดยตรงในพื้นที่ เพื่อให้สื่อทราบว่าต้องไปติดต่อใคร ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ

เช่นเดียวกับ **สุรินทร์ แผลงประสพโชค** ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ในขณะนั้น ที่เห็นว่ากรณีสีนามิ สื่อมวลชนได้ทำงานกันอย่างเต็มที่แล้ว ภายใต้อัจฉริยะ และขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งมีปัญหาการบริหารจัดการภายในสถานี่เอง

“วันเกิดเหตุ ผมต้องโทรศัพท์จากหาดใหญ่เข้ากรุงเทพฯ เป็นชั่วโมงเพื่อเปลี่ยนผังรายการ ซึ่งกำลังถ่ายทอดสดพิธีปิดการแข่งขันกีฬาเซต เป็นเรื่องลำบากมากที่ต้องตัดสินใจเปลี่ยนแปลงรายการที่กำหนดไว้แล้ว เพราะกระทบหลายฝ่าย นอกจากนี้สื่อเมืองไทยยังขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ในญี่ปุ่น ข้อมูลของกรมอุตุนิยมวิทยาเข้าไปปรากฏถึงในท้องประกาศข่าวที่ออกอากาศ ในขณะที่เมืองไทยไม่มี”

ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ เห็นว่า สิ่งที่เขาไปคือ องค์กรความรู้ในการจัดการของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤติ ทั้งในแง่ของการประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอข้อมูล และการทำงานภายในของสื่อเองซึ่งตอนนี้เป็นลักษณะของต่างคนต่างทำ ดังนั้นจึงเสนอให้สร้างระบบเตือนภัยที่รัดกุม ชัดเจน มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีศูนย์ข่าวร่วม เพื่อรายงานข้อมูลได้อย่างฉับไว รวดเร็ว ทั้งนี้การสื่อข้อมูลจากส่วนราชการส่วนกลางเพียงอย่างเดียวคงไม่พอ ภาครัฐต้องให้อำนาจท้องถิ่นในการให้ข่าวและรายงานข้อมูลและสร้างระบบการพยากรณ์กระจายสู่พื้นที่ในต่างจังหวัดด้วย

มีคนบอกว่า ในท่ามกลางความทุกข์ มักจะมีสิ่งดี หรือแง่มุมแฝงอยู่เสมอ เพียงแต่เราจะต้องค้นหาให้เจอและใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ดีนั้น

เหตุการณ์คลื่นสึนามิพัดถล่ม 6 จังหวัดชายฝั่งอันดามันของไทยก็เช่นกัน เราค้นพบว่า คลื่นยักษ์มิอาจเทียบได้กับคลื่นพลังแห่งธารน้ำใจของคนไทยและผู้คนทั่วโลก ที่หลังไหลเพื่อซัดน้ำตาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ไม่เลือกชาติและภาษา และเราก็ค้นพบบทเรียนครั้งสำคัญ โดยเฉพาะสื่อมวลชนที่จะต้องหันกลับมาทบทวนการทำงานของตัวเราเองอีกครั้ง เพื่อตั้งรับกับเหตุฉุกเฉินใดๆที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยสำนึกแห่งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ ที่มีมากกว่าแค่การรายงานหลังหายนะได้ผ่านพ้นไปแล้วเท่านั้น แต่ยังมีหมายถึงผู้เฝ้าระวังและเตือนภัยก่อนที่จะมาถึงอีกด้วย

นอกจากความเห็นฝ่ายต่างๆต่อการทำงานของสื่อโทรทัศน์ไทยในภาวะวิกฤติแล้ว ยังมีมุมมองที่แหลมคมจากนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน ซึ่งวิพากษ์สื่อไทยอย่างเผ็ดร้อน และมีผลงานเผยแพร่สู่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จึงขอนำบทความของ ดร.บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา ที่เคยตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ฉบับวันที่ 7 และ 14 มกราคม 2548 มาเสนออีกครั้ง เพื่อให้เห็นแง่มุมอีกด้าน และบทบาทที่ควรจะเป็น ของสื่อโทรทัศน์ไทย

สู่การปฏิรูปข่าวโทรทัศน์ เพื่อเหยื่อ **สีนามิ**

โดย **บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา**

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ก่อนอื่น ผมขออนุญาตร่วมไว้อาลัยต่อเพื่อนมนุษย์ทุกเพศทุกวัยและทุกสัญชาติที่ต้องประสบกับความสูญเสียอย่างไม่คาดหมายจากปรากฏการณ์สีนามิ และขอร่วมแสดงความกตัญญูต่อผู้คนจำนวนมากที่อุทิศเวลาและทุนทรัพย์ส่วนตัวเพื่อช่วยบรรเทาความทุกข์ทรมานของผู้ตกเป็นเหยื่ออย่างน่าสงสารในลักษณะต่างๆ จิตวิญญาณแห่งการเสียสละแบบนี้แหละคือพลังที่ทำให้มนุษย์มีความหวังในอนาคตได้มากขึ้น

ก็เช่นเดียวกับผู้คนส่วนมากในเมืองไทย ในทันทีที่สีนามิเกิดขึ้น ผมไม่มีทางเลือกมากนัก ทว่าจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยการนำเสนอข่าวในโทรทัศน์ต่างประเทศอย่าง BBC และ CNN ในการติดตามว่าอะไรเป็นอะไร ทั้งนี้ ด้วยความหงุดหงิดในทำนองเดียวกันกับผู้สังเกตการณ์อื่นๆ เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ของเราแทบทั้งหมดแทบจะไม่ได้ทำอะไรเลยในขณะนั้น และถึงแม้ว่าบางแห่งจะเกาะติดสถานการณ์มากขึ้นต่อมา ก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น “หลังเหตุการณ์” นานแล้ว มิหนำซ้ำ การทำงานข่าวหลังเหตุการณ์นี้มักจะเน้นมุมมองธรรมดาๆ ที่ไหลตามน้ำเสียมากกว่า การสร้างสรรค์ในการผลิตมุมมองใหม่ๆ สดๆ จากข้อมูลด้านข่าวยังมีจำกัด

สองสัปดาห์ให้หลัง ผมก็ยังมีความรู้สึกผิดหวังตกค้างคล้ายๆ กับผู้สังเกตการณ์หลายๆ ท่าน รวมทั้งท่านอาจารย์ ดร. วรากรณ์ สามโกเศศว่า “คงไม่เจ็บปวดเท่านี้หาก...” ซึ่งส่วนหนึ่งของ “หาก...” ในที่นี้หมายถึงการทำงานข่าวที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นของโทรทัศน์นั่นเอง (“มติชนรายวัน” วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2548)

ความจริงที่ว่าโดยรวมๆ แล้ว โทรทัศน์ของเราบกพร่องอย่างยิ่งในกรณีสีนามินี้ ได้รับการยืนยันจากข้อเท็จจริงที่ว่า ITV สามารถออกมาประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรซ้ำๆ ได้ว่าตนเองระงับรายการปกติเพื่อมุ่งมาทำข่าวสีนามินี้ รหัสลับที่ซ่อนอยู่ในปรากฏการณ์เล็กๆ ที่เราต้องไม่มองข้ามไปง่ายๆ ในกรณีนี้ก็คือ (1) สถานีโทรทัศน์อื่นๆ (บางแห่ง) ไม่ได้ให้ความสำคัญกับข่าวสีนามิเท่าที่ควร และ (2) การที่ ITV ออกมาทำงานข่าวสีนามิมากๆ นี่เป็นการกระทำในทำนองที่ต้องเสียสละรายได้จากการโฆษณาที่มากับรายการอื่นๆ ตามปกติ หาใช่เป็นการกระทำตาม “หน้าที่” ลักเท่าใดนักไม่

เกี่ยวกับภาวะไม่ได้ความสารพัดและแนวทางการ

บทความ / เสวนา

บทเรียนสีนามิ เรียกร้องสื่อเป็นฝ่ายรุกมากกว่าตั้งรับ

ปฏิรูปโดยรวมๆ ของกิจการโทรทัศน์เมืองไทยนั้นผมได้เคยพูดถึงในรูปแบบต่างๆ มาอย่างพิสดารพอสมควรแล้ว ในหนังสือสองเล่มที่ผมเป็นผู้เขียนคือ “ฐานันดรที่สี่ จากระบบโลกถึงรัฐไทย” (อัมรินทร์วิชาการ) และ “ระหว่างกระຈกกับตะเกียง กุศโลบายสื่อศึกษา แผนที่สุดศตวรรษที่ 21 บทเรียนจากยุคเศรษฐกิจฟองสบู่จรดยุคปฏิรูปการเมือง” (คปไฟ)

เดิมที ในแง่ของข่าวโทรทัศน์ ผมได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนโดยรวมๆ ว่าไม่ควรจะหมกมุ่นกับการทำข่าวภายในประเทศโดดๆ เท่านั้น ทว่าควรจะเพิ่มความสำคัญให้กับการพัฒนาบุคลากรด้านข่าวต่างประเทศมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปมากของเมืองไทยในระบบโลก โดยข้อเสนอของผมไปไกลถึงขนาดที่ให้ร่วมมือกันลงทุนและวางระบบส่งนักข่าวไทยเก่งๆ ที่มีอยู่ไม่ใช่น้อยๆ ไปประจำในประเทศคู่ค้าสำคัญๆ มากขึ้นเรื่อยๆ (โปรดดู “ภารกิจใหม่ของสื่อมวลชนไทย” ใน “ระหว่างกระຈกกับตะเกียง”)

ในกรณีของข่าวภายในประเทศ เป็นที่รับรู้กันมานานแล้วว่าโดยรวมๆ แล้วสถานีโทรทัศน์ในเมืองไทยออกจะเป็นตัวแทนของระบบความคิดที่ล้าหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งดังที่ปรากฏในกรณี “พฤษภาทมิฬ” เมื่อราวๆ หนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา นี่จนกระทั่งมีการเคลื่อนไหวทางสังคมในยุคที่ก่อให้เกิด “ทีวีเสรี” ในสมัยที่คุณอนันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี อันนำมาซึ่ง ITV ซึ่งในยุคแรกๆ ได้ทำงานบุกเบิกด้านข่าวโทรทัศน์ได้อย่างน่าตื่นเต้นมาก ทั้งนี้ในส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะแกนนำของฝ่ายข่าวของ ITV ยุคแรกนั้นมีภูมิหลังผูกติดกับธุรกิจหนังสือพิมพ์ที่มีความชำนาญในการผลิตข่าวมากกว่ากลุ่มที่ทำงานฝ่ายข่าวอยู่ในวงการโทรทัศน์ล้วนๆ นั่นเอง

ภาพ The Great Wave Of Kanagawa หนึ่งในผลงานในชุด 36 Views of Mount Fuji (Fugaku Sanjurokkei) ของ Katsushika Hokusai (1760-1849) ศิลปินชาวญี่ปุ่นซึ่งได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของคลื่นยักษ์สึนามิ (แม้ผู้วาดไม่ได้ตั้งใจให้หมายถึงคลื่นสึนามิโดยตรง) ในที่นี้ ขอใช้ภาพนี้เป็นสัญลักษณ์การรายงานข่าวโศกนาฏกรรมสึนามิของสื่อมวลชนไทย

ที่มา : นิตยสาร “ฟ้าเดียวกัน” uly 3 เดือน ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ม.ค.-มี.ค. 48, หน้า 2-6

12 ชั่วโมง ที่ทีวีไทย

<p>เก็บแค้นคืนไหวขนาด 9.0 วิกฤตอร์ ศูนย์กลางอยู่ในทะเลสาบตะวันตก ของเกาะสุมาตรา อีก 10 กิโลเมตร จากพื้นผิวโลก</p> <p>คลื่นสูง 6-7 เมตร เข้ำกระหน่ำฝั่ง 09.43</p> <p>คลื่นสูง 2-3 เมตร เข้ำกระหน่ำฝั่ง 09.38</p> <p>น้ำทะเลแห้งจากบ้ำพาด ประมาณ 100 เมตร 5 นาที 09.35</p> <p>10.03 คลื่นสูงเกินกว่า 10 เมตร เข้ำกระหน่ำฝั่ง</p> <p>10.20 คลื่นสูง 5 เมตร เข้ำกระหน่ำฝั่ง</p> <p>11.00 น้ำทะเลกลับสู่ระดับปกติ</p>	<p>07.59.50</p> <p>08.00</p> <p>09.00</p> <p>10.00</p> <p>11.00</p> <p>12.00</p> <p>13.00</p> <p>14.00</p> <p>15.00</p> <p>16.00</p>
<p>3</p> <p>เสียงนำ ทศกาวณัฏริต</p> <p>เสาร์อาทิตย์ เกมประชาชน</p> <p>เป็ริอูปัก</p> <p>ละคร เสือ สิงห์</p> <p>กระฉิง ไฮด</p> <p>ละคร จิ้งจกเสือ</p> <p>180 วินาทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว เกาะสุมาตรา</p> <p>ตีตื้น ละคร น้องใหม่</p> <p>ไทย รำอวิสุทธิ์</p> <p>หลังคาเดียวกัน</p> <p>180 วินาทีข่าว</p> <p>จินเด่น จิงฉิ่ง</p> <p>ดาวฤกษ์</p> <p>ตีเจ็ดทีวี</p> <p>เดอะบอส</p> <p>ข่าวด่วน</p>	<p>nntv</p> <p>ข่าว</p> <p>แม่</p> <p>ครอบครัววาด</p> <p>เวค คัดับ</p> <p>2 วัน</p> <p>ต้นข่าว</p> <p>ขอมอก</p> <p>ข่าวแผ่นดินไหว</p> <p>บงกอก บงกอก</p> <p>ที-ยูไบเค็ด</p> <p>ทีวี ๗๗๗ ๗</p> <p>ข่าว</p> <p>ระเบิดเถิดเทิง</p> <p>ชชล-ทีวี</p>
<p>7</p> <p>สารพันข่าว</p> <p>ละครโคกนิพันธ์</p> <p>ข่าว 7 สี</p> <p>ภาพยนตร์ เดิมรักใหม่เดิมรักใจ</p> <p>ข่าวดี</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>ละคร</p> <p>กึ่งไวก่อนต่อชอนไว</p> <p>เกมพันหน่า</p> <p>ข่าวดี</p> <p>ละครอมกนดิน</p> <p>มวยไทย 7 สี</p> <p>ข่าวดี</p>	<p>๗</p> <p>ข่าว</p> <p>การ์ตูน (สามมิติเดวีจื่อ/ไปทอมอน/ไอนัน/ซูซาจิ)</p> <p>ข่าว</p> <p>รายงานข่าวแผ่นดินไหว</p> <p>ไอชอป นึกโอเค็ด</p> <p>ข่าว</p> <p>ข่าวเด่น</p> <p>รอบฮัลฟาย</p> <p>ฮอฮอวูด</p> <p>ข่าว</p> <p>คู่ซู้ตข่าว</p> <p>ข่าว</p> <p>ศึกอหิวต่า</p> <p>ข่าว</p> <p>ศึกอหิวต่า</p> <p>ปัญหาชีวิต</p> <p>ข่าว</p> <p>ศึกอหิวต่า</p> <p>ดิไซม์</p> <p>เจ็อไม่เจ็อ</p>
<p>11</p> <p>เวลา มข.</p> <p>ข่าว</p> <p>เว็ชชุกรวม</p> <p>เด็นทางกีฬา</p> <p>ไปังไล 3๖๐</p> <p>ข่าว</p> <p>เวทข่าวบ้าน</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>บั้งซัดไทย</p> <p>เพลงเงินล้าน</p> <p>ข่าว</p> <p>เพลงเงินล้าน</p> <p>ข่าว</p> <p>ราชบุรี</p> <p>ข่าว</p> <p>ราชบุรีเกมส์</p> <p>ข่าว</p> <p>ราชบุรีเกมส์</p>	<p>11</p> <p>ข่าว</p> <p>เวลา มข.</p> <p>ข่าว</p> <p>เว็ชชุกรวม</p> <p>เด็นทางกีฬา</p> <p>ไปังไล 3๖๐</p> <p>ข่าว</p> <p>เวทข่าวบ้าน</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>บั้งซัดไทย</p> <p>เพลงเงินล้าน</p> <p>ข่าว</p> <p>เพลงเงินล้าน</p> <p>ข่าว</p> <p>ราชบุรี</p> <p>ข่าว</p> <p>ราชบุรีเกมส์</p> <p>ข่าว</p> <p>ราชบุรีเกมส์</p>
<p>itv</p> <p>การ์ตูน</p> <p>ควงใจต่อแม่</p> <p>ONE FIND DAY</p> <p>@ WOMAN</p> <p>ข่าว</p> <p>วิทนซ่า</p> <p>โบอิทธิ</p> <p>บ้านสวีด</p> <p>หัวใจร่วมแนว</p> <p>หมักแดง เว็ดส์</p> <p>ข่าว</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>สานรัก</p> <p>ข่าว</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>สานรัก</p> <p>ข่าว</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>สานรัก</p> <p>ข่าว</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>สานรัก</p>	<p>itv</p> <p>การ์ตูน</p> <p>ควงใจต่อแม่</p> <p>ONE FIND DAY</p> <p>@ WOMAN</p> <p>ข่าว</p> <p>วิทนซ่า</p> <p>โบอิทธิ</p> <p>บ้านสวีด</p> <p>หัวใจร่วมแนว</p> <p>หมักแดง เว็ดส์</p> <p>ข่าว</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>สานรัก</p> <p>ข่าว</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>สานรัก</p> <p>ข่าว</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>สานรัก</p> <p>ข่าว</p> <p>ตั้งวันทีข่าว</p> <p>รายงานแผ่นดินไหว</p> <p>สานรัก</p>

บทความ / เสวนา

บทเรียนสีนามิ เรียกร้องสื่อเป็นฝ่ายรุกมากกว่าตั้งรับ

ขึ้นได้ตลอดเวลา ความเอาจริงเอาจังต่างๆ มีไม่มากนัก ใครจะทำอะไรก็ได้ ไม่ค่อยมีหลักเกณฑ์อะไร หรือแม้จะมีหลักเกณฑ์ ก็เปลี่ยนได้ ที่เมืองไทยเราสนุกนักหนาและทะเลสาหัสก็เพราะ “วัฒนธรรมอ่อน” นี้แหละ

ด้วยเหตุนี้ บุคลิกภาพ วิสัยทัศน์ และความสามารถด้านการจัดการของผู้นำองค์กรจึงเป็น “จุดตัดสิน” ความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร หรือถ้าจะพูดแบบท่านนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ก็คงจะต้องบอกว่า ถึงแม้เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการคลังจะดีเพียงใด “ไม่ใช่ใครจะเป็นผู้นำก็ได้” จึงจะก่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด นั่นแล

ส่วนประเด็นที่เป็นรูปธรรมกว่านั้นก็คือ สถานะโทรทัศน์ของเมืองไทยไม่ได้ออกแบบมาสำหรับการทำข่าวที่เอาจริงเอาจังอะไร การทำข่าวอย่างที่เป็นอยู่ส่วนมากดูจะเป็นการทำ กันแบบเรื่อยๆ มาเรื่อยๆ มากกว่า ทว่าไปเน้นกันที่ความสนุกสนานครึ่งผีครึ่งคนที่ใช้ลงทุนเงินและความคิดนิดๆ หน่อยๆ สลับกับการเอะอะมะเทิ่งหวาได้เงินโฆษณาต่างๆ และกำไรมากๆ กันเสียมากกว่า ความที่รู้อย่างนี้ เมื่อได้เห็นข่าว “สมรภูมิจอแก้วเปิดศึกรับปีระกา ทุกค่ายต่างเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง” (“ผู้จัดการรายวัน” วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2548) ผมจึงอ่านด้วยความระมัดระวัง สรุปแล้วก็ดูจะไม่อะไรใหม่เท่าไร นอกจากสีสันภายนอก

อย่าลืมว่า ในปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ของเมืองไทยได้รับเงินจากธุรกิจการโฆษณาปีละสี่ห้าหมื่นล้านบาท มีเครื่องรับกระจายไปทั่วทุกครัวเรือนของประชากรทั้งประเทศจำนวนกว่า 60 ล้านคน ด้วยเหตุนี้ หากจัดการไม่ดีในระดับของการวางระบบ โทรทัศน์จึงจะเป็นอะไรที่มีพลังแห่งการทำลายได้มาก นอกจากนี้ เมื่อพลังแห่งการทำลายนี้แพร่กระจายออกไปแล้ว ก็จะไปฝังตัวอยู่ในจิตวิญญาณของมนุษย์ ฉะนั้น จึงไม่ใช่อะไรที่จะเปลี่ยนแปลงกันได้ง่ายๆ บทเรียนดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่รู้กันดีในกลุ่มประเทศที่จำเป็น

ต้องเปลี่ยนแปลงระบบสังคมขนานใหญ่ว่า ลงท้ายแล้ว การเปลี่ยนแปลงทางสังคมใดๆ จะต้องเริ่มต้นที่ความคิดเสียก่อน และไม่มีอะไรที่เปลี่ยนแปลงได้ยากเย็นเท่ากับความคิด

ด้วยประการฉะนี้ เด็กๆ ของเรารุ่นที่อายุราวๆ ยี่สิบถึงสามสิบปีในปัจจุบันผู้เติบโตมาพร้อมๆ กับ “ความรุ่งเรือง” (ทางการเงิน ไม่ใช่ทางวัฒนธรรม) ของโทรทัศน์ไทย ซึ่งพ่อแม่ผู้ไม่รู้โอ้หนือเหน็บจะปล่อยให้โทรทัศน์ทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยง” เกือบตลอดเวลา เพราะคิดว่าเป็นวิธีการเลี้ยงลูกด้วยราคาถูกที่สุด จึงกลายเป็นพวกสมมติสั้นบ้าง บอจ ออย่างที่เห็นๆ กันอยู่มากมายทุกวันนี้ ที่ผมพูดเช่นนี้ไม่ใช่เป็นการกล่าวหาเด็กๆ อย่างลอยๆ ผมขอยืนยันว่าเด็กๆ จำนวนมากมายที่ผมมีโอกาสได้สอนในหลายมหาวิทยาลัย ชักจะยอมรับสภาพอย่างนั้นของตนและเริ่มหวาดกลัวอย่างยิ่งว่าอนาคตของตนจะเป็นเช่นใดต่อไป ซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มที่ดีขึ้นบ้าง

นอกจากจะเร่งแน่นเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการเติบโตของเด็กๆ (และผู้ใหญ่ๆ) แล้ว โดยรวมๆ แล้ว โทรทัศน์ไทยยังดูเหมือนว่าจะไม่ค่อยให้ความสนใจกับการพัฒนางานข่าวเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่นี่เป็นสินค้าพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของธุรกิจสื่อสารมวลชน นอกจากนี้ การผลิตและนำเสนอข่าวที่มีความสำคัญต่อชีวิตทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม (ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก) จะต้องถือว่าเป็น “หน้าที่” หลักของธุรกิจสื่อสารมวลชนที่จำเป็นต้องมีการลงทุนพัฒนากันอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ไม่ใช่ “เครื่องข้างเคียง” แบบจับๆ ปล่อยๆ อย่างฉาบฉวยที่จะให้ใครมาทำก็ได้

ปรากฏการณ์คนทำข่าวแบบ “เดินสาย” ที่คนไม่กี่คนวิ่งไปวิ่งมาเพื่อผลิตรายการข่าว ในสถานีโทรทัศน์แทบจะทุกช่องราวกับเป็นเวทดาเหาะเหินเดินอากาศได้ มีหน้าซ้ำ บ่อยๆ เป็นการงานชนิดที่จับหนังสือพิมพ์รายวันมาอ่านพาดหัว แล้วก็พูดเสริมนิดๆ หน่อยๆ โดยที่ไม่ได้มี

อะไรใหม่ไปกว่าสิ่งที่หนังสือพิมพ์ทำๆ กันมาแล้วนั้นจึงไม่ใช่อะไรที่ลึกลับเลย ทว่าเป็นเพียง “อาการ” ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดของปรากฏการณ์ที่สถานีโทรทัศน์ต่างๆ ไม่ยอมทุ่มเททรัพยากรให้กับการพัฒนาธุรกิจด้านข่าว ไม่ว่าจะป็นข่าวภายในหรือนอกประเทศ ทว่าเพียงอยากจะทำๆ อะไรออกไปสักอย่าง เพียงให้ได้ชื่อว่ามีการข่าวของตนแล้วเท่านั้น

เมื่อเป็นอย่างนี้ ก่อนสิ้นปีจะมาถึงเมืองไทย คนไทยจึงไม่ได้รับรู้อะไรเลยจากโทรทัศน์ไทย ทั้งๆ ที่การทำงานข่าวที่ฉับไวอาจจะมีคุณค่าที่สามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้รอดพ้นจากอันตรายได้ทันทั่วทั้งบ้านไม่มากนักก็จริง ครั้นพอสิ้นปีมาถึงแล้ว คนไทยก็ต้องหันไปพึ่ง CNN และ BBC โดยสมบูรณ์แบบ วงการโทรทัศน์ไทยดูจะงงวยงอยู่เป็นนานว่าตนเองควรจะทำอะไรอย่างไรหรือไม่ ครั้นเมื่อพอจะตั้งหลักได้แล้ว การนำเสนอข่าวของโทรทัศน์ก็ยังคงจะทำกันแบบกินตามน้ำเสียเป็นส่วนมาก

ประเด็นในที่นี้ก็คือ ใครจะต้องทำอะไรอย่างไรบ้าง วัฒนธรรมในการทำข่าวโทรทัศน์จึงจะก้าวหน้าขึ้น จนกระทั่งทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของ “ระบบเตือนภัยล่วงหน้า” ได้

ในกรณี “พฤษภาทมิฬ” โทรทัศน์ไทยดูเหมือนจะประสบกับปัญหาเรื่องการเลือกมุมมองของข่าว นั่นก็คือการรายงานข่าวทั่วๆ ไปก้าวไม่ทันความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่บังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ด้วยความเชื่อว่าเพราะระบบการควบคุมโทรทัศน์ของรัฐเป็นอุปสรรค เมื่อเหตุการณ์สิ้นสุดลง กระแสสังคมจึงก่อรูปขึ้นในทิศทางที่ต้องการ “ทีวีเสรี” ด้วยความหวังที่ว่ามุมมองข่าวจะเป็นอิสระจากแรงกดดันของผู้ใช้อำนาจรัฐมากขึ้น ลงท้ายแล้วกระแสสังคมที่ว่านี้ได้ก่อให้เกิดรูปธรรมที่ปรากฏเป็น itv และ บทบัญญัติต่างๆ ในรัฐธรรมนูญฉบับล่าสุด ซึ่งดูเหมือนว่ามุ่งหวังจะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงบางชนิดโดยผ่านการทำงานของคณะกรรมการอิสระ ซึ่งการจัดตั้งสะดุดไปหลายปีตั้งแต่ที่ทราบกันทั่วไปอยู่แล้ว

ส่วนในกรณีสิ้นปีนั้น ปัญหาที่ประชาชนจำนวนมากสงสัยกันไม่ใช่เรื่องการเมืองอะไร แต่ดูจะเป็นเรื่องเทคนิคล้วนๆ นั่นก็คือ “ความรวดเร็ว” ในการนำเสนอข่าวดังกล่าว ทั้ง “ก่อน” และ “ระหว่าง” ที่เหตุการณ์กำลังเกิดขึ้น ทั้งนี้ ด้วย “ความหวัง” (โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากมุมมองของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ตกเป็นเหยื่อสิ้นปี) ว่า “หาก” ข่าวโทรทัศน์สามารถทำหน้าที่ได้ดี ความเสียหายก็อาจจะลดลงได้บ้างไม่มากนักก็จริง ทั้งนี้ คงจะเป็นเพราะคนไทยส่วนมากยังจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยโทรทัศน์มากนั่นเอง ทั้งนี้ ความจริงที่ว่า “ความหวัง” ที่ว่านี่จะเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ในทางเทคนิคหรือไม่นั้นก็เป็นเรื่องหนึ่ง เพราะแม้กระทั่งกรมอุตุนิยมวิทยาก็ดูเหมือนว่าจะไม่สามารถทำหน้าที่ของตนได้ถูกต้อง ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลที่ยังไม่ปรากฏขึ้นชัดเจน

ถึงแม้ในยุคปัจจุบันสื่ออื่นๆ จะมีมากมาย แต่ในแง่ของการใช้งานจริง โทรทัศน์ดูเหมือนจะใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงเป็นธรรมดาอยู่เองว่าจะต้องถูกคาดหวังมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะความสะดวกในการใช้งานจากเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วประเทศ เนื่องจากผู้คนจำนวนมากติดนิสัยเปิดโทรทัศน์ไว้แบบทั้งวันทั้งคืน ในขณะที่สื่อที่มีความคล่องตัวทางเทคนิคมากกว่าอย่างวิทยุกระจายเสียง กลับมีประชาชนใช้งานน้อยกว่าและแต่ละสถานีมักจะกินอาณาบริเวณจำกัด อีกทั้งโดยทั่วไปแล้ววิทยุกระจายเสียงไทยไม่ได้มีประเด็นว่าชำนาญในเรื่องการทำ “ข่าวสด” เกี่ยวกับเหตุการณ์ทั่วๆ ไปแบบฉับไวเช่นเดียวกับโทรทัศน์นั่นเอง จะมีข้อยกเว้นบ้างก็คงเป็นเรื่องข่าวการจราจรในกรุงเทพฯ ซึ่งไม่ใช่เรื่องประเภทความเป็นความตายของผู้คนจำนวนมากแบบสิ้นปี

ในอนาคต กรมอุตุนิยมวิทยาและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจจะช่วยกันจัดการฝึกอบรมให้สื่อทุกประเภทเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนในแง่ของการเตือนภัยล่วงหน้า ด้านภัยธรรมชาติต่างๆ เป็นครั้งคราว หรือถ้าจะให้ดียิ่งขึ้น หากจะรวมไปถึงการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเตือนภัยล่วงหน้าทางเศรษฐกิจและอื่นๆ ด้วยก็จะดีใหญ่ เพราะในอดีตที่

ผ่านมาเพียงเจ็ดแปดปีมานี้เอง เมืองไทยก็ได้ประสบกับอันตรายจากเศรษฐกิจฟองสบู่ “ต้มยำกุ้ง” โดยไม่มีใครสามารถส่งสัญญาณเตือนอย่างได้เรื่องได้รวกันเลย

สำหรับในช่วง “หลัง” เหตุการณ์นั้น ก็เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าสื่อทุกชนิด รวมทั้งโทรทัศน์ ต่างได้พยายามทำงานข่าวเกี่ยวกับกรณีสีนามิมากขึ้นและดีขึ้นในอัตราต่างๆ กัน ซึ่งบทบาทดังกล่าวนี้ย่อมได้รับการขอบคุณจากผู้บริโภคข่าวในเมืองไทยตามเนื้อผ้าอยู่แล้ว

ทว่าในกรณีนี้ จุดสำคัญอยู่ที่บทบาทของข่าวโทรทัศน์ไทย “ก่อน” และ “ระหว่าง” เหตุการณ์มากกว่า ซึ่งสรุปแล้ว ข่าวโทรทัศน์ต่างประเทศอย่าง CNN และ BBC สามารถทำงานได้ฉับไวกว่าทั้งในแง่ภาพและเสียง ทั้งๆ ที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของ “จุดเกิดเหตุ” ทั้งนี้ ในส่วนสำคัญอาจจะเป็นเพราะผู้ผลิตข่าวโทรทัศน์ต่างชาติดังกล่าว

มีความพร้อมมากกว่าในแง่บุคลากร เครื่องมือ และระบบการตัดลिनใจก็ได้ ความเข้าใจนี้จะผิดถูกอย่างไรไม่ทราบ คงจะต้องมีการศึกษาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการกันดู

ถ้าคนไทยทุกคนสามารถเข้าถึง CNN และ BBC ได้ ก็คงจะไม่มีปัญหาอะไรมากนัก เพราะเราสามารถถือได้ว่าในทางทฤษฎีแล้ว คนไทยได้รับทราบเหมือนกันแล้ว เป็นอะไรที่ยอมรับได้ คล้ายๆ กับว่าเราอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ ใครจะใช้สอยสินค้าและบริการใดๆ จากแหล่งไหนก็ย่อมได้ ขอให้ได้ประโยชน์สูงสุด ก็ถือว่าทดแทนกันได้เหมือนกัน แต่ปัญหาก็คือข่าวโทรทัศน์ต่างชาตินี้มีคนไทยที่มีโอกาสได้ดูอยู่ไม่มาก เพราะส่วนมากแล้ว ผู้ที่จะสามารถรับบริการได้ต้องมีระบบรับสัญญาณโทรทัศน์ของตนเชื่อมโยงกับระบบสมาชิกบางชนิด หรือจานรับสัญญาณดาวเทียมโดยตรง อีกทั้งต้องคุ้นเคยกับภาษาของเครือข่ายผู้ส่งสัญญาณ จึงจะทราบว่าจะไรกำลังเกิดขึ้น ที่ไหน และเมื่อใด

คำถามในทางเทคนิคที่ควรพิจารณาเหมือนกันก็คือสื่อไทย รวมทั้งโทรทัศน์ (1) มีใครบ้างไหมที่มีหน้าที่คอยเฝ้าคุณภาพและเสียงของโทรทัศน์ต่างชาติเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของโลก รวมทั้งที่เกี่ยวกับสื่อบริษัทในช่องทางๆ ที่ถูกนำเสนอหรือไม่ (2) มีใครตัดสินใจนำเสนอภาพและเสียงดังกล่าวนี้ต่อในเครือข่ายโทรทัศน์ของตนหรือไม่ (3) ถ้ามี คำถามก็คือด้วย “ความฉับไว” เพียงใดหลังจากภาพและเสียงปรากฏขึ้นครั้งแรกในข่าวโทรทัศน์ต่างประเทศ และ (4) ในที่สุดแล้วเมื่อมีการนำเสนอ ได้กระทำหลังการแพร่ภาพและเสียงปรากฏครั้งแรกนานเท่าใด เพราะเหตุใด

คำถามเหล่านี้ น่าสนใจอยู่เหมือนกันก็เพราะในความเป็นจริงแล้ว สื่อต่างๆ ทั่วโลกที่มีทรัพยากรไม่มากนัก มักจะชอบเกาะติดสถานการณ์โลกด้วยการนั่งๆ นอนๆ ดูรายงานข่าวของโทรทัศน์ที่มีเครือข่ายทั่วโลกแบบนี้เป็นกิจวัตร

ไม่ว่าคำตอบของคำถามทางเทคนิคในทำนองนี้จะเป็นอย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญคงไม่ใช่เรื่องใครผิดใครถูก เพราะเรื่องราวมันผ่านไปแล้ว จุดสำคัญคงจะเป็นเรื่องข้างหน้ามากกว่า ว่าใครควรจะพยายามทำอะไรอย่างไรบ้างในอนาคต ข่าวโทรทัศน์ไทยจึงจะสามารถทำหน้าที่เป็น “ส่วนหนึ่ง” ของ “ระบบเตือนภัยล่วงหน้า” ประเภทต่างๆ ให้กับประชาชนของเราได้ดียิ่งขึ้น ในที่นี้ ผมขอเสนอข้อพิจารณาบางประการเท่าที่พอจะนึกออกตอนนี้ว่า ความเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง

ในประการที่หนึ่ง เมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบ กับระบบสื่อทั้งหมดของประเทศ เราปฏิเสธไม่ได้ว่าโทรทัศน์ได้กลายเป็นสื่อ “มวลชน” ขนานแท้ของเมืองไทยไปแล้ว ทั้งในแง่ปริมาณของทรัพยากร ความสะดวก ความนิยม ความรวดเร็ว และความครอบคลุมของเครือข่ายที่กินอาณาบริเวณได้ทั่วถึงที่สุดจนกล่าวได้ว่าไม่มีที่ว่างในทางสังคมและภูมิศาสตร์ใดๆ เลยที่โทรทัศน์เข้าไป

ไม่ถึง ฉะนั้น ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม นอกจากการนำเสนออะไรอื่นๆ ไปตามความจำเป็นทางธุรกิจแล้ว สถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งคงจะไม่มีทางเลือกมากนัก นอกจากถือเป็นปรัชญาประจำใจว่าตนเองต้องทำหน้าที่ในด้านการผลิตและนำเสนอข่าวอย่างเต็มที่ด้วย

ในที่นี้ หลักการพื้นฐานก็คือ โทรทัศน์ไม่ใช่ธุรกิจทั่วๆ ไป ที่ใครอาจจะทำอะไรก็ได้เพื่อผลกำไรสูงสุด ทว่าเป็นธุรกิจพิเศษที่มีภารกิจเชิง “สัญญาสังคม” บางชนิดพุ่งมาด้วย ฉะนั้น ผู้ประกอบการในธุรกิจพิเศษนี้จึงมีข้อผูกพันที่จะต้องจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ให้กับฝ่ายข่าวของตนอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าฝ่ายข่าวสามารถทำงานในการผลิตและนำเสนอเรื่องราวและบทวิเคราะห์เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่สำคัญๆ ทั้งในและต่างประเทศได้ถูกต้อง ฉับไว และครอบคลุมด้วยตนเอง ไม่ใช่อาศัยสิ่งที่เรียกว่า กันว่า “ข่าวในกระป๋อง” เกือบล้วนๆ

การวางระบบอย่างตั้งใจที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านข่าวของตนกับสถานีโทรทัศน์อื่นๆ อย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่หยุดอยู่เพียงที่การนำเสนอเรื่องราวทั่วๆ ไปที่ใครๆ ก็รู้กันคืออยู่แล้ว ทว่ามีระบบที่เกื้อกูลให้เกิด “ข่าวเดี่ยว” เด่นๆ เป็นครั้งเป็นคราวแบบที่เราได้เห็นกันในวงการหนังสือพิมพ์ หนึ่ง การสนับสนุนให้นักข่าวที่สามารถผลิตผลงานสำคัญๆ เป็นผู้นำเสนอข่าวด้วยตนเองบ่อยๆ น่าจะเป็นการสร้างวัฒนธรรมในการทำงานที่เป็นกำลังใจ แก่นักข่าวที่เป็นคนทำงานข่าวโดยตรงมากขึ้น นักอ่านข่าวหล่อๆ สบายๆ อันคงจะเป็นเสน่ห์ที่ต้องใจมวลชนก็คงจะมีต่อไปได้ แต่พื้นที่สำหรับนักข่าวที่มีฝีมือ แต่อาจจะไม่หล่อหรือสวยเท่าไรนัก น่าจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ เพื่อเพิ่ม “เกียรติภูมิ” ให้แก่การทำข่าวดีๆ ยากๆ ไม่ใช่ตั้งหน้าตั้งตาตกแต่งแทบทุกอย่างให้เป็นเรื่องสนุกๆ รื่นหูรื่นตาไปเสียหมด

เมื่อผู้ประกอบการต่างๆ ก็ถือเป็นปรัชญาประจำใจว่าจะลงทุนเพื่อพัฒนางานข่าวให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้

บทความ / เสวนา

บทเรียนสีนามิ เรียกร้องสื่อเป็นฝ่ายรุกมากกว่าตั้งรับ

บริการแก่ผู้บริโภคในตลาดให้ดีขึ้นเรื่อยๆ อย่างนี้ ในท้ายที่สุด ฝ่ายข่าวที่จะต้องมึระบบตัดสินใจของตนเองที่ทำงานได้อย่างคล่องตัว ก็จะสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ข่าวที่มีคุณค่าทางธุรกิจให้แก่สถานีโทรทัศน์นั้นๆ ได้มากขึ้นด้วย เพราะในโลกปัจจุบัน อุปสงค์ต่อผลิตภัณฑ์ข่าวระดับคุณภาพทุกประเภท (ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ) เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของรัฐ ผู้ประกอบการต่างๆ และประชาชนทั่วไปมีมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ทั้งนี้ ปริมาณที่จำเป็นจะมากขึ้นเป็นทวีคูณหากคำว่า “ข่าว” ไม่ใช่หมายถึงเฉพาะแต่เหตุการณ์และบทวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นวันต่อวัน ทว่าครอบคลุมไปถึงเรื่องราวและบทวิเคราะห์ประเภท “แนวโน้ม” สำคัญต่างๆ ในระยะสั้น กลางและยาวทั้งหลายด้วย

หากข้อสังเกตนี้เป็นจริง นี่ย่อมหมายความว่าจริงๆ แล้ว เมืองไทยเรายังมีพื้นที่ว่างสำหรับการเติบโตของนักข่าวที่มีจินตนาการและขยันขันแข็งประเภทต่างๆ อยู่อีกมาก ไม่ใช่จำกัดอยู่กับอะไรๆ เท่าที่เราได้รู้ได้เห็นในหน้าจอโทรทัศน์ของเราในทุกวันนี้เป็นอันขาด

ประการที่สอง เพื่อให้ปรัชญาข้างต้นถูกนำไปปฏิบัติได้ง่ายขึ้นในหมู่ผู้ประกอบการ รัฐอาจจะพิจารณา กำหนดมาตรการทางภาษีใหม่ๆ ขึ้นมาสนับสนุน เช่น การนำสิ่งที่จะเรียกว่า “ภาษีหลายอัตรา” มาใช้กับธุรกิจพิเศษชนิดนี้ ในที่นี้ หลักการเบื้องต้นก็คือการกำหนดความหมายและขอบเขตให้ชัดเจนว่ารายการโทรทัศน์ต่างๆ สามารถจัดแบ่งออกได้เป็นกี่ประเภท โดยแต่ละประเภท รัฐจะคิด ภาษีการค้าและภาษีประกอบอื่นๆ เหลื่อมล้ำกันตาม “คุณค่า” ที่เจ้าพนักงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะช่วยกันกำหนดขึ้นเพื่อสนับสนุนให้เกิดการผลิตและเผยแพร่รายการที่มีประโยชน์ทางสังคมสูงสุด ซึ่งนิยามเช่นนี้สามารถแปรปรับไปได้อย่างเรื่อยๆ ตามความเปลี่ยนแปลงต่างๆ สุดแต่การอภิปรายถกเถียงกันในหมู่คนที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการประเภทนี้ ในขณะเดียวกัน สถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งก็สามารถปรับปรุงนโยบายด้านรายการได้เสมอด้วย

หลักการทั่วไปก็คือ รายการที่มีคุณค่าน้อย ก็คิดภาษีมาก รายการที่มีคุณค่ามาก ก็คิดภาษีน้อย (หรือไม่คิดเลยก็ยิ่งดีใหญ่) ซึ่งลงท้ายแล้วมีผลเป็นการสนับสนุนทางการเงินโดยผ่านทางมาตรการภาษี ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกชักชวนให้ผู้ประกอบการเกิดความต้องการด้วยตนเองในอันที่จะลงทุนกันผลิตและนำเสนอรายการบางประเภทมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในระยะยาวน่าจะส่งผลให้รายการดีๆ ทุกประเภท (รวมทั้งข่าว) สามารถแจ้งเกิดได้ง่ายขึ้นเพราะ “ต้นทุน” ในการผลิตและนำเสนอรายการประเภทที่จำเป็นต่อการพัฒนาต่างๆ ลดลงอย่างมาก

ปรากฏการณ์ประเภทรายการดีๆ ที่ไม่ค่อยมีทำไร มักจะถูกไล่ที่ก็จะค่อยๆ หายไปเอง สุดท้ายแล้ว รายการโทรทัศน์น่าจะมีความสอดคล้องกับความจำเป็นของสังคมส่วนรวมมากขึ้น โดยที่สถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งไม่ต้องเสียผลประโยชน์ของตนเองมากเกินไปนัก มีหน้าซ้ำ ยังได้เกียรติยศมาชดเชยอีกด้วย

ประการที่สาม เพื่อให้หลักเกณฑ์ในการคิดภาษีหลายอัตราไม่ถูกกล่าวหาว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ แนวทางหนึ่งคือการเผยแพร่ผลการประเมินอัตราภาษีตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดขึ้นอย่างเปิดเผยในรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับได้ในหมู่สาธารณชน ทั้งนี้ การพิจารณากำหนดอัตราภาษีดังกล่าวอาจจะทำแบบปีต่อปี (หรือตามฤดูกาลการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างรายการ) ตัวอย่างเช่น ในปีที่ผ่านมา สถานี ก. ผลิตและเผยแพร่รายการที่ตรงกับความต้องการของการพัฒนาสังคมมากขึ้น ก็เสียภาษีในปีต่อไปน้อยลง หรือ สถานี ข. ผลิตและเผยแพร่รายการที่ตรงกับความต้องการนั้นๆ น้อยลงก็เสียภาษีในปีต่อไปมากขึ้น เป็นต้น

อนึ่ง จุดสำคัญที่สุดของแนวความคิดในทำนองข้างต้นนี้จะนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นคงจะอยู่ที่กระบวนการสองระดับ กล่าวคือ (๑) การอภิปรายถกเถียงของคณะกรรมการผู้กำหนดประเภทรายการกลุ่มต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ขัดขวางการเติบโตของ

จินตนาการใหม่ๆ และการกำหนดอัตราภาษีที่สอดคล้องกับระดับความสำคัญของรายการนั้นๆ และ (๒) การนำหลักเกณฑ์ในทำนองนี้ไปใช้เป็น “ดัชนี” ตีความรายการต่างๆ ของแต่ละสาขาว่าจัดอยู่ในประเภทใดบ้าง คิดระยะแล้ว ภาษีที่แต่ละแห่งจะต้องเสียในแต่ละปีเป็นเท่าใด ความแม่นยำในการใช้นิยามอ้างอิงไปตีความให้เป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้ประกอบการและสาธารณชนคงจะไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายในระยะแรกๆ ซึ่งยังไม่มี “แบบอย่าง” แต่ในระยะยาว การตีความก็คงจะมีมาตรฐานกลางมากขึ้นเรื่อยๆ

ถ้าจะให้ดี ในระยะแรกๆ รัฐก็อาจจะขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีการเรียนการสอนด้านสื่อสารมวลชนจัดการให้มีการทำประชาพิจารณ์ในประเด็นต่างๆ แล้วนำเสนอตุ๊กตาให้ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ พิจารณาซ้ำโดยละเอียดขึ้นจากหลายๆ มุมมอง จนกระทั่งได้ “พิมพ์เขียว” มาทดลองใช้ดูว่าจะเกิดอะไรขึ้น โดยค่อยๆ ปรับปรุงไปเรื่อยๆ ก็ได้

พูดง่ายๆ แนวทางในทำนองนี้เป็นอะไรกลางๆ กล่าวคือ เสรีภาพของผู้ประกอบการก็ยังอยู่ครบถ้วน เพียงแต่ว่ารัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้รายการที่มีประโยชน์ทางสังคมมากๆ ประเภทต่างๆ สามารถเกิดขึ้นได้ง่ายขึ้น โดยการให้ความช่วยเหลือทางการเงินผ่านทางระบบภาษีหลายอัตรา เนื่องจากนี่เป็นการปฏิบัติกับอุตสาหกรรมทั้งหมดพร้อมๆ กันอย่างโปร่งใส จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการแทรกแซงเสรีภาพของผู้ประกอบการ แต่เป็นความพยายามที่จะทำให้ “บางส่วน” ของสถานีโทรทัศน์ทุกแห่งสามารถทำหน้าที่เสมือนสิ่งที่เรียกว่า “โทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะ” ได้ง่ายขึ้นมากกว่า

แนวความคิดในทำนองนี้ไม่ได้ขัดอะไรกับการจัดตั้ง “โทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะ” ที่สมบูรณ์แบบโดยตรงขึ้นมา หรือการดำรงอยู่ของโทรทัศน์ในรูปแบบอื่นๆ ไม่ว่าจะของรัฐ กึ่งรัฐ กึ่งเอกชน หรือเอกชนล้วนๆ เพียงแต่ว่า

รัฐสามารถเข้าไปมีส่วนช่วยลดต้นทุนการผลิตและนำเสนอรายการที่สาธารณชนสามารถตกลงกันได้ว่าเป็นที่ต้องการของสังคมส่วนรวมโดยสะดวกเท่านั้น

ผลลัพธ์ข้างเคียงสำคัญที่น่าจะเกิดขึ้นประการหนึ่งก็คือ ผู้ผลิตรายการรายย่อยๆ ที่ผลิตรายการที่มีคุณค่าพิเศษมากๆ คงจะสามารถตั้งไข่ได้ง่ายและมากขึ้น ยังผลให้ลดการผูกขาดทางความคิดลง และเพิ่มความหลากหลายในการสร้างสรรค์ขึ้น

นี่เป็นเพียงการทดลองคิดดูเพียงคร่าวๆ ว่า ทำอย่างไรการลงทุนด้านข่าวโทรทัศน์จึงจะมีมากขึ้น การทำงานข่าวแปลกๆ น่าตกใจมากๆ แบบสื่อนามิ รวมทั้งเรื่องราวเชิงโครงสร้างที่ลึกลับและยากๆ ต่างๆ อีกมากมาย จะสามารถเป็นไปได้โดยง่ายขึ้น ด้วยฝีมือของนักข่าวรุ่นใหม่ๆ มากมาย จนข่าวโทรทัศน์ของเราสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบเตือนภัยประเภทต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้นกว่าเมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมา

ท่ามกลางความปรารถนาดีอันอบอุ่นจากเพื่อนมนุษย์ทั่วโลก ความมั่นใจในประสิทธิภาพที่สูงขึ้นของข่าวโทรทัศน์ไทยในอนาคต คงจะเป็นอะไรดีๆ อีกอย่างหนึ่งที่สามารถช่วยปลอบใจผู้ที่ได้รับความทุกข์จากการที่ต้องประสบกับสื่อนามิโดยไม่รู้วิธีไหนอื่นไหนได้บ้างเหมือนกัน ☹

การรายงานข่าว

HIV / AIDS

โดย วิชา แก้วประดับ

สถาบันพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ร่วมกับ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สถาบันพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย และ INTERNEWS ได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง 'การรายงานข่าว HIV/AIDS' ระหว่างวันที่ 18-21 พฤศจิกายน 2547 ที่ผ่านมา โดยมีนักข่าวทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ จำนวน 17 คน ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้าน HIV และ AIDS คือ คุณ Fiona Lloyd, Broadcast Specialist Training จาก แอฟริกาใต้ และ อาจารย์ รุจน์ โกมลบุตร จากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งศึกษาและค้นคว้าเรื่องนี้นานาน

ในการอบรมครั้งนี้วิทยากรได้ใช้เทคนิคหลายรูปแบบ อาทิ การจัดกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ แสดงบทบาทสมมติ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติภาคสนาม ให้ผู้อบรมแสดงความคิดเห็น โดยวิทยากรเป็นเพียงผู้ตั้งประเด็น สรุป สังเกตการณ์ และเสริมประเด็นสำคัญ ๆ พยายามเน้นการอบรมให้สนุกสนาน สอนเรื่องยาก ๆ ให้เข้าใจง่าย พร้อมยกตัวอย่างจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย

การถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานชาวของวิทยากร รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อบรมและที่สำคัญได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เรียกว่า 'ตัวจริง เสียงจริง' ระหว่างนักข่าว ผู้ติดเชื้ และผู้ทำงานด้านเอดส์ ให้เข้าใจคุณลักษณะของตัวสื่อ นักข่าว และในมุมมองของผู้ติดเชื้ที่มองสื่อด้วย เพื่อให้แต่ละฝ่ายเข้าใจ **ใจเขา ใจเรา** อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนมุมมองในการทำงานใหม่ ลดอคติที่เคยมีต่อกัน...โดยนำเสนอผ่านชิ้นงานตามความถนัดของผู้อบรมทุกคน ซึ่งจะกลายเป็นบททดสอบว่าผู้อบรมได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการนำเสนอข่าว AIDS อย่งไรบ้าง และยังเปิดโอกาสให้ผู้อบรมทุกคนวิจารณ์งานของกันและกันด้วย

มีข้อค้นพบที่สำคัญและน่าสนใจจากการอบรมเชิง

ปฏิบัติการในครั้งนี้ และถือเป็นโอกาสสำคัญในการเปิดมุมมองความเข้าใจใหม่ที่ถูกต้องเกี่ยวกับ **HIV และ AIDS** หลายประเด็น ดังนี้ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านสาระต่อจากนี้ด้วยเช่นกัน

ปัญหาที่นักข่าวมักจะกังวลในการนำเสนอข่าว HIV และ AIDS

ประเด็นเรื่อง HIV และ AIDS มีข้อมูลที่หลากหลายเข้าใจยาก ซับซ้อน และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่นักข่าวมักจะกังวลในการนำเสนอข่าวผู้ติดเชื้ HIV/AIDS คือ ข้อจำกัดในการนำเสนอข่าวดังกล่าว การนำเสนอเรื่องเพศในสังคมไทยยังเป็นเรื่องต้องห้าม รวมถึงการเข้าถึงแหล่งข่าวที่เป็นคนทำงานด้านเอดส์ ผู้ได้รับเชื้และผู้ที่ได้รับผลกระทบตัวจริง เสียงจริง จึงทำให้การแสวงหาข้อมูลดังกล่าวมีความน่าเชื้ถือน้อย และการนำเสนอข่าวสารด้าน HIV/AIDS มีปริมาณพื้นที่การนำเสนอไม่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ

ข้อเสนอแนะสำหรับข้อกังวลดังกล่าว นักข่าวต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ในเชิงของรูปแบบ สื่อมวลชนควรปรับเปลี่ยนเทคนิคในการนำเสนอให้น่าสนใจ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีกับพ่อแม่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ให้เรื่องเพศเป็นเรื่องที่พูดคุยกันได้ ในสังคมไทย

ในเชิงของเนื้อหาสาระมีข้อเสนอแนะว่า สื่อมวลชนควรรายงานความจริงอย่างตรงไปตรงมา นำเสนอข้อมูลที่ น่าสนใจจากแหล่งข่าวที่น่าสนใจ น่าเชื้ถือ และในมุมมองที่หลากหลาย รวมถึงการเปิดโอกาสและกระตุ้นให้มีการแลกเปลี่ยนทัศนะเรื่องเพศในสังคมไทยมากขึ้น ทั้งนี้ ควรมีความสอดคล้องกับกรอบของวัฒนธรรมไทยด้วย

ความสนใจและการนำเสนอประเด็น HIV และ AIDS

นักข่าวสนใจที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มุมมอง และความต้องการของผู้ได้รับเชื้ ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง และน่าจะแตกต่างจากการรายงานข่าวในอดีต ทำให้ได้

มุมมองใหม่ในการรายงานข่าว HIV/AIDS ที่เป็นลักษณะการให้ความรู้แก่ประชาชนว่าใครคือกลุ่มเสี่ยง ชีวิตของผู้ได้รับเชื้อในสังคม ผลกระทบที่ได้รับจากสังคม เสนอปัญหาให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจช่วยเหลือ ทั้งนี้จะเน้นการนำเสนอในเชิงสร้างสรรค์ ไม่ซ้ำเติมผู้ได้รับเชื้อ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในการป้องกัน และปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้ได้รับเชื้อไปในทิศทางบวก

ปัญหาท้าทาย และเป้าหมายของการรายงานข่าว AIDS

การอบรมครั้งนี้ เปิดโอกาสให้นักข่าวทั้ง 17 คน สลับบทบาทกันเป็นผู้พูดและฟัง ผลที่ได้คือทั้งผู้พูดและผู้ฟัง ช่วยกันคิดเทคนิคแบบ Power Point เลือกจำเฉพาะคำ สำคัญ (Key Word) และสะท้อนได้ว่า **นักข่าวมักจะกังวลกับการตั้งคำถามมากกว่าการฟัง** เพราะฉะนั้น ถ้านักข่าวจะเขียนเรื่อง AIDS ในมุมมองใหม่ นักข่าวต้องปรับบทบาทเป็น **'ผู้ฟัง'** มากขึ้น

นักข่าวมักจะมั่นใจว่า สามารถเก็บประเด็นสำคัญได้ แต่บางครั้งนักข่าวไม่ได้ถ่ายทอดเฉพาะข้อเท็จจริงที่ตนได้ยินมาเท่านั้น ยังใส่ข้อคิดเห็นของนักข่าวลงไปด้วย ทำให้เส้นแบ่งระหว่างข้อเท็จจริงและความคิดเห็นไม่ชัดเจน นักข่าวกลายเป็น **'ผู้แปลสาร'** ซึ่งเสี่ยงต่อการทำให้ข้อเท็จจริงนั้นมีความหมายผิดเพี้ยนไป

ส่วนการแลกเปลี่ยนประเด็น AIDS นักข่าวส่วนใหญ่ (ผู้อบรม) จะคิดถึงเรื่อง AIDS ในเชิงลบ เช่น ผู้รับเชื้อ สถานรักษา สถานการณ์ AIDS ในประเทศไทย โดยนักข่าวส่วนใหญ่อยากจะทำความเข้าใจกับเรื่อง AIDS มากขึ้น และอยากสร้างความเข้าใจเรื่องเอดส์ร่วมกันระหว่างคนทั่วไปและผู้รับเชื้อ

มายาคติเรื่องเพศในสังคมไทย

บริบทของไทยที่ยังเป็นสังคมแบบ **'ชายเป็นใหญ่'** ได้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและการกล่อมเกลாதงสังคมที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย โดยเฉพาะเรื่องเพศในสังคมไทยดูจะเป็นเรื่องต้องห้ามและให้คุณค่าความเป็นชายสูงกว่าคุณค่าแห่งความเป็นหญิงอย่างชัดเจน

ในการอบรม อาจารย์รุจน์ โกมลบุตร ได้ชี้ให้เห็นถึงมายาคติของวัฒนธรรมทางเพศในสังคมไทยหลายประเด็นที่ผูกโยงกับเรื่อง HIV และ AIDS อันจะนำไปสู่การทำลายให้สังคมไทยปรับเปลี่ยนทัศนคติ อาทิ

วัฒนธรรมไทยสอนผู้หญิงกับผู้ชายไม่เหมือนกัน สอนให้ลูกสาวรักนวลสงวนตัว แต่ไม่สอนให้ลูกชายรักนวลสงวนตัว เพราะเชื่อว่าผู้ชายไม่เสียหาย ซึ่งเป็นมาตรฐานสองชั้น สังคมไทยให้คุณค่ากับพรหมจรรย์ของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ทำให้ผู้ชายเข้าใจผิด ทำตัวเป็นนักล่าพรหมจรรย์ ทำให้เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

ขณะที่ผู้หญิงในสังคมไทยถูกให้คุณค่า โดยนำไปผูกโยงกับถุงยางอนามัย เพราะถุงยางอนามัยกลายเป็นเครื่องหมายของความไม่ดี ดังนั้นหากหญิงไทยคิดจะป้องกันการติดเชื้อ HIV โดยพกถุงยางอนามัย จะถูกตีตราว่าเป็น **'ผู้หญิงไม่ดี'**

ส่วนค่านิยมผัวเดียวเมียเดียวในสังคมไทย เป็นอีกความเชื่อหนึ่งที่ทำให้

มองว่าเป็น ‘ผู้หญิงดี’ ซึ่งได้รับผลกระทบมากที่สุด เพราะกลายเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ได้รับเชื้อ HIV จากสามีแบบไทย ๆ ที่มีได้ยึดคติผิวเดียวเมียเดียวตามความเชื่อของสังคมไทย

จะเห็นได้ว่า ความเชื่อและค่านิยมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายที่ประกอบสร้างมาอย่างยาวนาน ดังนั้น แม้ว่าจะมีการณรงค์ป้องกันเรื่อง AIDS อย่างมากและเข้มข้นเพียงใด ก็ยังมีอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในสังคมไทยได้ トラบใดที่มายาคติเรื่องเพศแบบผิด ๆ ยังคงฝังแน่นอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยอย่างต่อเนื่อง

อาจารย์รุจน์ ได้นำเสนอผลการวิจัย ‘เนื้อหาเรื่องเพศในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ’ โดยศึกษาการรายงานข่าวเรื่องเพศและ AIDS ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระยะเวลา 3 ปี พบว่า เรื่อง HIV ถูกกล่าวถึงเพียงร้อยละ 3.68 เท่านั้น ส่วนใหญ่เป็นข่าวประชาสัมพันธ์ของราชการ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเสนอข่าวความสัมพันธ์ของดาราคืออันดับหนึ่ง แต่กลับมีการให้ความรู้เรื่องถุงยางอนามัยเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น พูดถึงเรื่องการช่วยตัวเองว่าไม่ดี ทั้ง ๆ ที่เป็นทางเลือกที่ต้อยหนึ่ง เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ทางปาก (oral sex) ถูกมองว่าเป็นเรื่องของหญิงบริการเท่านั้น

การนำเสนอเนื้อหาเช่นนี้ จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดและกังวลประเด็น HIV และ AIDS มากจนเกินไป ซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการป้องกันการติดเชื้อ HIV ในสังคมไทย

จากมุมมอง ‘คนใน’

นายนิมิตร เทียนอุดม ผู้อำนวยการมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ ซึ่งทำงานในสนาม AIDS จริง ๆ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานด้านข่าวของนักข่าวในการนำเสนอข่าว AIDS กับผู้อบรม โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. นักข่าวไทยไม่ค่อยทำการบ้าน แต่นักข่าวต่างประเทศจะทำการบ้านมาก่อน มีการวางแผน วางโครงเรื่องมาล่วงหน้า

2. องค์กรพัฒนาเอกชน (Non Government

Organizations: NGOs) ต้องฝึกพูดให้ชัดเจนและตรงประเด็น เพื่อป้องกันการเข้าใจผิด

3. NGOs ต้องตั้งประเด็นเรื่อง AIDS ที่สื่อสนใจ จึงจะเป็นข่าว

4. นักข่าวขาดมุมมอง และความแหลมคมในการนำเสนอประเด็นข่าว AIDS

5. นักข่าวยังมีมุมมองว่าข่าว AIDS ในเชิงลบเท่านั้น จึงจะเป็นข่าวหน้าหนึ่งได้ ผลกระทบคือทำให้คนอ่านแล้วกลัว ไม่ทำให้เกิดการป้องกัน

6. ปัญหาของนักข่าวคือ การขาดแคลนคนที่จะทำข่าว AIDS ข้อจำกัดของตัวสื่อและความรู้ของนักข่าว

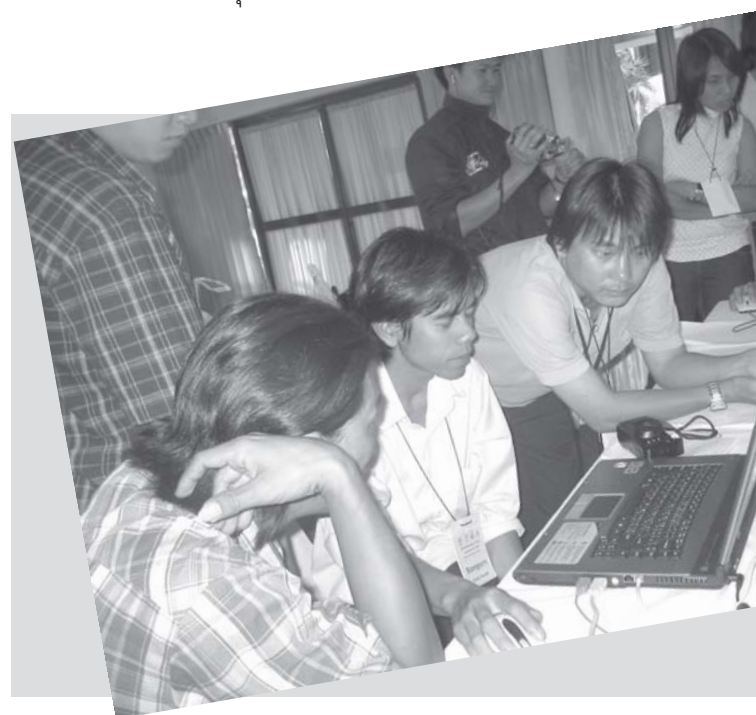
ขณะที่กลุ่มนักข่าวได้สะท้อนถึงปัญหาและข้อจำกัดในการทำงานข่าว AIDS หลายประเด็น ดังนี้

1. ลักษณะของงานข่าว นักข่าวต้องทำข่าวหลายสายข่าว บางครั้งไปทำข่าวในสายข่าวที่ไม่ถนัด ทำให้ไม่รู้จริง

2. ข้อจำกัดในวงการสื่อมวลชนคือไม่มีบุคลากรจำนวนมากพอที่จะจับเรื่อง AIDS และทำความเข้าใจที่ลึกซึ้ง รู้จริงในเรื่องดังกล่าว

3. ไม่มีพื้นที่เพียงพอบนสื่อสำหรับการนำเสนอข่าว AIDS

4. นักข่าวขาดมุมมองการคิดประเด็นข่าว AIDS

5. นโยบายองค์กรสื่อไม่เอื้อต่อการนำเสนอข่าว AIDS
6. NGOs ไม่เข้าใจระบบการบริหารงานของสื่อ
7. ช่องว่างระหว่างแหล่งข้อมูลกับนักข่าวยังมีมาก เพราะทั้งสองฝ่ายต่างมีข้อจำกัด
8. ข่าว AIDS ขยายยาก คนอ่านไม่ได้อยากอ่านแต่ข่าว AIDS เท่านั้น
9. นักข่าวบางคนมีอคติกับ NGOs

นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายยังได้เสนอแนะแนวทางในการทำงานข่าวด้าน AIDS ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. นำเสนอข่าว AIDS ในมุมมองที่สร้างสรรค์ว่าผู้ป่วย AIDS ก็สามารถทำเรื่องดี ๆ ได้
2. สื่อมวลชนต้องระลึกถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในฐานะผู้นำทางความคิด และการทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง
3. นักข่าวต้องคิดประเด็นข่าว AIDS แบบเชื่อมโยงกับส่วนต่าง ๆ ในสังคม เพื่อสะท้อนภาพรวมของสังคม ไม่ใช่คิดแบบแยกส่วน
4. นักข่าวต้องมีใจรักที่จะนำเสนอข่าว AIDS และทำให้หัวหน้าข่าวสนใจและนำเสนอข่าวนี้ให้ได้
5. นักข่าวต้องมีรุ่นพี่ที่ดีที่เข้าใจและมีมุมมองข่าวด้าน AIDS ช่วยฝึกฝนด้วย จึงจะทำให้ข่าว AIDS ขยายขอบเขตได้อย่างรวดเร็ว

เคล็ดลับการแสดงผลมุมมองแบบเพื่อนมนุษย์

Fiona Lloyd, Broadcast Specialist Training, South Africa ได้นำเสนอเทคนิคในการแสวงหาข้อมูล โดยเฉพาะวิธีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวเรื่องอ่อนไหว ให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง หลากหลาย โดยตัวนักข่าวจะต้อง

1. ไม่จำเป็นต้องสัมภาษณ์แต่บุคคลที่มีตำแหน่งเท่านั้น เช่น ประธานมูลนิธิ หรือคนที่โด่งดัง มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก แต่นักข่าวสามารถหาผู้ให้สัมภาษณ์รายใหม่ได้ เช่น ผู้รับเชื้อ และผู้ได้รับผลกระทบ
2. มองถึงความหลากหลายของผู้ติดเชื้อ
3. พยายามตั้งคำถามที่กระตุ้นให้ผู้ให้สัมภาษณ์อยากเล่าเรื่องส่วนตัว ที่แสดง 'ตัวตน' ของเขา และถาม

คำถามตาม นักข่าวจะได้คำตอบที่จริงใจและแหลมคม

เพราะฉะนั้นการนำเสนอเรื่องราวของผู้รับเชื้อเอ็ดส์ นักข่าวไม่เพียงแต่เสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงเพียงด้านเดียวเท่านั้น แต่จะต้องนำเสนอตัวตนของผู้รับเชื้ออีกด้วย ขณะเดียวกันนักข่าวจะต้องพยายามโน้มน้าวให้ผู้อ่าน ผู้ฟัง ผู้ชม **เข้าถึงหัวใจของผู้รับเชื้อให้เกิดความเข้าใจแต่ต้องไม่ไปตัดสินคนอื่น**

มุมมองใหม่จากการปฏิบัติ

การอบรมครั้งนี้ได้เปิดโอกาสให้นักข่าวทั้ง 17 คน ได้ผลิตผลงานที่สะท้อนถึงความพยายามในการปรับเปลี่ยน และเปิดมุมมองใหม่ที่น่าสนใจ ในการนำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ HIV และ AIDS โดยเลือกแหล่งข่าวที่เป็น **'คนใน'** เพื่อให้ได้ทัศนะที่ละเอียดลึกซึ้ง และกระทบใจผู้รับสาร

วิทยากรทั้งสองคนมีข้อเสนอแนะต่อผลงานต่างๆ ดังนี้

1. ต้องคิดก่อนสื่อสารว่า ผู้รับสารคือใคร ประเด็นที่จะนำเสนอ เสนอเพื่ออะไร และ**ทำไม จึงเลือกนำเสนอเรื่องนี้**
2. ทำให้ย่อหน้าแรกเป็นเรื่องของผู้อ่านให้ได้ มิฉะนั้นเราจะเสียเจ้าของเรื่องไป
3. มีการอ้างตัวเลขว่าคนระยองติด AIDS จำนวน 3,704 คน แม้ข้อมูลนี้จะเป็นความจริงเพราะข้อมูลมาจากสาธารณสุขจังหวัดระยอง แต่ก็ต้องแปลความหมายด้วยว่า นั่นคือจำนวนคนที่เดินไปตรวจเลือดเท่านั้น ยังมีอีกจำนวนมากยังไม่ได้ไปตรวจเลือด ฉะนั้น ต้องอธิบายให้คนเข้าใจ
4. อย่าเพิ่มความกังวลจากการติดเชื้อจากบาดแผล ซึ่งในความเป็นจริงแล้วมีโอกาสติดเชื้อน้อยมาก
5. ระวังการทำให้คนเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่อง AIDS เช่น ความเข้าใจผิดเรื่องกลุ่มเสี่ยงว่าการติด AIDS มีเฉพาะกลุ่มชาวประมง คนขายบริการเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจผิดเรื่องการตรวจเลือดหาเชื้อ HIV ถ้าเลือดบวกแสดงว่ามีเชื้อ ส่วนผลเลือดเป็นลบไม่ได้หมายความว่าไม่มีเชื้อ แต่อาจจะหมายความว่าไม่มีเชื้ออยู่ในร่างกายแล้ว แล้วยังตรวจ

ไม่พบก็ได้ เช่น ไปรับเชื้อมาเมื่อวันที่ 15 เดือน 6 กว่า จะตรวจเลือดก็เลยมา 6 เดือนแล้ว เพราะฉะนั้นการตรวจเลือดก่อนแต่งงานอาจไม่ใช่ข้อยุติว่าไม่ได้ติดเชื้อมาก็ได้

6. ต้องเสนอทางเลือกที่หลากหลายเพื่อตั้งให้ผู้อ่านหลายกลุ่มเข้ามาหาเราให้มากที่สุด เช่นทางเลือกสำหรับการป้องกันการติดเชื้อ HIV อาทิ ไม่มีเพศสัมพันธ์เลย มีเพศสัมพันธ์กับคนไม่มีเชื้อ ใช้ถุงยางอนามัยในขณะมีเพศสัมพันธ์ มีเพศสัมพันธ์ทางปาก (oral sex) ช่วยตัวเอง เล่นกีฬา เป็นต้น

ปรับมุมมองใหม่ต่อ HIV และ AIDS

อาจารย์รุจน์ โกมลบุตร ได้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้ได้รับเชื้อ HIV และ AIDS ในหลายประเด็น ดังนี้

1. ผู้ติดเชื้อ HIV คือผู้รับเชื้อ HIV มา ยังไม่มีอาการเจ็บป่วย แต่แพร่เชื้อได้

2. ผู้ติดเชื้อ HIV ที่มีอาการเจ็บป่วย (ผู้ป่วยเอดส์) เพราะเชื้อ HIV สูงขึ้น และภูมิคุ้มกันหรือ CD 4 ลดลง ถ้า CD 4 ลดลงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 200 การติดเชื้อฉวยโอกาส (Opportunistic Infections: OI) ก็จะเข้ามามาก เช่น วัณโรค เชื้อราเยื่อหุ้มสมอง ฯลฯ ฉะนั้น ทางเลือกคือต้องรักษา OI จึงจะหาย และ OI บางโรคกินยาป้องกันได้ โดยกินยาต้านไวรัส (ARV) ตลอดไป ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขอบข่ายของโครงการประกันสุขภาพ 30 บาท รักษาทุกโรคแล้ว

3. HIV เป็นโรคเรื้อรัง รักษาไม่หาย (cure) แต่รักษาได้ (treat)

4. องค์ประกอบการติดเชื้อ (Quantity - Quality - Route of Transmission: QQR)

4.1 Quantity ปริมาณเชื้อ HIV 'สามน้ำ' ในร่างกายคน ซึ่งมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกัน โดยจะมีปริมาณเชื้อ HIV มากในเลือดของผู้ได้รับเชื้อ ปริมาณเชื้อปานกลางในน้ำอสุจิและน้ำในช่องคลอดของผู้รับเชื้อ และปริมาณเชื้อน้อยในน้ำนมของผู้รับเชื้อ

ดังนั้น การติดเชื้อ HIV จากทั้งสามน้ำนี้จึงมิใช่ปรากฏการณ์ที่จะเกิดได้ง่ายนัก เช่นกรณีการติดเชื้อ HIV จากเลือดนั้น จำเป็นต้องมีปริมาณมากเพียงพอ และเลือดของผู้มีเชื้อ HIV จะต้องเข้าสู่กระแสเลือดของผู้ไม่มีเชื้อโดยตรง จึงจะทำให้ผู้นั้นติดเชื้อ HIV ได้ เพราะฉะนั้น หากแผลสดของผู้ไม่มีเชื้อ HIV สัมผัสโดยตรงกับแผลสดของผู้มีเชื้อ HIV จึงมีโอกาสดูดเชื้อค่อนข้างน้อยมาก เพราะเลือดของผู้มีเชื้อไม่ได้เข้าสู่กระแสเลือดของอีกฝ่ายหนึ่งโดยตรง เนื่องจากทิศทางการไหลของเลือดจากบาดแผลของทั้งสองฝ่ายเป็นการไหลออกนอกร่างกาย จึงทำให้เลือดของผู้มีเชื้อไม่ได้ไหลในทิศทางย้อนกลับเข้าสู่ร่างกายของผู้ไม่มีเชื้อ

ส่วนกรณีของน้ำนม สาเหตุที่ทารกที่กินนมจากอกมารดาที่ติดเชื้อ HIV มีโอกาสดูดเชื้อ HIV มาก เพราะทารกกินนมปริมาณมากเพื่อการดำรงชีวิต รวมถึงระหว่างดูด

นมจากแม่ ทารกอาจได้รับเชื้อ HIV เพิ่มเติมจากเลือดของแม่อันเกิดจากการขบหัวนมแม่อีกด้วย

4.2 Quality คุณภาพของเชื้อ HIV ขึ้นอยู่กับปริมาณและความสดใหม่ของเลือด น้ำอสุจิ น้ำในช่องคลอด และน้ำนม หากมีความสดใหม่มาก โอกาสในการติดเชื้อจะมากขึ้นด้วย การติดเชื้อ HIV จากน้ำที่ไม่สดใหม่ (คราบ) คือ คราบเลือด คราบอสุจิ คราบน้ำในช่องคลอด และคราบ

น้ำหนัก จึงมีโอกาสน้อยมาก

4.3 Route of transmission ช่องทางติดต่อของเชื้อ HIV ที่ตรงเข้าสู่กระแสเลือด มี 3 ช่องทาง

- (1) เพศสัมพันธ์
- (2) ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน
- (3) จาก (พ่อ) แม่ สู่ลูก

5. การติดต่อที่คนมักจะไม่กังวล แต่มีได้ทำให้ติดเชื้อ HIV คือ

- 5.1 การดื่มน้ำ
- 5.2 ยุงกัด
- 5.3 การดูแลผู้ติดเชื้อ
- 5.4 เข็มตำ
- 5.5 ใช้มีดโกนและกรรไกรตัดเล็บร่วมกัน

6. การติดเชื้อจากพ่อแม่สู่ลูก มีโอกาสเพียงร้อยละ 30 ส่วนระยะที่อาจติดเชื้อได้มี 3 ระยะคือ ระยะที่หนึ่ง ผนังมดลูกของแม่รั่ว ระยะที่สอง ระหว่างคลอด แม่ที่คลอดแบบธรรมชาติมีโอกาสที่ลูกจะติดเชื้อจากเลือดของแม่มาก และระยะที่สาม ทารกที่ดื่มนมแม่

ทางเลือกคือ

- 6.1 ให้แม่และทารกกินยา AZT
- 6.2 ผ่าออก
- 6.3 ดื่มนมผง

ทั้ง 3 ทางเข้าโครงการประกันสุขภาพแล้ว

7. HIV เป็นเรื่องซับซ้อน เว็บไซต์ที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ คือ www.aidaccess.com www.teenpath.net www.kaisernetwork.org

HIV / AIDS

ที่มา : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

คนลือมองลือ

สังคมไทยได้อะไรจากลือ

ถอดความโดย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

- สนธิ ลิ้มทองกุล ที่ปรึกษาเครือข่ายผู้จัดการ
กล่าวปาฐกถาพิเศษ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2548 ณ หอประชุมใหญ่
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
จัดโดย หลักสูตรการจัดการ คุษภูมิปันชิต สาขาการจัดการการสื่อสาร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

.....

ลิทธิมองว่า การจะมองสภาพความเป็นไปในยุค
โลกาภิวัตน์ให้เข้าใจนั้น ต้องรู้องค์ประกอบ 4 ประการ จะทำ
ให้เราสามารถเข้าใจโลกและสังคมมากขึ้น ได้แก่

1. การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม (cross culture)

การยอมรับวัฒนธรรมต่างถิ่นที่แตกต่างกัน มีความเข้าใจ
ในความต่างดังกล่าว กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญข้อแรก
ในการดำเนินชีวิตทุกๆ ด้าน

2. ความหลากหลาย (Diversity)

การยอมรับความหลากหลาย เป็นคัมภีร์ในการแก้ปัญหา
ทุกเรื่อง การมองโลกแบบเดิมที่ไม่มีความหลากหลาย จะทำให้
มีความคิดในกรอบแคบๆ หากนายกะทักซิณ ยอมรับความ
หลากหลาย กรณีปัญหาภาคใต้ ยอมรับความแตกต่างทาง
วัฒนธรรมและภาษา ก็จะไม่จำเป็นต้องมีกรรมการสมานฉันท์
กระทั่งในพรรคไทยรักไทยเองก็ยังมีแบ่งแยกเป็นกลุ่ม
เป็นมุ้งต่างๆ

บทความ / เสวนา

คนล้อมองสื่อ สังคมไทยได้อะไรจากสื่อ

หรือกรณีความหลากหลายของป่าชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็ย่อมไม่เหมือนกับป่าในภาคใต้ ดังนั้นกฎหมายที่ออกมาเพื่อแก้ปัญหาในเชิงเดียว มองแบบเดียวเพื่อแก้ปัญหาทั้งประเทศ นั้นจึงเชื่อว่าไม่น่าจะแก้ปัญหาได้

3. เครือข่าย NETWORKING

เครือข่าย มีความสำคัญมาก เพราะจะเชื่อมโยงส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน

4. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

เดิมสังคมไทย ถูกสอนให้มองปัญหาแบบแยกส่วนแบบนิวตัน ฟิสิกส์ คือ หนึ่งบวกหนึ่งต้องเป็นสอง หากไม่ใช่สองก็ไม่ถูกต้อง ต่อมาเมื่อเกิดทฤษฎีควอนตัม ฟิสิกส์ทำให้สันคลอนทฤษฎีเดิมอย่างมากมาย เพราะควอนตัมฟิสิกส์ มองว่า ทุกอย่างมีจุดเริ่มต้น ตอนกลางและต้องเสื่อมสลายสุดท้าย เป็นวงจร คือหลักธรรมที่ทำให้รู้ว่า ทุกอย่างที่เกิดมีเหตุและปัจจัยทำให้เป็นเช่นนั้น

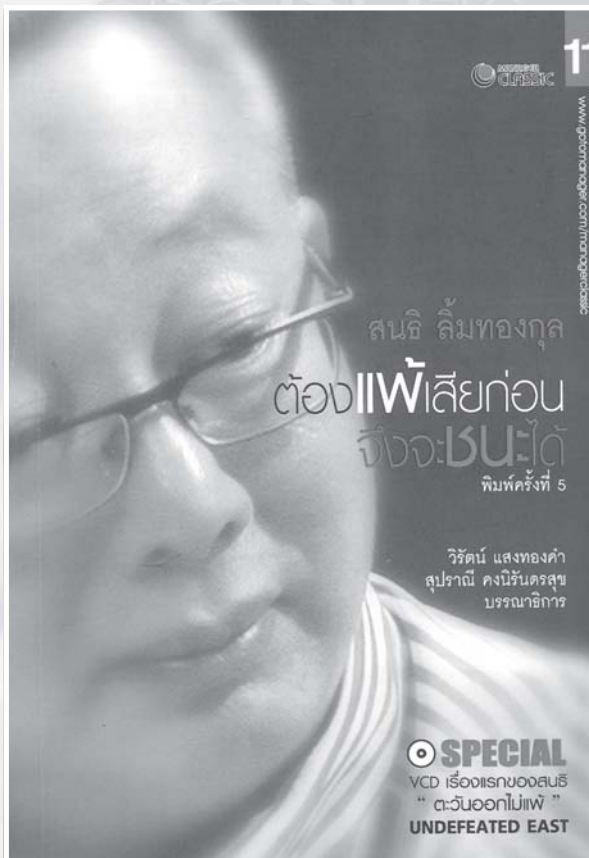
นิวตัน ฟิสิกส์ คือ Real Time สิ่งที่เกิดขึ้นในเวลา ณ ขณะนี้ ในเมื่อสื่อไทยมองทุกอย่างแบบนี้ จึงแข่งขันกันที่ความเร็ว ใครทำได้เร็วกว่า มากกว่า ไปถึงก่อนคือชัยชนะ และนำเสนอข้อมูลแบบนี้ สอนให้คนดูคิดอย่างนี้ จนกลายเป็นการบังคับคนดู นอกจากนี้ สื่อยังขาดพื้นฐานความรู้ (Knowledge) หรือไม่เช่นนั้นก็เพราะเงื่อนไขทางการค้า ที่บังคับให้สื่อไม่สามารถอธิบายให้เกิดเหตุ ปัจจัย ที่ทำให้เกิด Real Time ได้ จึงมีผลทำให้สื่อคิดแบบนิวตัน ฟิสิกส์

สื่อมวลชนมักจะพูดว่า เราคือกระจกส่องสะท้อนความเป็นไปของสังคม แต่สื่อก็ไม่เคยกลับมาตั้งคำถามว่า ความจริงคืออะไร คือความจริงในเวลาใด หากมองแบบ ควอนตัมฟิสิกส์ ความจริงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอด ความจริงในวันนี้ จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ในวันต่อไป อาจไม่ใช่ความจริงแล้ว

สื่อไทยมักถูกสอนกันมาในแนวตะวันตก โดยให้ตอบแค่ 5 WH คือ ใคร (WHO) ทำอะไร (WHAT) ที่ไหน

(WHERE) เมื่อไหร่ (WHEN) ทำไม (WHY) REAL TIME บังคับให้เราต้องตอบ 4 WH แต่ ทำไม (WHY) มักถูกเงื่อนไขทางเศรษฐกิจไม่ให้ตอบหรือไม่มีเวลาตอบ เงื่อนไขทางความรู้ก็มีเงื่อนไขให้ตอบไม่ได้เช่นกัน สื่อมักถูกสอนกันมาว่า ต้องเป็นกลาง ต้องมีความเห็นสองด้าน แต่ สนธิ กลับมีความเห็นในทางตรงกันข้าม เขาไม่เชื่อว่า สื่อจะสามารถเป็นกลางได้ เพราะระดับของข้อมูลและความรู้ นั้นมีหลายระดับ ได้แก่ ข้อมูล คือ D (database) จากนั้นพัฒนามาเป็น ข่าวสาร I (information) แล้วก็ เป็นความรู้ K (knowledge) สุดท้ายคือ ปัญญา (intelligent) คือ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และปัญญา แต่เดิมนักคิดกันว่า ข้อมูลคืออำนาจ (INFORMATION IS POWER) แต่สนธิกลับมองว่า ความรู้ในการใช้ข้อมูลต่างหาก คืออำนาจที่แท้จริง

สื่อไทย มักผูกโยงกับ Real Time ดังนั้น หากเรามีความรู้ ในข้อมูลดังกล่าว และพิสูจน์ว่าเป็นจริง สื่อก็มีอาจเป็นกลางอยู่ได้ แต่ต้องเสนอข้อมูลดังกล่าว สนธิมองว่า

ครั้งหนึ่งสื่อพยายามทำตัวเองให้เป็นกระจกเงาเพื่อสะท้อนสังคม แต่ ณ วันนี้ บทบาทต้องเปลี่ยนไป ต้องทำหน้าที่เป็นตะเกียงส่องทาง ใช้ความรู้เพื่อบอกเล่าเหตุการณ์และคาดการณ์สิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งความรู้ดังกล่าว มาจากหลายแหล่ง เช่น วิจัย วิเคราะห์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การบอกเล่าต่อกันมา ประวัติศาสตร์ ฯลฯ

สนธิมองว่า สังคมเป็นอย่างไร ลักษณะที่ปรากฏนั้นก็ถูกหล่อหลอม กำกับและสร้างโดยสื่อ ขณะที่สื่อก็เป็นผลพวงจากระบบเศรษฐกิจ เศรษฐกิจที่เน้นทุนเสรีนิยมสื่อก็จะเป็นแบบนั้น

ครั้งหนึ่งเราเคยเชื่อระบบทุนนิยมของโลกตะวันตก อาจารย์หลายคนก็ใช้แนวทางนี้สอนนักศึกษา แต่เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี 40 ทำให้เราเรียนรู้ว่าความเชื่อของตะวันตก ไม่ได้เป็นสิ่งดีที่สุดใน และได้เป็นกลางเช่นกัน เขามีระบบความรู้ของเขา มีความคิดและเชื่อแบบเขา

เปรียบเทียบตัวอย่างเมื่อเกิดวิกฤติต้มยำกุ้ง มาเลเซียเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคนี้ที่ปฏิเสธการลอยตัวค่าเงิน ปฏิเสธการค้าขายเงินตราต่างประเทศอย่างเสรี ปิดประเทศเพื่อแก้ปัญหา ให้คนถือริงกิตมาเลเซียภายใน 72 ชั่วโมง ไม่งั้นจะไม่รับซื้อ ทำให้สื่อและทั่วโลกเริ่มโจมตีและประณามอย่างมากมาย โดยเชื่อว่ามหาเธร์จะทำให้มาเลเซียล่มสลาย เพราะไม่เปิดประเทศและให้มีการค้าเงินริงกิตเสรี แต่ถึงทุกวันนี้ ได้พิสูจน์แล้วว่า มาเลเซียยังอยู่ได้ ไม่ล่มสลายไป หรือเราเคยเชื่อว่า ซีเอ็นเอ็น คือสถานีโทรทัศน์ที่น่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ แต่เมื่อมีสงครามบุกอิรัก คนก็เรียนรู้ว่า สื่อตะวันตกไม่ได้เป็นกลางกับการรายงานข่าวเสมอไป นั่นแสดงว่า ซีเอ็นเอ็นก็รับใช้ปรัชญาการเมืองของประเทศสหรัฐ

สำหรับสถานการณ์สื่อมวลชนไทย สนธิเห็นว่ารัฐบาลกำลังทำในสิ่งที่ขัดแย้งกับตัวเอง

เพราะเคยให้เหตุผลว่า การแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น เพื่อให้มีความเป็นมืออาชีพในการทำงาน โปร่งใส แต่เมื่อรัฐแปรรูป อ.ส.ม.ท.เข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลับยังคงใช้สื่อให้เป็นเครื่องมือของรัฐต่อไป ไม่ปล่อยให้ทำงานแบบมืออาชีพอย่างแท้จริง และเมื่อองค์กรสื่อเข้าตลาดหลักทรัพย์ฯ

แล้ว สิ่งที่ผู้บริหารสื่อต้องรับผิดชอบ ไม่ใช่คนดู แต่เป็นผู้ถือหุ้น ต้องทำกำไรสูงสุด โดยไม่ได้พิจารณาว่า สื่อเสนอสิ่งที่มีคุณค่า เป็นสาระมากน้อยเพียงใด

“รัฐบาลขอบพุดว่า สังคมไทยขาดความรู้ แต่การที่รัฐปล่อยให้โทรทัศน์เสนอรายการที่ไร้สาระ ไม่เป็นประโยชน์ออกมาสู่คนดู กลายเป็นความขัดแย้งในตัวของรัฐบาลเอง ไม่เฉพาะรัฐบาลนี้ แต่ทุกชุดที่ผ่านมาก็เป็นเช่นนี้”

นอกจากนี้ เมื่อสื่อมีความคิดเป็น Real Time ในการทำงานจึงสนใจเฉพาะประเด็นที่ฉาบฉวย รายงานแค่เพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันไปเรื่อยๆ โดยมีได้มามองเหตุบังเอิญ ที่ทำให้เกิดเหตุขึ้นขึ้น มิได้มองโดยวิเคราะห์ต้นเหตุของปัญหาอย่างแท้จริง อาจเป็นเพราะถูกจำกัดด้วยเงื่อนไข ทำให้ไม่เข้าใจความแตกต่างระหว่างเรียลไทม์กับภาพรวมทั้งหมด ได้แก่

เงื่อนไขทางการค้า เช่น ไม่สามารถเสนอข่าวหรือรายการที่วิเคราะห์ที่หาที่ไป อธิบายเหตุบังเอิญที่เกิดเรื่องราวนั้นได้ เพราะจะใช้เวลามาก ก็ทำให้รายได้จากโฆษณา ซึ่งจะได้จากการขายเวลาสำหรับรายการบันเทิงลดลง

เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ ในระบบทุนนิยม เมื่อสื่ออยู่ในระบบทุนเสรีนิยมแล้ว เงื่อนไขทางธุรกิจเป็นเรื่องสำคัญ เมื่อสื่อเข้าไปเป็นบริษัทอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ หรือมีเจ้าของที่มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจ หรือมีผลประโยชน์ด้านอื่นอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วมาทำสื่อ ความเป็นอิสระเสรี หรือการกล้าพูดในเชิงองค์ความรู้ ซึ่งอาจกระทบกระเทือนหลักการนั้นก็อาจถดถอยลงไปตามเงื่อนไขของธุรกิจด้วย

บทความ / เสวนา

คนเสื่อมองสื่อ สังคมไทยได้อะไรจากสื่อ

สนธิเห็นว่าสังคมไทย ไม่ชอบสิ่งที่เป็นสาระ ชอบข่าวที่อยากรู้แต่ไม่ใช่ข่าวที่ควรรู้ คนไทยอยากรู้เรื่องความขัดแย้งระหว่างตึกกับσύ มากกว่าข่าวการทุจริตล่าไยทางภาคเหนือที่โยงกันเป็นกระบวนการ ตั้งแต่เน้การเมืองระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ตั้งแต่ล่าไยสด ที่อดท.เข้าแทรกแซงซื้อราคาสูงกว่าห้องตลาด กก.ละ 5-6 บาท กระทั่งค่าอบ โกง 5-6 ร้อยล้านบาท จนถึงล่าไยแห้ง

สภาพการที่เกิดขึ้น ทำให้เขาถึงกับสิ้นหวัง ในสื่อมวลชนไทย

“ผมไม่มีความหวังกับโครงสร้างของสื่อในปัจจุบันนี้ เพราะโครงสร้างสื่อถูกบีบบังคับด้วยเงื่อนไขทางการค้า การเงินและการเมือง ทำให้สื่อไม่สามารถเป็นสื่อ อย่าว่าแต่ทำข่าวให้ดีที่สุดเลย กระทั่งตัวเองก็ไม่สามารถเป็นกระจกเงาที่ใสสะอาดได้เลย องค์ความรู้ของสื่อเองอยู่ในระดับต่ำ เพราะกลไกและระบบของสังคม กำหนดให้เป็นเช่นนั้น”

เขาเห็นว่า สื่อคือมนุษยธรรมดา ต้องกิน ถ่าย นอน รักโลก โกรธหลง เพียงแต่บทบาทหน้าที่ต้องออกสู่สาธารณะมากกว่าคนอาชีพอื่น ทำให้สถานะของสื่อสูงส่งกว่าคนอื่น อย่างที่มีคนเรียกว่าสื่อเป็นฐานันดรที่ 4 แต่แท้ที่จริงก็ไม่ต่างกับคนอื่น และสื่อมวลชนไทยกำลังเจอวิกฤตครั้งใหญ่โดยบางครั้งอาจไม่รู้ตัว แม้สื่อใหม่ๆ จะเกิดขึ้น เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต แต่ก็เชื่อว่าเกิดได้แต่เติบโตช้า เพราะทิศทางของสื่อที่มีสาระมักเดินสวนทางกับความต้องการของสังคม อย่างไรก็ตามสื่อในชุมชนที่เริ่มเกิด เช่น วิทยุหรือเคเบิลชุมชน อาจเป็นทางออกให้สื่อได้ เพียงแต่เส้นทางนี้อาจใช้เวลายาวนานเป็นพิเศษ

สนธิ ยังเรียกร้อง ให้รัฐบาลให้ความสำคัญและยอมรับสิทธิเสรีภาพในการทำงานของสื่อมวลชน

“สำคัญที่สุดคือฉันทมติ รัฐบาลต้องยอมรับว่า เสรีภาพของสื่อ นั้น ไม่ได้เป็นเรื่องบันทอนเสถียรภาพของรัฐบาล หากรัฐบาลทำงานอย่างโปร่งใส ไม่ต้องกลัว เหตุที่มีความขัดแย้งตลอดเวลาเพราะความไม่โปร่งใสของรัฐบาลนั่นเอง สมทบกับการที่รัฐบาลมีอำนาจ และการมีอำนาจทำให้ลืมหัด ลองสังเกต ก่อนมีอำนาจ จะเป็นเพื่อนกับสื่อ แต่เมื่อเป็นรัฐบาลแล้ว มักโกรธกับสื่อตลอด รัฐบาลทุกยุค เป็นอย่างนี้”

ส่งท้ายปาฐกถา สนธิ ฝากความหวังไว้กับคนฟัง ซึ่งก็มีคนรุ่นใหม่อยู่ไม่น้อย รวมทั้งสื่อมวลชนไทย โดยขอให้เริ่มคิดใหม่ ต้องคิดแบบควอนตัม ฟิสิกส์ เพื่อค้นหาคำตอบของปรากฏการณ์ แทนที่จะรายงานเหตุการณ์อย่างฉาบฉวย และเชื่อว่า วิธีคิดแบบนี้ จะทำให้เรามีคำตอบในทุกคำถาม การมองสิ่งต่างๆ ในภาพรวม ไม่แยกส่วน จะทำให้การตัดสินใจ ทำได้อย่างมีเหตุผลและไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดยมองความจริงที่เกิดขึ้นด้วย ซึ่งความจริง หรือความถูกผิดในวันนี้ที่ตัดสินไป อาจเปลี่ยนแปลงในวันพรุ่งนี้ได้เช่นกัน 🍀

หน้าโฆษณา สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
(เต็มหน้า ขาว-ดำ)

Reality Forever

... นับจากนี้ “ความจริง”
จะคงอยู่อย่างถาวร(บนหน้าจอ) !!!

โดย ธนาทิพ จิตรภูติ

“I think it’s now beyond a trend, It’s now a form, just like soap operas, doctor shows, or legal shows. I doubt you, me, our children or our grandchildren will know a time without it.”

Robert Thompson

“...ไม่ว่าคุณ ผม หรือใครๆ จะรู้สึกได้ (ถึงความผิดปกติ) หากไม่มีมัน (เรียลลิตี้) ให้ดูอีกต่อไป” ส่วนหนึ่งจากคำพูดของโรเบิร์ต ทอมป์สัน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาความนิยมในรายการโทรทัศน์แห่งมหาวิทยาลัยเซราควิส สหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับรายการเรียลลิตี้ บอกให้รู้ว่าที่สหรัฐอเมริกา “เรียลลิตี้” คือเรื่องปกติในผังรายการโทรทัศน์ไปแล้ว จนถึงกับมีโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิก (pay T.V.) ที่จะจัดช่องๆ หนึ่งไว้ให้กับเรียลลิตี้โดยเฉพาะด้วยซ้ำ เจกเช่นเดียวกับที่มีช่องเฉพาะสำหรับ ข่าว กีฬา เพลง และแฟชั่น ... ว่ากันว่าปรากฏการณ์นี้กำลังจะเกิดขึ้นเช่นกันในประเทศไทย ... อย่างบอกว่าคุณไม่เคยรู้จัก “เรียลลิตี้” !!!

การส่งความเห็นและร่วมโหวตผ่าน SMS มากกว่า 1 ล้านครั้ง กระทั่งในเวบบอร์ดมากกว่า 2 แสนข้อความ บัตรมากกว่าหมื่นใบที่มีคนไปใช้สิทธิ์ดูเต็มทุกที่นั่งในคอนเสิร์ตแต่ละครั้ง ตลอดระยะเวลามากกว่า 2 เดือน เมื่อครั้งที่ UBC ออกอากาศรายการ **Academy Fantasia**

... นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเสียงตอบรับจากผู้ชม แต่อาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จครั้งนี้คือเหตุผลทั้งหมดแห่งการเกิดขึ้นของภาวะ “Reality Fever” ในจอโทรทัศน์(แท็บ) ทุกช่องทั้งแบบฟรีทีวี และ pay T.V. ในเมืองไทย ...

ยามนี้จะมีใครสักกี่คนที่จดจำได้ว่า รายการประเภทเรียลลิตี้นั้น แท้จริงแล้วเคยเกิดขึ้น-มีอยู่ และดับไปอย่างเงียบเหงาวังเวงในแวดวงโทรทัศน์ไทยเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา ก่อนที่จะกลับมาเกิดใหม่อย่างสวยงามพร้อมกระแสคลื่นไคล้ถึงขีดสุดใน Academy Fantasia ช่วงปลายปี 2547

ขณะเดียวกันกับการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วของเรียลลิตี “บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ” ของสื่อ โดยเฉพาะผู้จัดและสถานี ก็ถูกหยิบยกขึ้นมาถกเถียงในวงกว้าง ภายหลังจากภาพบาดตา บาดใจ และบาดศีลธรรมของผู้ชมหลายๆ คน ในรายการเรียลลิตี้อย่าง Big Brother และพรหมลิขิตบทที่1 ได้แพร่ภาพออกไปและสร้างกระแสสวดยับแบบกระหึ่มตามมาอย่างรวดเร็ว ... บางทีดีก็ระหว่างเรตติ้ง เม็ดเงิน ศีลธรรม และสันดานไฟ (สวด) รู้ของผู้คน คงถึงเวลาต่อกรกัน (อีกครั้ง) ภายหลังจากปะทุของระเบิดเวลาที่มีชื่อว่า “เรียลลิตี”

52 ปี เรียลลิตี้ออกแล้ว

เฉียดๆ 1 ปี สำหรับกระแสวิกฤต เรียลลิตี้นในเมืองไทย แต่ความจริงแล้ว รูปแบบรายการที่นำเสนอความจริง (จริงหรือ?) จนพัฒนามาเป็นการแสดงความจริงอย่างในปัจจุบัน ได้เริ่มเผยตัวผ่านสื่อโทรทัศน์มาตั้งแต่ 52 ปีที่แล้ว ใน ค.ศ.1953 ผ่านรายการโทรทัศน์ของอเมริกาที่มีชื่อว่า “Candid Camera” ซึ่งเป็นความจริงประเภทแอบถ่าย เน้นการนำเสนอความตลกจากอาการบ้าเป๋อ เผอเรอ หรือหน้าแตกของผู้คนไปจนถึงสัตว์ต่างๆ เป็นสำคัญ

หากแต่ความจริงประเภทที่ผู้ถูกถ่ายรู้อตัวและยอมเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของรายการอย่างเต็มใจอันเป็นต้นแบบของเรียลลิตี้แบบที่เราพบเห็นกันในปัจจุบันนั้น เกิดขึ้นหลัง Candid Camera เกือบ 20 ปี ภายใต้ชื่อรายการ “An American Family” ของสถานี PBS ของสหรัฐอเมริกา

An American Family คือการตามติดชีวิตของครอบครัว “Loud” คนธรรมดาแห่งเมืองซานตาบาร์บารา รัฐแคลิฟอร์เนีย ที่คู่สามี-ภรรยา William และ Pat อยู่กินกันมา 20 ปี มีลูกๆ น่ารัก 5 คน ... รายการนี้นำเสนอด้วยการตัดต่อเป็นตอนๆ รวม 12 ตอน ออกอากาศเป็นเวลา 7 เดือน มีผู้ชมมากถึง 10 ล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่ธรรมดาสำหรับสังคมที่วิโนยุค 30 กว่าปีก่อน ก่อนที่ตอนสุดท้ายจะจบลงด้วยความแตกแยก การเผยตัวของปัญหาในครอบครัว และการหย่าร้าง ...

ไม่ว่าจะเป็นอีกหนึ่งความจริงที่ (คนดู ผู้จัด และสถานี) reality ต้องการหรือไม่ก็ตาม แต่กระแสนิยมในรายการลักษณะนี้ได้ข้ามฝากไปถึงประเทศอังกฤษและโด่งดังไม่แพ้ต้นแบบอย่างอเมริกา พร้อมๆ กับชีวิตของบางคนที่ถูกทำลายลงอย่างถาวร เจกเช่นเดียวกับที่ Lance Loud ลูกคนโตของครอบครัว Loud แห่งรายการ An American Family ได้กล่าวไว้ว่า “Television ate my Family”

เมื่อเหรียญยังมีสองด้าน อีกฟากหนึ่งของรายการเรียลลิตี้อย่าง Star Search เรียลลิตี้ไม่เต็มรูปแบบ ก็สร้างอนาคตให้กับชาวบ้านธรรมดาได้แปลงร่างเป็น Celebrity กันมาแล้วมากมาย ไม่ว่าจะเป็น Britney Spears, Christina Aguilera และ Justin Timberlake ... ทั้งวิกฤติและโอกาสที่เรียลลิตี้นำมาให้กับคนบ้านๆ อย่างเราๆ ที่ในภาษาอังกฤษใช้ว่า “The girl (boy) next door” หรือ “คนที่คุณก็ไม่รู้ว่าใคร” ให้เปลี่ยนแปลงจากมนุษย์เดินดินเป็นเทวดานางฟ้าบนดวงดาวผู้เป็นที่กล่าวขวัญถึง (ทั้งในทางดีและร้าย) ได้อย่างรวดเร็ว ... เรียลลิตี้ จึงเป็นเสน่ห์ที่โดนใจคนในหลายหลังคาบ้านทั่วทุกทวีปในโลก และทำให้รีโมตในมือของพวกเขาจะต้องทำหน้าที่ค้นหารายการเรียลลิตี้กันต่อไป

ว่ากันว่า “สารคดี” ก็เป็นอีกหนึ่งลักษณะของ reality “เกมโชว์” ก็ใช่ “การแอบถ่าย” แบบเดียวกับที่ปาปาราซซี่ ชอบทำนั้นก็เป็นเรื่องจริง หรือ “การตามติด” ชีวิตใครสักกลุ่ม/สักคน ก็ยังอยู่ในขอบข่าย ... ดูเหมือนทุกรายการที่เราเคยดูล้วนแล้วแต่เป็นเรียลลิตี้ด้วยกันทั้งสิ้น ... หรือที่จริงแล้วเรียลลิตี้คือเรื่องธรรมดาในจอทีวีนั่นเอง?

Reality Show

เรียลลิตี้คือความจริง แต่ทุกความจริงไม่ใช่เรียลลิตี้!

รายการที่นำเสนอความจริงผ่านจอในอดีตอาจมีได้หลากหลาย แต่หากมีการชักจูงหรือถ่ายใหม่ นั่นก็ไม่ใช่ความจริงในความหมายของเรียลลิตี้ที่กำลังเป็นกระแสฮิตอยู่ในประเทศไทยและเป็นมานานแล้วทั่วโลกขณะนี้

ลักษณะของรายการยอติฮิตที่เรียกกันว่า “Reality Show” (ซึ่งสามารถแยกย่อยได้อีกถึง 12 รูปแบบ) มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการคือ **ปราศจากบท** แต่จะให้ธาตุแท้ทางอารมณ์ของผู้ร่วมรายการได้แสดงออกอย่างเต็มที่ และ **ปราศจากคนตั้ง** แต่จะใช้คนบ้านๆ หรือ คนธรรมดาที่พบเห็นได้ทั่วไปมาเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง

อย่างไรก็ตามสำหรับองค์ประกอบที่สองอาจไม่เป็นจริงเสมอไป เพราะในบางครั้งผู้จัดก็นำคนดังมาแสดงอารมณ์สดๆ ของตนโดยไม่มีบทไว้ให้ล่วงหน้า นอกจากการรับรู้สถานการณ์คร่าวๆ ที่จะเกิดขึ้น และภารกิจที่ตนต้องกระทำในระยะเวลาตามที่ตกลงกันได้ ดังเช่นเรียลลิตี้โชว์ยอติฮิตทางสถานี Fox อย่าง “Simple Life” ของคุณหนูไฮโซ นิโคล ริชชี และปารีส ฮิลตัน ที่ว่ากันว่าเป็นหนึ่งในที่มาของ “เรียลลิตี้ที่มีการจัดฉากมากที่สุดในประเทศไทย” (ตามคำกล่าวอ้างของผู้จัด) อย่าง **“ไฮโซบ้านนอก”**

รายการที่ยอมรับกันว่าเป็นต้นแบบของเรียลลิตี้โชว์ ตามความหมายของยุคสมัยนี้ก็คือ “Expenditure Robinson” ทางสถานี Sveriges Television ของสวีเดน ในปี ค.ศ.1997 ก่อนที่จะมาโด่งดังเป็นที่รู้จักกันทั่วไปภายหลังจาก CBS แห่งสหรัฐอเมริกา มอบหมายให้ Mark Burnett โปรดิวเซอร์มือเซียนซื้อลิขสิทธิ์รายการนี้และนำมาเผยแพร่ไปทั่วอเมริกาในชื่อรายการว่า “Survivor” ซึ่งสามารถทำสถิติผู้ชมได้สูงสุดถึง 51 ล้านคนก่อนจะถูกซื้อลิขสิทธิ์ไปเผยแพร่ต่อในอีกหลายสิบประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย

ในประเทศไทย **“เกมชีวิต”** เรียลลิตี้โชว์ รายการแรก เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2544 โดยการจัดทำของค่ายกันตนา ซึ่งมีลักษณะรายการใกล้เคียงกับ Big Brother ผลสม Survivor แต่เนื่องจากการออกอากาศทางฟรีทีวีที่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา รายการจึงได้ออกอากาศเพียงสัปดาห์ละ 2 วัน วันละครึ่งชั่วโมง ซึ่งทำให้ผู้ชมไม่ **“อิน”** **“ไม่เชื่อ”** ว่าคนเหล่านั้นมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในรายการจริงๆ และอาจจะรวมถึงความ **“ไม่เข้าใจ”** ว่าพวกเขาจะได้ดูอะไรจากรายการนี้ เกมชีวิตจึงหายไปจากจอทีวีในเวลาไม่นานนัก

พ.ศ. 2547 เมื่อ pay T.V. อย่างยูบีซี ทุ่มทุนกว่า 100 ล้านบาท นำเข้ารายการ

“Academy Fantasia” จากเม็กซิโก และเปิดตัวให้ผู้ชมได้เกาะหน้าจอชีวิตและพัฒนาการของ “นักล่าฝัน” 12 คน ตลอด 24 ชั่วโมง ... กลุ่มคนที่ไม่เคยมีใครรู้จักจึงกลายเป็นป๊อปปูล่าร์ที่โด่งดังและมีแฟนคลับ (รวมถึงเว็บไซต์) เป็นของตนเอง พร้อมกับพลังบริสุทธิ์ของกลุ่มแฟนคลับที่ส่ง SMS มาลงคะแนนให้กับนักล่าฝันที่พวกเขาชื่นชอบด้วยสถิติถล่มทลายกว่า 3 ล้านโหวต ... ทุกคนในวงการต่างยอมรับว่า Academy Fantasia คือผู้จุดกระแสเรียลลิตี้โชว์ ในประเทศไทย จากนั้น “เรียลลิตี้” รายการที่ล้มเหลวมาหลายครั้งของผู้จัดหลายๆ ค่าย รายการที่ไม่มีสถานีโทรทัศน์ช่องไหนสนใจ จึงกลายมาเป็นหัวใจที่ผู้จัดทุกค่ายและสถานีทุกช่องต่างให้ความรักและเอื้อเอ็นดูกับรูปแบบรายการ และแน่นอน!! รวมไปถึงเม็ดเงินที่จะไหลเข้ามา อย่างไม่เคยเห็นมาก่อน!!

ขุมทรัพย์สำหรับ(ผู้ผลิต) reality

ทันทีที่การฝึกซ้อมสุดท้ายของวันด้วยการวิ่งรอบสนามฟุตบอล 4 รอบสิ้นสุดลง The Winner แต่ละคนต่างหมดสภาพไปตามๆ กัน ทุกคนเหงื่อท่วมตัว หลายคนต้องมยาอีกหลายคนหอบจนพูดไม่ออก ฉับพลันนั้นภาพบนจอทีวีก็ตัดไปที่นักเตะกลุ่มหนึ่งกำลังขึ้นรถตู้ ก่อนเปิดประตูรถก็มีเสียงเชิญชวนผู้ชมว่า “ไปด้วยกันนะครับ” พวกเขากำลังไปไหน?

ไม่ทันได้สงสัยนานนัก เสียงบรรยายในรายการก็ดังขึ้นมาว่า

“วันนี้เราจะพา The Winner บางส่วนไปทำกิจกรรมพิเศษ ตรวจสอบสภาพผิวกับ... (ชื่อสถาบันเครื่องสำอางและความงามแห่งหนึ่ง)”

ใครจะเชื่อ!!! เครื่องสำอางมาเป็นสปอนเซอร์ให้กับรายการ The Winner เรียลลิตี้รายการล่าสุดของประเทศไทย (ขณะนี้) ซึ่งเป็นการแข่งขันระหว่างเยาวชนนักเตะ 50 คนที่ผ่านการคัดเลือกจากทั่วประเทศ ให้มาเข้าแคมป์เดอะ วินเนอร์ และจะมีเพียง 18 คนเท่านั้นที่จะได้คว้าฝัน ก้าวขึ้นสู่การเป็น “นักเตะทีมชาติไทย” แต่ก่อนจะถึงฝั่งฝัน ... พวกเขาก็ได้ช่วยฟรีเซ็นเครื่องสำอางไปแล้วแบบเนียนๆ !!!

ในยุคเรียลลิตี้ ฟิวเจอร์ ... อะไรก็เป็นไปได้

กลยุทธ์การโฆษณาผ่าน “ภารกิจ” ที่ให้ผู้เข้าแข่งขันกระทำ เป็นอีกหนึ่งยุทธวิธีที่พบได้ในรายการประเภทเรียลลิตี้ นอกเหนือไปจากการโฆษณาแบบเนียนๆ ผ่านข่าวของเครื่องใช้ที่ผู้จัดรายการเตรียมไว้ให้ในค่าย ในแคมป์ หรือในบ้าน ที่ผู้ร่วมแข่งขันต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน

“เป็นสปอนเซอร์ครั้งแรกในชีวิตที่ใช้เงินเยอะที่สุด 8 ล้านบาท ... ผมว่าโปรดักต์ผม (ไออิชิ กรีนที) เหมาะกับรายการนี้ตรงที่อยู่ด้วยกันทั้งวันทั้งคืน ดื่มได้ทุกมุม ผู้แข่งขันสามารถถือติดไม้ติดมือไปดื่มที่ไหนก็ได้ ห้องอาหาร ห้องนั่งเล่น ห้องครัว ห้องนอน สนามหญ้าได้หมด...”

เจ้าพ่อไออิชิ **ตัน ภาสกรนที** ประธานและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ไออิชิกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เปิดใจไว้กับนิตยสาร Positioning ถึงความคุ้มค่าในการเป็นสปอนเซอร์ให้กับ Big Brother แม้จะต้องทุ่มทุนมากกว่าครั้งใดๆ ที่เคยทำมา

“TNTM มันสามารถทำเป็นภารกิจได้ นี่ก็เป็นอีกเหตุผลที่เราเลือกเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับความงาม ยกตัวอย่างเช่นถ่ายแบบสินค้าเกี่ยวกับผิวพรรณ คุณจะ post ทำทางอย่างไร present (นำเสนอ) สินค้าที่เป็นผิวพรรณให้ได้โดยมันสามารถไทร์อินเข้าไปในตัวรายการแล้วออกมาไม่สะดุด ดูเนียน ส่วนรถที่รับสาวๆ ไปไหนมาไหนก็เป็นโตโยต้าทั้งหมด”

กิติกร เพ็ญโรจน์

รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท บีอีซี เทโรอินเทอร์เน็ต เชนเมนท์ จำกัด (มหาชน) กล่าวถึงกลยุทธ์การให้สปอนเซอร์ได้ปรากฏตัวผ่านหน้าจอในรายการ Thailand Next Top Model

ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นที่มาของเม็ดเงินมหาศาลจากสปอนเซอร์ที่ทำให้ผู้จัดรายการเรียลลิตีไม่ต้องเปลืองเนื้อเปลืองตัว เปลืองตั้งค์เงินไปหนักกับการผลิตรายการเรียลลิตีที่กำลัง (เริ่ม) ยืดติดลมบนอยู่ในขณะนี้

... นอกเหนือไปจากการให้ผู้เข้าแข่งขันได้มีส่วนร่วม (เป็น presenter) กับสปอนเซอร์ในนามของ “ภารกิจ” ที่ต้องปฏิบัติ และ “ความเนียน” ในการใช้ชีวิตประจำวันแล้ว รายการประเภทเรียลลิตียังมีรายได้อีกทางหนึ่งจากการสร้าง interactive กับผู้ชมโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการส่ง SMS มาแสดงความเห็น ให้กำลังใจ หรือโหวตให้ผู้แข่งขัน รวมไปถึงการซื้อบัตรเข้าชม ซึ่งบางรายการก็แจกฟรีเพียงร่วมโหวตผ่าน SMS

“การโหวตผ่าน SMS เป็นการแสดงความรู้สึกแบบหนึ่งที่ต้องอาศัย Emotional เป็นหัวใจสำคัญ เพราะไม่มีใครสามารถบังคับให้ผู้ชมส่ง SMS เข้าไปในรายการได้ ยกเว้นผู้ชมจะชื่นชอบและอยากเข้าไปมีส่วนร่วมในรายการที่ได้รับความนิยมสูง”

ความเห็นจาก **สันติ เมธาวีกุล** Chief Customer Officer บริษัท โทเทิล แอ็กเซ็ส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ตอกย้ำให้เห็นถึงความจำเป็นที่ผู้จัดจะต้องทำให้เรียลลิตีของตนได้รับความนิยมอย่างสูง และทำให้ผู้ชมอยากเข้าไปมีส่วนร่วมในรายการ ถ้าผู้จัดต้องการมีรายได้จาก SMS ซึ่งโดยทั่วไปก็มีส่วนแบ่งระหว่างผู้จัดกับผู้ให้บริการ SMS อยู่ที่ 50 : 50

อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ให้บริการ SMS รายการเรียลลิตีจะเป็นเพียงช่องทางหนึ่งที่

ช่วยกระตุ้นการใช้บริการ แต่ช่องทางนี้ก็ยังไม่ใช่ตลาดหลักสำหรับ SMS ขณะที่สำหรับผู้ผลิตรายการ การไหลตผ่าน SMS มีความหมายมากกว่าแค่เม็ดเงินที่เข้ามา แต่ยังหมายถึงการได้รับความสนใจและเรตติ้ง ที่จะเป็นหลักฐานสำคัญสำหรับการขอสปอนเซอร์และได้รับอนุญาตจากสถานีให้ใช้เวลาออกอากาศต่อไปได้

สำหรับสถานีฟรีทีวีนั้น ความฮิตของเรียลลิตี้ก็ทำให้ค่าโฆษณา (ในช่วงที่แต่เดิมก็เป็นไปร์มใหม่อยู่แล้ว) พุ่งสูงขึ้นไปได้ดีกว่าเท่าตัว ... แล้วใครล่ะจะปฏิเสธเรียลลิตี้

แต่เดิม การทำรายการเรียลลิตี้ที่เริ่มต้นขึ้นในสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อลดรายจ่ายและความยุ่งยากจากการที่ต้องพึ่งพาคนเขียนบท (ที่มักหยุดงานประท้วง) และค่าตัวมหาศาลของการดึงดาราร่วมร่วมแสดง เพราะเรียลลิตี้ไม่ต้องมีบทและเน้นการนำเสนอชีวิตคนธรรมดา (ที่ไม่เรียกร้องค่าตัว)

หากแต่ในทุกวันนี้ การผลิตเรียลลิตี้คือรายการที่มีต้นทุนมิใช่น้อย

“เราไล่ล่าออกไป 77 ตัว ต้องปรับปรุงบ้านใหม่ มีทีมงานเป็นร้อย ซึ่งต้องเข้าไปถ่ายทำตลอด 24 ชั่วโมง ทั้ง 7 วันในสัปดาห์ แอมมีคอนเสิร์ตอีก พวกนี้เป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมด เพราะฉะนั้นความแพงมันอยู่ตรงนี้”

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของที่มาของค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตเรียลลิตี้ต้องแบกรับ จากการบอกเล่าของ **อรรถพล ณ บางช้าง** Director of Programming ของ UBC โดยนำกรณีของ Academy Fantasia ที่เขาเป็น Executive Producer มาเป็นกรณีศึกษา

เรียลลิตี้ อาจเป็นความใหม่และสีสันที่ทำให้แวดวงโทรทัศน์คึกคักขึ้น และเป็นขุมทรัพย์สำหรับผู้ผลิต (ถ้ามาถูกทาง) แต่ก็เป็นรูปแบบรายการที่ทำให้ผู้ผลิตต้องมีภาระค่าใช้จ่ายมหาศาลนอกเหนือไปจากภาระในการเป็นผู้สร้างสรรค์สังคมผ่านสื่อ และภาระในการแบกรับทุกความอารมณ์และความเห็นของผู้ชม ไม่ว่าจะเป็นดอกไม้อะไรหรือก้อนหิน!!

เมื่อทีวีไทย เปิด “ความจริง” ผ่านจอ

“เมื่อไหร่ เรียลลิตี้ มันก็เฟดทั้งนั้นแหละว้า”

“คิดได้แค่นี้ ... ทีวีไทย”

“โกหก ต่อ... กระเดาะ ...”

“เฮ้... ก็นสด แม่.. เสียวโวย”

ความเห็นมากมายที่แสดงอารมณ์รุนแรง จนบางคำไม่ผ่านการเซ็นเซอร์ (ในบทความนี้) เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปบนหน้าจอคอมพิวเตอร์เมื่อเปิดไปที่ web board ต่างๆ ในสังคมไซเบอร์ไม่ว่าจะเป็น Pantip, Sanook, Kapook, Nationgroup, Manager หรือเว็บบอร์ดของแต่ละรายการ ... นี่ก็คืออีกหนึ่ง “ความจริง” ที่มาพร้อมกับการนำเสนอความจริงบนจอโทรทัศน์ผ่านรายการ reality show

อรรถพล ณ บางช้าง

“ตั้งแต่เริ่มต้นก็มีคนดูไม่เห็นด้วยเหมือนกัน แต่ถ้าเราไม่เริ่ม เราก็จะไม่มีอะไรใหม่ๆ เข้ามา ... บางรายการที่เราสนใจเต็มที่ก็ยังมีได้ แต่บางรายการที่ไม่แน่ใจว่าจะเกิดใหม่ก็กลับแรงเกินคาด คือ ประสบการณ์จะเป็นตัวสอนเราว่า ควรจะอย่างไรต่อไป แต่ถ้าเมื่อไรก็ตามที่เราสนใจ เราก็ต้องก้าวต่อไป”

คำให้การของ **ศศิกร ฉันทเศรษฐ์** กรรมการผู้จัดการ บริษัทกันตนากรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เหมือนจะบอกเป็นนัยๆ ว่า ผู้จัดรู้อยู่แล้วว่าต้องมียอดสูง แต่เมื่อต้องการให้มีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นและมั่นใจ ... เรียลลิตี้อย่าง Big Brother จึงเข้ามาสู่ประเทศไทย พร้อมกับ shot หลุดของสองผู้แข่งขันต่างเพศ (ก็คงไม่ต่างกันนักหากเป็น shot หลุดของผู้เข้าแข่งขันเพศเดียวกัน) จนเกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ระดม

“ข้อมูลของรายการบอกอยู่ว่า มีกล้องโทรทัศน์เกือบร้อยตัว ติดตามพฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขันทุกวินาที แต่การที่เลือกฉากสยิวแบบนั้นมาออกอากาศ ยากจะคิดเป็นอื่นได้นอกจากการสร้างกระแสไปโรมทรายการ จะเป็นเพื่อเรียกรเรตติ้ง เพื่อเรียกระแสส่งข้อความหรือผลประโยชน์อื่นใดที่จะมาจากเงินทุนที่ลงไป”

ข้อสังเกตจากคอลัมน์นี้สัปดาห์ที่แล้ว **คณิศร มานะมาลา** บนเว็บของค่ายเนชั่น สะท้อนอีกหนึ่ง “ความจริง” ที่ผู้จัดเรียลลิตี้หลายรายโดยเฉพาะบนฟรีทีวีที่มีเรื่องของการตัดต่อรายการเข้ามาเกี่ยวข้อง (อาจ) ไม่กล้ายอมรับ แต่ไม่ใช่รายการนี้ “ไฮโซบ้านนอก”

“เราเรียกรายการแบบนี้ว่า สถานการณ์บ้านเกิด ซึ่งภาษาอังกฤษใช้ว่า docu-drama หรือ docu-soap ก็คือละครน้ำเน่าบวกสารคดี ซึ่งตรงนี้นั้นเกินเรียลลิตี้ไปอีกขั้นหนึ่ง สนุกกว่า ควบคุมปัจจัยได้ง่ายกว่า และรู้ผลได้ชัดเจนกว่า ... เราไม่เอา nobody มาทำเป็น somebody เหมือนคนอื่น เราเอา somebody มาทำให้เป็น somebody ยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เราอยากทำและก็ง่ายกว่าด้วย พูดได้ว่าเราอาศัยกระแสเรียลลิตี้ดัง ... เป็นความต้องการส่วนตัวที่จะเอาคนเวอร์ๆ มาทำเวอร์ๆ ให้คนทั้งประเทศหมั่นไส้”

เปิดเผยตามสไตล์ วู้ดดี้ - **วุฒิชัย มลิณทจินดา** ประธานบริษัทดับเบิ้ลยู เน็ตเวิร์ค จำกัด ผู้ผลิตรายการไฮโซบ้านนอก จึงไม่ต้องสงสัยว่าทุกฉากที่ตัดต่อมาเพื่อออกอากาศของรายการนี้ มีเป้าหมายเพื่อสร้างกระแสไปโรมทรายการ และเรียกรเรตติ้งอย่างแท้จริง

“เรียลลิตี้โชว์เป็นของใหม่ของคนไทย โดยเฉพาะจุดที่เราอยากรู้ อยากเห็นว่าคนอื่นเขาทำอะไรกัน พอกลายเป็นกระแสที่คนทั้งประเทศสนใจ เจ้าของสินค้าเองก็อยากจะเกาะกระแสไปด้วย และรายการแบบนี้มักจะมีคนเชียร์เป็นกลุ่มก้อนแบบแฟนคลับของผู้เข้าร่วมแข่งขัน ก็ยิ่งทำให้คนดูรู้สึกร่วมมากขึ้น เช่น เขาชอบทานอะไรก็จะทำให้ทาน เขาชอบเสื้อผ้าสไตล์ไหน แปรนตร์อะไรก็จะหามาใส่กัน ดังนั้น เจ้าของสินค้าจึงอยากจะเข้าไปเป็นสปอนเซอร์รายการรูปแบบนี้”

คำตอบของ **อดิพล อิทธิวัฒน์** Managing Director บริษัทสตาร์คอม มีเดีย (ประเทศไทย) ที่ให้ไว้กับนิตยสาร Positioning ฉบับเดือนพฤษภาคม 2548 แสดงให้เห็น

ศศิกร ฉันทเศรษฐ์

ถึงความสำคัญของการสร้างกระแสให้รายการเรียลลิตี้ดึงดูดใจผู้ชม ซึ่งมีความหมายเดียวกับการโดนใจสปอนเซอร์ด้วย ... จึงไม่แปลกที่การตัดต่อต้องเลือกมาเฉพาะ shot เด็ด ที่มั่นใจว่าออกอากาศไปแล้วต้อง **ดังและโดน!!!**

เมื่อความจริงที่น่าเสนอ เป็นเพียงบางส่วนของความจริงที่ผู้จัดอยากให้คนดูได้เห็น เรียลลิตี้ จึงไม่ใช่ “ความจริงแท้” หากเป็นเพียง “ภาพลวงแห่งความจริง” เพื่อเป้าหมายบางอย่างที่ผู้รับสารโดยทั่วไป (ผู้ชม) อาจคิดคำนึงไปไม่ถึง ...

24 ชั่วโมงคือคำตอบ?

ถ้าเช่นนั้น 24 ชั่วโมงบน pay T.V. ก็คือคำตอบสำหรับผู้ต้องการเรียนรู้ความจริงจาก reality show?

คำตอบคือ “ไม่เสมอไป” เพราะแม้จะถ่ายทอดสดตลอด 24 ชั่วโมง ก็เชื่อว่าภาพจากกล้องทุกตัวจะได้ออกอากาศ อาจมีเพียงบางมุมที่ผู้คุมการผลิตเลือกให้ปรากฏบนหน้าจอเพื่อเหตุผลบางอย่าง

แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าภาพที่ปรากฏก็คือ “สาระ” ที่ต้องการ “สื่อ” ให้กับผู้ชม ซึ่งบางครั้งอาจไม่มีความจริงใดๆ ให้ค้นหา เนื่องมาจากผู้จัดเองก็ยังไม่รู้และไม่ชัดเจนว่า reality ของตนต้องการจะสื่อสาระความจริงของอะไร เพราะมันกำเนิดขึ้นมาจากความต้องการเอาแน่แน่วและสร้างกระแสเป็นหลัก ... หรือบางทีอาจเป็นเพราะ “ความจริงแห่งความไม่รู้จักตัวตนที่แท้จริงของผู้เข้าแข่งขัน” จนทำให้เป้าหมายของผู้จัดถูกบิดเบือนไปโดยตัวแสดง ที่เป็นทั้งผู้กำกับและเขียนบทให้ตนเองในรายการเรียลลิตี้

ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น 24 ชั่วโมงแห่งการรับทุกภาพจากเรียลลิตี้ ก็คงเป็น 24 ชั่วโมงเดียวกันกับการสร้างความอุ่นใจทางอ้อมให้บ้านเมือง ... จะเป็นอย่างไรรู้ได้ในสังคมเต็มไปด้วยคนที่อยากทำอะไรก็ทำ อยากให้คนสนใจก็ต้องระเบิดอารมณ์ อยากให้คู่แข่งหมดไปก็ต้องใช้วาทะเด็ดเฉือน หรือหวานเสน่ห์ เพราะเขาเห็นตัวอย่างแล้วว่า “**ทำแบบนี้...ดังเร็ว**” เหมือนหลายๆ คนที่ทำสำเร็จมาแล้วในรายการเรียลลิตี้ที่โชว์ความจริงแบบไร้สติบนหน้าจอทีวี

แต่ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุใดที่ทำให้สาระจากเรียลลิตี้ (บางรายการ) ที่สื่อมายังผู้ชมกลายเป็นความกลวงและขาดน้ำหนัก สุดท้ายทั้งผู้จัดและผู้ดูต่างก็ยังสามารถหาเหตุผลมาอธิบายให้สมเหตุสมผล สมเป็นความจริงที่น่าเรียนรู้ได้อย่างไม่จบสิ้น เพื่อสร้างความชอบธรรมในการผลิตและการรับชมให้กับตนเอง

“พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมคัดสรรโดยเจ้าตัวผู้แสดงเอง จึงย่อมมีการปรุงแต่ง เช่นเดียวกับคนในที่ทำงานที่แสดงออกไม่เหมือนเมื่ออยู่ที่บ้านของตัวเอง มีการปกปิดและเปิดเผยแบบที่ตนเองตั้งใจ จึงไม่ใช่ศิลปะที่ควรชม ผู้แสดงเองก็สับสนกับความเป็นธรรมชาติหรือเป็นตัวของตัวเองแบบไม่เต็มที่ ผสมกับการเล่นไปตามบทที่ไม่รู้ว่าจะเป็นบทไหนดี การแสดงออกทั้งหมดจึงขาดพลังและความเข้มข้น ... เช่นนี้อาจไม่ช่วยให้มองเห็น “ความจริง” เกี่ยวกับมนุษย์อันแปลกใหม่สักซึ่งอะไร เพียงแต่ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น

ของมนุษย์ ซึ่งที่ดูน่าจะใช้คำว่าสอดรู้สอดเห็นมากกว่า”

ส่วนหนึ่งจากบทความ “เรียลลิตี้-โชว์ การหลงทางระหว่างความจริงกับความลวง” ของวิภาพ คัญทัพ ในหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 1 มิถุนายน 2548 ช่วยทำให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้นว่า บางครั้งสิ่งที่เรียกว่าความจริง ก็อาจไม่ใช่ความจริงเสมอไป เมื่อบริบทแวดล้อมไม่ได้เอื้อให้ผู้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์พึงแสดงออกซึ่งความจริงได้

คำถามจากผู้ที่ใช้ชื่อว่า Tom จากรัฐเนวาด้า ช่างภาพผู้เคยเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานถ่ายทำรายการเรียลลิตี้โชว์ ที่กล่าวว่า ผู้ชมที่หนึ่งชม (เรียลลิตี้) หน้าจอทีวีที่บ้าน จะยังเชื่อในสิ่งที่พวกเขาเห็นหรือเปล่า ถ้าได้มาอยู่ใกล้ๆ และมองผู้เข้าแข่งขันในระยะไม่เกิน 5 ฟุตจากเลนส์กล้องเบต้าเหมือนที่เขาเห็น ได้เห็นบรรยากาศโดยรอบที่เต็มไปด้วยทีมงานทั้งฝ่ายเสียง ฝ่ายผลิต ช่างภาพ และอื่นๆ ซึ่งบางครั้งอาจจะเผลอหลุดเข้าไปอยู่ในเฟรมโดยไม่ตั้งใจ

คำถามนี้ก็คล้ายๆ จะบอกว่า คุณจะเชื่อหรือว่าสิ่งที่พวกเขาแสดงออกท่ามกลางการรับรู้ว่ามีคน (แอบ) ดูพวกเขาอยู่เป็นร้อย (ไม่นับที่จะนั่งดูจากหน้าจอโทรทัศน์อีกหลายหมื่น) นั่นคือความจริง !!!

และก็เพราะบางคนไม่เชื่อว่าสิ่งที่พวกเขาเห็นผ่านจอทีวีคือความจริง ผู้เข้าแข่งขันหลายๆ รายจึงมี “เสียงต่ำ” และ “ความเสียใจ” เป็นต้นทุนในการเข้าแข่งขัน ดังเช่นผู้เข้าแข่งขันที่ถูกโหวตออกจาก Big Brother คนหนึ่ง กล่าวถึงคำตำหนิในสังคมอินเทอร์เน็ตที่เธอได้รับอย่างถล่มทลายว่า

“...เราก็คแค่เป็นตัวเรา อยากมา (ล่ารางวัล) เพราะเป็นโอกาสที่เขาเปิดให้ แต่ไม่คิดเลยว่าจะมีคนมาตำเราเสียๆ หายๆ อย่างนี้ มันรุนแรง และทำให้เราเสียใจมาก ... ถ้ารู้ว่าจะว่ากันรุนแรงอย่างนี้ จะไม่มาแข่งเด็ดขาด”

“แม้จะเข้าใจถึงด้านดราม่าของโลกในเว็บบอร์ด แต่ผมก็ยังเกิดความรู้สึกสลดใจอย่างยิ่ง สงสัยว่าทำไมคนเราช่างโหดร้ายกับคนได้ถึงขนาดนี้ ทั้งที่มันเป็นแค่เกมส์”

บางความรู้สึกที่ **หนุ่มเมืองจันท์** คอลัมนิสต์อารมณ์ดีแห่งมติชนสุดสัปดาห์ กล่าวไว้ในคอลัมน์ยอดนิยม “พาสต์ฟูดธุรกิจ” หลังจากที่เขาได้อ่านข้อความมากมายในเว็บบอร์ด ที่ว่ากล่าวหนึ่งในผู้เข้าแข่งขันรายการ Academy Fantasia อย่างรุนแรง อาจเป็นคำอธิบายถึงปัญหา (แอบแฝง) ของรายการประเภทเรียลลิตี้ได้ว่า แท้จริงแล้วปัญหาไม่ใช่จะเกิดขึ้นจากความไม่ชัดเจนและไม่รับผิดชอบในสาระของรายการเท่านั้น แต่ผู้ชมจำนวนหนึ่งยังถือโอกาสเปิดเผยความจริงที่รุนแรงในจิตใจผ่านรายการประเภทเรียลลิตี้นี้ด้วย

ใครรับผิดชอบยกมือขึ้น

ท้ายที่สุด ไม่ว่าสิ่งที่เห็นจะเป็นความจริงหรือเสแสร้งให้ดูเสมือนจริง ก็ไม่ใช่เรื่องสำคัญหากคนดูรู้จักแยกแยะสิ่งที่พบเห็นได้ด้วยปัญญา ... เพราะถ้าเป็นดังนั้น พวกเขาอย่า

จะรู้ว่า แม้ในภาพและคำพูดที่เลวร้ายที่สุด ก็ยังมีแง่มุมให้เรียนรู้และค้นหาข้อคิดดีๆ จากมันได้

... หรือถ้าหาแล้วไม่เจอจริงๆ ก็พร้อมจะแสดงความเห็นกลับไปยังผู้จัดและผู้เข้าแข่งขันด้วยใจอันเป็นธรรมเพื่อการพัฒนาาร่วมกันในระยะต่อไป ... ไม่ใช่เพียงกันดาเพื่อความสะใจ

แต่ในวันที่เรายังไม่อาจรับประกันได้ว่า ทุกคนที่นั่งจ้องอยู่หน้าจอสามารถแสวงหาปัญญากันได้แล้วอย่างถ้วนหน้า ผู้จัดและสถานีจึงไม่สามารถปิดภาวะความรับผิดชอบในการสร้างสรรค์สิ่งดีๆ อันเป็นจรรยาบรรณพื้นฐานของคนทำสื่อออกไปได้

... ลองเริ่มต้นให้เห็นก่อนว่าทั้งผู้จัดและสถานี (และอาจจะรวมถึงผู้แสดงหรือผู้เข้าร่วมแข่งขัน ถ้าพวกเขาจะยอมเข้าใจ) ต่างก็มี “ปัญญา” ที่จะนำเสนอเรียลลิตี้อีกๆ ให้กับผู้ชมได้ ... เมื่อนั้นจึงจะกล่าวได้อย่างเต็มปากว่าเป็นหน้าที่ของผู้ชมที่จะแสดงให้เห็นว่าปัญญาในการรับสารและแสดงความคิดเห็นต่อเรียลลิตี้นั้นได้เช่นกัน ...

ไม่ใช่เรื่องผิดที่ผู้ร่วมแข่งขันจะแสดงความเป็นตัวเองหรือเสแสร้ง หากเขาเชื่อว่าสิ่งที่ทำนั้นจะทำให้เขาได้มาซึ่งชัยชนะ ซึ่งอาจจะหมายถึงเงิน งาน บ้าน รถ หรือแม้แต่แฟน อันเป็นเหตุผลเบื้องต้นของการย่างเท้าก้าวเข้ามาสู่รายการเรียลลิตี้อีก (แม้บางคนจะอ้างเหตุผลคลาสสิกอื่นๆ ประกอบด้วยก็ตาม อาทิ ออกมาได้ประสบการณ์ ออกมาได้เพื่อนใหม่ ออกมาแข่งขันกับตัวเอง ฯลฯ)

ไม่ใช่เรื่องผิดที่ผู้จัดจะพยายามหาสิ่งใหม่ๆ มานำเสนอ เพื่อเพิ่มเรตติ้ง และแน่นอนเพื่อดึงดูดสปอนเซอร์ ... เพราะคงไม่มีผู้จัดรายใด พอใจที่จะทำรายการเจ๊ง ทาสปอนเซอร์ไม่ได้อยู่ตลอดกาลนาน ทรายใดที่รู้ตัวดีว่าบริษัทไม่ได้ตั้งอยู่บนกองทองแท้!!!

ก็ไม่ใช่เรื่องผิด (อีกนะแหละ) ที่สถานีโทรทัศน์ต้องการให้ช่องของตนมีรายการตามกระแสเพื่อเรียกเรตติ้ง และอาจจะรวมไปถึงการสร้างความภักดีต่อสถานี “brand royalty” อันเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อการขึ้นค่าโฆษณาในอนาคตอันใกล้

แล้วเป็นความผิดของคนดู (กลุ่มที่หลงใหลชื่นชอบ) หรืออย่างไร ที่ไม่รู้จักแยกแยะระหว่าง “ความจริง” กับ “ความเสมือนจริง” มัวแต่คอยตามกรี๊ด ตามชื่นชมผู้เข้าแข่งขันแต่ละคน จนทำให้ผู้จัด สถานี และสปอนเซอร์เห็นช่องทางทำเงินได้อย่างง่ายดาย

... หรือว่าเป็นความผิดของคนดู (กลุ่มที่มองโลกในแง่ร้าย-ซึ่งกลุ่มนี้ก็ไม่น่าจะถูกนัก หากจ้องแต่จะต่ออย่างสาตเสียดเสียดด้วยถ้อยคำอันหยาบคาย) ที่มัวแต่คอยจ้องจับผิดว่าพวกผู้เข้าแข่งขันทั้งหลายนั้นล้วนแล้วแต่ fake หลอกหลวง แทนที่จะมองหาปรัชญา และสาระที่รายการต้องการสื่อให้เห็น อาทิ ความสามัคคี ความเสียสละ ความอดทน ฯลฯ ... ตามที่ผู้จัดอ้าง!!!

ถ้าไม่มีใครผิด (อย่างชัดเจน) แล้วจะเดือดร้อนอะไรหากจะมี Reality ผุดขึ้นในจอทีวีถี่และมากยิ่งขึ้นกว่าดอกเห็ด???

“เรียลลิตี้อันนอกมันดังด้วยสิ่งที่เรียกว่า Controversial หมดเลย สิ่งที่มีมันหมิ่นหมิ่น

อย่างอารมณ์รุนแรง เกลียด รัก เซ็กซ์ เมืองไทยลำบาก เมื่อจุดขายตรงนั้นขายไม่ได้ในเมืองไทย มันมีหลายขั้นตอนเหมือนกัน ผมไม่ได้บอกว่าการซื้อฟอร์แมต (format-รูปแบบ) จะสำเร็จทั้งหมด มันขึ้นอยู่กับว่าทีมผลิตของเราเข้าใจตรงนั้นหรือเปล่า การซื้อฟอร์แมตมาเรา adopt (ปรับใช้/นำมาใช้) โดยไม่รู้จัก adapt มันก็ไม่เหมือนกัน ต้องรู้จักทดสอบ”

หากผู้จัดมีความสามารถและความพยายามเพียงพอที่จะหาสมดุลระหว่างเรียลลิตี้ที่ซื้อกับความเป็นไปได้ในสังคม ไม่ใช่สักแต่ลอกเขามาทั้งดุ้น ดังที่ กิติกร เพ็ญโรจน์ รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท บีอีซี เทโรเอ็นเตอร์เทน เม้นท์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร่วมทุนผลิตรายการ Thailand Next Top Model อีกหนึ่งเรียลลิตี้ที่เปิดโอกาสให้สาว ๆ ในเมืองไทยได้ตามหาความฝันในการเป็นนางแบบ กล่าวไว้ ... คงไม่มีใครผิด

(ยกเว้นแต่สาว ๆ ที่เข้าแข่งขันจะเปิดศึกแย่งชิงตำแหน่งกันเองด้วยความรุนแรง หากเป็นดังนั้น TNTM ก็คงได้รับการกล่าวถึงไม่ต่างกับ BB)

“มีผู้ถือหัวนมคุยกับผมหลายครั้งว่า อยากให้ยูบีซีเอารายการเรียลลิตี้เข้ามาเมืองไทย ผมก็อธิบายให้เขาฟังว่า สิ่งที่ผมไม่นำเข้ามา เพราะ format ที่เราเห็นจากเมืองนอกมันไม่ค่อยเข้ากับวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของคนไทย เช่นว่า บางรายการมีวัฒนธรรมฝรั่งมากๆ ถึงแม้จะเป็นการประกวดร้องเพลง แต่ก็ยังมีวัฒนธรรมที่คนไทยดูได้แต่คงไม่สนุก ... จุดขายของรายการในยุโรปจะไม่เหมือนกับเมืองไทย ที่ของเขาจะเน้นเรื่องของความสัมพันธ์และการทะเลาะเบาะแว้ง ... ต่อมาผมไปเจอ format ของรายการนี้ (Academy Fantasia) ผมเลือกรายการนี้เพราะอะไร หนึ่งในมีเรื่องของความสามารถบนเวที และสองการอยู่ร่วมกันที่ถ่ายทอดให้ผู้ชมเห็นนั้น ไม่ได้เน้นเรื่องอื่นใดนอกจากเนื้อหาการเทรนเด็กและพัฒนาการซึ่งมันน่าจะเป็นเรียลลิตี้ที่น่าสนใจ และที่ประจักษ์ก็ตกลงว่าทำ”

และหากหลักการพื้นฐานที่ซ่อนอยู่ในใจของผู้จัด(ในที่นี้เราจะถือว่ารายได้และสปอนเซอร์คือหลักการพื้นฐานที่เปิดเผยของคนทำธุรกิจ) สำหรับการเลือกหรือผลิตเรียลลิตี้ สักรายการมาออกอากาศให้ผู้ชมได้ชม คือการคำนึงถึงความเหมาะสมและสาระที่จะได้รับ ดังที่ อรรถพล ฒ บางช้าง Director of Programming ของ UBC และ Executive Producer ของ AF กล่าวไว้ ... คงไม่มีใครเดือดร้อน!!!

ท้ายที่สุด ถ้าเราอยู่ในสังคมที่ทุกคนพร้อมวิพากษ์วิจารณ์อย่างเป็นธรรม รู้จักระงับยับยั้งอารมณ์ ไม่มุ่งแต่จะประหัตประหารกันด้วยถ้อยคำรุนแรง ... จะเรียลลิตี้แบบไหนก็จะมีสาระที่เป็นจริงให้เรียนรู้ได้เหมือนกัน โดยไม่ต้องถามหาคนรับผิดชอบ ... ก็แล้วเมื่อไหร่วันนั้นจะมาถึง?

จะไปทางไหน reality ในสังคมไทย

“เราไม่ปฏิเสธว่าต้องการอยู่ในกระแส เราต้องการเป็นรายการที่อยู่ในทอล์ก ออฟเดอะทาวน์ของผู้คน ซึ่งมันเกิดขึ้นทันทีในเช้าวันศุกร์ที่เราเปลี่ยนรูปแบบรายการเป็นเรียลลิตี้

อันนี้คือสิ่งที่เราแฮปปี้ แม้ว่าตอนนี้ทางสปอนเซอร์ถือเป็นผลบวก 100 เปอร์เซ็นต์ แต่แน่นอนว่ามันไม่ใช่เป้าหมายที่หนึ่งของเรา มากไปกว่าเสียงตอบรับของผู้ชม”

ความจริงจากใจของ **วิธนา โอฟาร์รักษัรธรรม** โปรดิวเซอร์รายการเจาะใจ รายการที่คงกระพันมากกว่า 15 ปี ของเจเอสแอล เป็นส่วนหนึ่งที่ย้ำให้เห็นว่าเรียลลิตี้ คือ “กระแส” ที่มาแรงสำหรับโทรทัศน์ทุกวันนี้อย่างแท้จริง

และเมื่อคำนึงถึงเสียงตอบรับจากผู้ชม ก็อาจถือได้ว่ารูปแบบเรียลลิตี้ที่น่าเสนอในเจาะใจ ซึ่งนำคน (มีชื่อเสียง) ไปอยู่ในสถานการณ์ที่เน้นการขายอารมณ์และความรู้สึกของการเข้าถึงชีวิตคนที่ถูกกลืน รวมถึงการให้คุณค่ากับน้ำใจและความเป็นมนุษย์ ดูจะเป็นเรียลลิตี้ที่โดนใจคนดูเข้าอย่างจัง ...

ยังมีรูปแบบไหนอีกไหมที่คนดูต้องการสำหรับเรียลลิตี้ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในสังคมไทย?

“ชื่นชมโครงการ *The Winner* ครับ ดูไปก็รู้สึกดี กับการที่จะสู้เพื่อความฝันสูงสุด อยากให้เป็นเรียลลิตี้เต็มรูปแบบ จะทำให้ผู้ชมเห็นพัฒนาการ ความเป็นไป ไปจนถึงวันแข่ง ผมเชื่อว่าจะมีคนดูบอลอย่างสนุกมากขึ้น เพราะพวกเขาจะกลายเป็นคนที่เรารู้จักหรือคนในครอบครัว เพราะได้เห็นพัฒนาการทุกวัน ... อยากให้มีให้ชมทุกวันครับ”

“แบบสร้างสรรค์สังคม แอบชื่นมุนคุณดีศรีสังคม คนที่ช่วยคนอื่นแบบไม่หวังผล เด็กอาชีวะช่วยยายแก่ข้ามถนน แม่ค้าส้มตำเก็บกระเป๋าดังค์ได้ส่งคืน ตามหาคนดีที่ปิดทองหลังพระ อยากให้มีรายการดีๆ มีสาระให้ดู”

“ขอให้เลิก reality show ที่ดูแล้วไม่รู้ว่าจะทำไปทำไม อย่าง.....ผู้แข่งขันก็ขอให้ fake น้อยๆ หน่อยเถอะ”

“เอาแบบเจาะใจ ... ดูแล้วน่าสงสารดีนะ ดูอย่างอุ้มลิ ทำไปทำไมปิดตาตั้ง 7 วัน ดูแล้วก็สงสาร ตอนนั้นก็ใจอึ้ง เป็นตำรวจ นายเง้มากๆๆๆ ชอบ”

หลากหลายความเห็นที่เข้ามาโพสต์ไว้ในเว็บบอร์ดเพื่อตอบกระแอยู่ที่ถามว่า “คุณอยากเห็นรายการเรียลลิตี้ทางทีวีเป็นแบบไหน?” ที่ www.mthai.com/webboard/6/118762.html อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้จัดได้รู้ความต้องการที่แท้จริงของผู้ชม และทำให้เรียลลิตี้เป็นรายการที่ตรงใจทุกฝ่ายมากที่สุด

ความแรงของเรียลลิตี้ในวันนี้ ยังข้ามไปถึงวิทยุและสิ่งพิมพ์ ดังจะเห็นได้จากรูปแบบของนิตยสาร (โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับดาราดารา) ที่นิยมแนวทางปาปาราซซี่มากขึ้นกว่าเดิม รวมไปถึงโครงการ “เรียลลิตี้ ดีใจ” ของ FM.95.5 เวอร์จิ้น ฮิตส์ ซึ่งคัดผู้เข้าแข่งขันจาก 5,000 คน เหลือเพียง 10 คนสุดท้าย เพื่อมาจัดรายการจริงทางสถานีในช่วง *The Breakfast Show* และใช้คะแนนโหวตจากผู้ฟังมาโหวตออกสัปดาห์ละ 2 คน จนกว่าจะเหลือดีใจเพียง

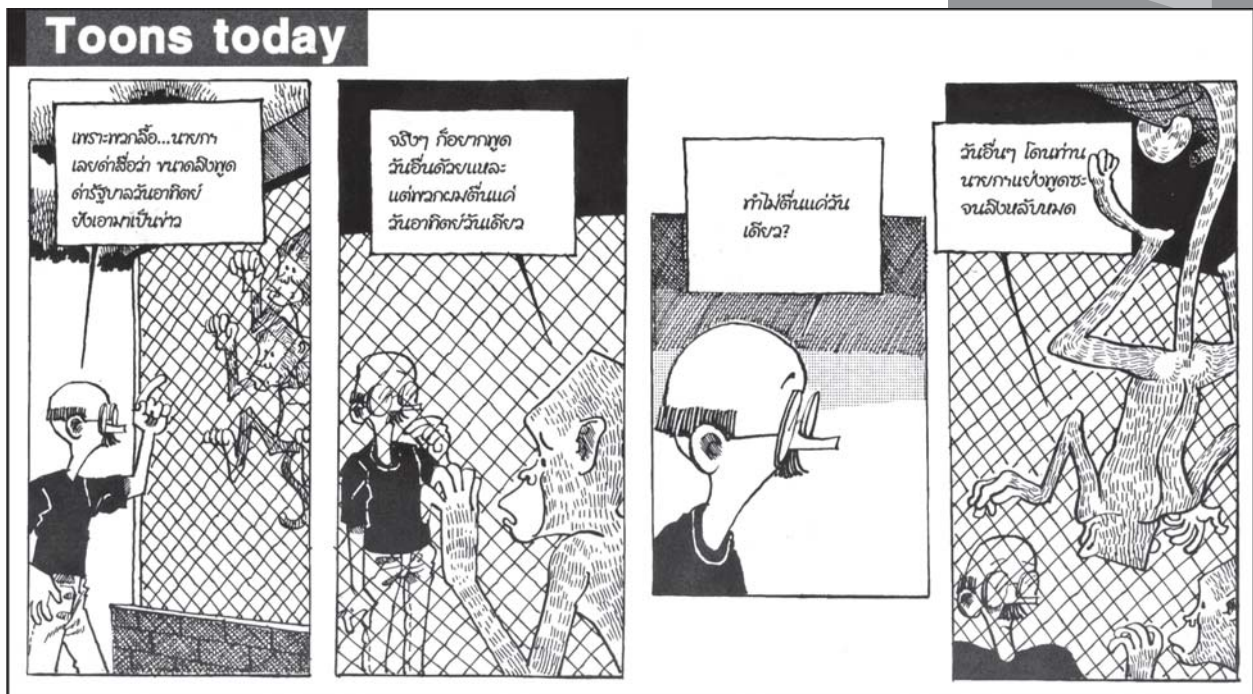
1 คนสุดท้าย ที่จะได้รับตำแหน่งดีเจประจำของคลื่นไป

ส่วนหนึ่งของผู้เข้าแข่งขันก็มีต้นทุนทางจิตใจที่ต้องสูญเสียไม่ต่างจากผู้เข้าแข่งขันเรียลลิตี้ทางโทรทัศน์ เมื่อหนึ่ง ในดีเจผู้เข้าแข่งขันถูกผู้ฟังโทรมาวิจารณ์อย่างรุนแรงจนร้องไห้หน้าไมค์

... หากนี่คือสิ่งที่ผู้จัดและผู้ชมรายการเรียลลิตี้มองว่ามันคือ “ความจริง” ในสังคมที่ผู้เข้าแข่งขันทุกคนควรต้องยอมรับ ... ก็คงเป็นความจริงของโลกปัจจุบันที่ผู้คนทุกคนในสังคมไทยต้องยอมรับด้วยเช่นกันว่า วัฒนธรรมการบริภาษกันอย่างรุนแรง และการแสดงอารมณ์ความรู้สึกโดยไม่จำเป็นต้องยับยั้งหรือคำนึงถึงกาลเทศะ โดยอ้าง “ความจริง” และผ่าน “ความจริง” อย่างรายการเรียลลิตี้ คือสิ่งที่กำลังตีตลาดเข้ามาสู่สังคมไทย และจะเปิดเผยมากขึ้นทุกทีผ่านสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายอย่างฟรีทีวี และ pay T.V. หลังจากที่เคยเผยตัวมาแล้วอย่างรุนแรงและยาวนานในสังคมไซเบอร์

... ไม่ต้องสงสัยว่าทิศทางที่สังคมและผู้คนจะก้าวเดินต่อไปนั้น จะหยาบกระด้างเพียงใด หากเรายังพึงใจกับการกล่าวอ้างถึงความจริง โดยไม่ระลึกว่า ความจริงบางอย่างก็สมควรถูกจำกัดให้หมดไป หรือจำกัดที่ทางให้กับมันมากกว่าที่จะนำมาเผยแพร่ให้เป็นตัวอย่างในวงกว้าง 🐼

ที่มา : หนังสือพิมพ์บางกอกทูเดย์ ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

SMS

วัฒนธรรม เอสเอ็มเอส

ราคาจ่ายของความเห็น

2PW2

โดย พิษณุรักษ์ ปิตากะสัย

เอสเอ็มเอส (Short Message Service : sms) อาจสร้างความยิ่งใหญ่ด้วยการสร้างพื้นที่แห่งความเห็นขึ้นบนสื่อ เพียงแต่คำถามที่ตามมาคือ นั่นเป็นพื้นที่ที่เปิดสำหรับทุกความคิดเห็นจริงหรือ เพราะบ่อยครั้งที่ความเห็นที่คิดต่างออกไปได้ถูกปิดกั้น และเปิดโอกาสสำหรับความเห็นที่คล้ายคลึงกันเท่านั้น

ก่อนหน้านี้มีคนกลุ่มหนึ่งพยายามร้องบอกต่อสื่อว่า ถูกปิดกั้นความเห็นจากการส่งเอสเอ็มเอส ดังตัวอย่างของชายคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นผ่านเอสเอ็มเอสไปในรายการสนทนาประเด็นร้อนทางทีวี ครั้งนั้นเป็นการแสดงความคิดเห็นกรณีความรุนแรงที่ตากใบ กระแสความเห็นที่ post ในรายการเห็นไปในทำนองเดียวกันคือ อยากให้ใช้ความรุนแรงปราบปราม แต่ชายคนนั้นพยายามส่งความเห็นในมุมต่างว่า ไม่เห็นด้วย และควรใช้มุมมองแบบสันติวิธีจะดีกว่า

เขาส่งข้อความไปประมาณ 5 ครั้ง แต่ไม่ปรากฏว่าข้อความได้ถูก post ในรายการเลย ยังคงมีเพียงความเห็นด้วยกับความรุนแรงอยู่เช่นนั้น เมื่อลองสอบถามไปยังเพื่อนๆ ที่คิดเห็นคล้ายกัน ก็พบว่าได้ส่งข้อความไปเช่นกัน แต่ไม่ปรากฏในรายการ ในวันนั้นพิธีกรได้สรุปว่า ความเห็นของคนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้กำลังในการปราบปรามพวกนอกรีต

คำถามคือ เกิดอะไรขึ้นกับเหตุการณ์ทำนองนี้ การเปิดกว้างทางความคิดโดยผ่านเอสเอ็มเอส มีจริงหรือ ข้อสงสัยเหล่านี้ทำให้สังคมต้องย้อนกลับไปดูรากเหง้าของวัฒนธรรมแห่งความคิดเห็น และการก่อเกิดของวัฒนธรรมเอสเอ็มเอสที่แพร่หลายในทุกวันนี้

1. ข้าแหวะวัฒนธรรมเอสเอ็มเอส

เพราะเป็นเรื่องของวัฒนธรรมใหม่ที่ก่อเกิดมาจากเทคโนโลยี ดังนั้นการทำความเข้าใจเอสเอ็มเอสจำเป็นต้องรู้จักโครงสร้าง และที่มาที่ไปของตัวเทคโนโลยีก่อน แล้วตามด้วยการทำหน้าที่หลัก หน้าที่เสริม (Function) จุดนี้เองจะทำให้เห็นการแทรกซึมของวัฒนธรรมเอสเอ็มเอสในหลายๆ กิจกรรมของมนุษย์

โดยพื้นฐานแล้ว เอสเอ็มเอส (Short Message Service) ถือเป็นศักยภาพใหม่ในด้านการส่งข้อมูลข่าวสาร (Mobile Information Technology) เป็นบริการพื้นฐานที่หวังจะเข้ามาเสริมบริการหลัก แนวคิดในเชิงวัฒนธรรมคือ ไม่จำเป็นต้องพูด แต่สามารถส่งข้อความ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์บางอย่างให้ผู้รับทราบ ก็สามารถเข้าใจกันได้ เช่น การแสดงความคิดเห็นกัน การย้าเตือนนัดหมาย หรือการสื่อสารในเวลาที่คลื่นสัญญาณไม่สมบูรณ์

จู่ไร จงประดิษฐ์มันท์ Content Management Manager เว็บไซต์ www.shinee.com กล่าวถึงรหัสภาษาที่ใช้กันในเอสเอ็มเอสว่า รหัสภาษาดังกล่าวเป็นการนำมาใช้แทนในส่วนของคุณค่าในบริการข้อความสั้น มีลักษณะที่ไม่ใช่ภาษาที่เราเรียนรู้กันจากหลักภาษาอังกฤษเดิม แต่เป็นรหัสภาษาที่มีการทำขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้กันอยู่ เช่น การใช้คำย่อว่า HBD เป็นสัญลักษณ์แทนคำว่า Happy Birthday หรือ การกด V ตามด้วย หมายเลขผู้เข้าแข่งขัน คือ การโหวตในรายการอะคาเดมี่ แฟนตาซี เป็นต้น

 ส่ง SMS กด 9 เว้นวรรค ตามด้วยข้อความ ส่งมาที่ 4848888

อย่าปิดกัน อย่าล้ำหลัง

 อลัน

 ส่ง SMS กด 9 เว้นวรรค ตามด้วยข้อความ ส่งมาที่ 4848888

หากทุกมหาลัยมีอาจารย์ที่เข้าใจใน.ศ.อย่างนี้บ้างคงดี

 อลัน

การเข้าถึงความหมายของ HBD ได้ นั่น ผู้ใช้จำเป็นต้องมีรหัสเพื่อช่วยในการตีความ ซึ่งรหัสที่ใช้เรียกว่า รหัสไวยากรณ์ (Language Code) เป็นการกำหนดทางสังคม พูดง่ายๆ คือ เป็นสัญญาณที่สังคมช่วยกันสร้างความหมายขึ้นมา จำเป็นต้องมีการเรียนรู้และยอมรับร่วมกัน

การเข้ารหัสหรือถอดรหัสของเอสเอ็มเอสจึงก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมร่วมที่คนทั้งโลกรับรู้และเข้าใจตรงกัน เรื่องนี้เป็นสิ่งน่าประหลาดใจเมื่อประมาณ 3-4 ปีก่อน ที่วัฒนธรรมเอสเอ็มเอสเริ่มก่อกระแสในหลายๆ มุมทั่วโลก อย่างที่ โรเบิร์ต คอนเวย์ หัวหน้าผู้บริหารของสมาคมจีเอสเอ็ม เคยกล่าวว่า มีเรื่องให้แปลกใจอยู่หลายประการ สำหรับเอสเอ็มเอสหนึ่งในนั้นคือ ผู้ใช้กลุ่มเยาวชนในภูมิภาคต่างๆ ของโลกใช้คำย่อ และภาษาจากบริการข้อความสั้นในแบบฉบับเดียวกัน การสื่อสารในลักษณะดังกล่าวจึงถูกขนานนามว่า เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นพร้อมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เรียกว่า การพูดด้วยการเขียน (Text-Talk)

ต่อจากการก่อเกิดในมุมมองของวัฒนธรรม ในเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น โครงข่ายของเอสเอ็มเอสถือว่าเป็นการลงทุนที่แสนจะคุ้มค่าและมีแต่กำไร เพราะปกติการพูดโทรศัพท์คุยกันใน 1 คู่สนทนา ต้องใช้ช่องความถี่ถึง 2 คลื่น เมื่อคุยพร้อมกันหลายๆ ช่องสัญญาณจึงเกิดภาวะช่องสัญญาณเต็ม ดังนั้น ผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือจึงเสนอบริการอื่นๆ ให้ผู้บริโภคเลือกใช้ นั่นคือ การส่งข้อความสั้น เพื่อบรรเทาความคับคั่งของช่องสัญญาณ เพราะเอสเอ็มเอสจะกินพื้นที่ของช่องสัญญาณนิดเดียว และใช้เวลาไม่นานมาก เช่น ถ้าคุยกันเพียงแค่ 2 นาที หากเปลี่ยนมาเป็นการส่งข้อความ จะส่งเอสเอ็มเอสได้มากถึง 120 ครั้ง

ความที่ลงทุนน้อยแต่สามารถสร้างกำไรได้มหาศาลเป็นเหตุผลสำคัญให้ผู้ประกอบการหลายเจ้าไม่รีรอที่จะดึงเอสเอ็มเอสมาร่วมลงทุนในธุรกิจของเขา เช่น ธุรกิจสื่อแทบทุกแขนง ธุรกิจการบิน ธุรกิจบัตรเครดิต แต่ที่ถูกล่าช้ามานับตั้งแต่ปีที่แล้วคงไม่มีใครเกิน การร่วมลงทุนกับทีวีและวิทยุ เริ่มต้นจากสื่อบันเทิง เช่น การแข่งขันประกวดร้องเพลง รายการเกมโชว์ รายการคุยข่าว ไปจนถึงรายการข่าวที่ค่อนข้างเป็นทางการก็ดึงเอสเอ็มเอสมาช่วยสะท้อน rating ของตน ด้วยค่าบริการครั้งละ 3-9 บาท

สัดส่วนค่าตอบแทนนี้แบ่งเป็นสองฝ่ายระหว่างผู้ให้บริการมือถือ กับฝ่ายผลิตรายการ 50 : 50 แต่ส่วนผู้ผลิตรายการต้องแบ่งอีกส่วนหนึ่งให้กับฝ่ายผลิตเนื้อหา (Content Provider) บริษัทมือถือจึงไม่ต่างจากสื่อออนไลน์ที่ผลิตเพียงซอฟต์แวร์แล้วเสนอขายให้กับสื่อเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ส่งผลให้ปีที่ผ่านมามีเม็ดเงินหมุนเวียนในจากธุรกิจเอสเอ็มเอสกว่า 8,000 ล้านบาท

สมชัย เลิศสุทธิวงค์ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการส่วนงานธุรกิจบริการสื่อสารไร้สาย เอไอเอส กล่าวว่า ปัจจุบัน การใช้งานเอสเอ็มเอสมีปริมาณอยู่ที่ 60-70 เปอร์เซ็นต์ นับแล้ว

 ส่ง SMS กด 9 วันวรรค ตามด้วยข้อความ ส่งมาที่ 484888
จบจากสวนดุสิตมา รู้สึกไม่ดีเลยที่มหาลัยทำแบบนี้

ส่ง SMS กด 9 เว้นวรรค ตามด้วยข้อความ ส่งมาที่ 4848888

เพื่อพวกโลกแคบ ประเทศชาติถึงไม่เจริญ ก็ดกันอยู่
ได้

ประมาณ 70 ล้านข้อความต่อเดือน สำหรับรายได้
เมื่อต้นปีที่ผ่านมา สร้างรายได้ให้กับเอไอเอส
นับเฉพาะการมีส่วนร่วมกับรายการโทรทัศน์ ได้
ประมาณ 20 ล้านบาทต่อเดือน

ส่ง SMS กด 9 เว้นวรรค ตามด้วยข้อความ ส่งมาที่ 4848888

ไม่ทำให้ใครเดือดร้อนนี้ แต่ไม่เหมาะสมสถาบัน

ส่วน **วิชัย เบญจรงค์กุล** ประธานเจ้าหน้าที่ร่วมของแทคทีไม่น้อยหน้า เพราะนับ
เฉลี่ยต่อเดือนมีข้อความผ่านเอสเอ็มเอสประมาณ 40 ล้านข้อความ แต่ยังไม่มีการแจกแจง
ว่าสัดส่วนของรายการโทรทัศน์แบบมีส่วนร่วมมามากน้อยเท่าใด แต่แทคทีคาดการณ์ว่าในปีนีผู้
ใช้บริการจะเพิ่มขึ้นกว่าเดิม 25 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากมีแคมเปญพิเศษเพิ่มมากขึ้น

ภาพรวมของทั้งสองยักษ์ใหญ่ของค่ายมือถือต่างก็พอใจกับเม็ดเงินที่หมุนเวียนใน
ธุรกิจเอสเอ็มเอส ทั้งสองค่ายเห็นตรงกันว่า ธุรกิจมือถือจะขยายตัวไปได้อีกมาก เพราะมี
การขยายขอบข่ายไปยังรายการวิทยุ ร่วมกับข่าวกีฬาในการโหวตเชียร์ทีมในดวงใจ หรือแม้
แต่รายการประเภทเล่าข่าวในรายการโทรทัศน์ก็มีแนวโน้มเติบโตอีกไม่น้อย

หากจะสรุปภาพรวมวัฒนธรรมเอสเอ็มเอสในแง่ปริมาณ ข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกร
เมื่อต้นปีที่ผ่านมา พบว่า จำนวน 83.7 เปอร์เซ็นต์ของผู้ใช้โทรศัพท์มือถือในเมืองไทย เคย
ส่งเอสเอ็มเอส แต่ที่เกิดเป็นประเด็นถกเถียงกันในสังคมขณะนี้คือ การส่งข้อความไป
ร่วมสนุกในรายการโทรทัศน์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นการส่งไปเพื่อร่วมชิงโชค ไม่ว่าจะเป็
เสื้อผ้า หมวก นาฬิกา รวมถึงเงินสดเป็นต้น

เช่นการถามง่าย ๆ หลังจากดูละครเรื่องหนึ่งจบว่า นางเอกเรื่องนี้เป็นใคร กด 1 เลือก
หมีว-ลลิตา กด 2 เลือก ป้าสมศรี ซึ่งแน่นอนว่า ผู้ร่วมแสดงความเห็นไม่ได้ต้องการมี
ส่วนร่วมในรายการ หากแต่เป็นของรางวัลที่ล่อตาล่อใจเหล่านั้นมากกว่า

ข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกรยังระบุอีกว่า ลูกค้ำส่วนใหญ่ของเอสเอ็มเอสเป็นเด็กและ
เยาวชนที่ต้องการชิงของรางวัลเป็นหลัก หลายคนจึงเห็นตรงกันว่า เอสเอ็มเอสเป็นการ
มอมเมาประชาชนมากกว่าการแสดงความเห็น โดยเฉพาะคนดูจำนวนมากที่เป็นเด็ก บางคน
ส่งมากกว่า 10 ครั้ง เพื่อให้ความคิดเห็นของตนเองปรากฏบนจอทีวี

ในมุมมองเหมือนสื่อหลายส่วนก็ปรับตัวและต้องการเห็นการกำหนดมาตรฐานควบคุม
เอสเอ็มเอส เพื่อลดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์ของสังคม หลายคนรู้ว่าเป็นสิ่งไม่ดี แต่ก็ต้อง
มีไว้ในรายการ

ผู้จัดการฝ่ายรายการจากสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 **ชโลบล เรียงสุวรรณ**
ยอมรับว่า เอสเอ็มเอสเป็นสิ่งที่มอมเมาเยาวชน เพราะต้องเข้าใจว่า ยังมีเด็กจำนวนมากที่

ต้องการแสดงความเห็นผ่านรายการโทรทัศน์-วิทยุ เพียงขอให้มีความคิดเห็นของตนเองได้ ออกอากาศก็พอใจแล้ว โดยไม่สนใจว่า นั่นคือการมีส่วนร่วมในรายการหรือไม่

“เหมือนกับรายการที่ให้เด็กได้มาเต้น หรือร้องเพลงในรายการ เด็กอีกส่วนหนึ่งที่ไม่ มีโอกาสมาออกอากาศเขาก็อยากแสดงความเห็นบ้าง ไม่ว่าจะในรูปแบบไหน เรื่องนี้จึงอยู่ที่รายการนั้นๆ ว่าจะตัดสินใจให้มีเอสเอ็มเอสหรือไม่”

ส่วน **นราธิป นพสุวรรณวงศ์** ฝ่ายผลิตรายการกรี๊ด คลับ รายการวัยรุ่นทางไอทีวี ซึ่งนำเอสเอ็มเอสมาเป็นส่วนหนึ่งของรายการได้ปีกว่าแล้ว บอกว่า เอสเอ็มเอสอาจจะดู ไร้สาระสำหรับผู้ใหญ่ แต่กลุ่มคนดูรายการซึ่งกว่า 70 เปอร์เซ็นต์เป็นวัยรุ่นต่างชื่นชอบ นี่เป็น เหตุผลหลักที่นำมาเป็นส่วนเสริมในรายการ

“ต่อวันไม่น้อยกว่า 3,000 ข้อความ มันแสดงให้เห็นว่ามีคนดูเรามากน้อยแค่ไหน อันนี้ในแง่การตลาดสามารถชี้วัดเป็นเรตติ้งไปในตัว มีผลต่อการสนับสนุนรายการแน่นอน ถ้ามองว่าจำเป็นไหม ผมคิดว่ามันเป็นทางเลือกหนึ่งที่รายการโทรทัศน์ทำได้ มันไม่น่าจะเสียหายอะไร”

สรุปแล้ว แม้ผู้ผลิตรายการทีวี-วิทยุหลายเจ้าจะรู้ว่าเอสเอ็มเอสเป็นสิ่งที่มอมเมา ประชาชน แต่ก็ต้องมีไว้ในรายการ อย่างที่ **สุพรรณกัญญาจริย รัถอิสระ** เวบมาสเตอร์ www.tv4kids.org เคยสำรวจความคิดเห็นของผู้ผลิตรายการพบว่า เอสเอ็มเอสเป็นเรื่อง ของการแข่งขันทางการตลาด เมื่อรายการอื่นๆ มี หลายๆ รายการก็ต่อมมีเอสเอ็มเอสไว้ด้วย เพราะเป็นตัวพิสูจน์ความนิยมของรายการ ตามมาด้วยการเปิดโอกาสให้คนดูมีส่วนร่วมไป ในตัว

2. ความเห็นของคนส่วนใหญ่ หรือการจัดตั้งทางสังคม

นอกเหนือจากประเด็นคำถามไร้สาระ ที่หวังจะกินเปล่าค่าเอสเอ็มเอสแล้ว ประเด็น ที่เป็นข้อถกเถียงและร้อนแรงตามมาคือ ความเห็นที่ถ่ายทอดผ่านรายการโทรทัศน์-วิทยุ นั้น

ทีม. กิจฉนะ
ประกวดดาว
เทียมทุกคนมี
ความสามารถ

ม.สวนดุสิตจัดประกวดนักศึกษาสาวประเภทสอง? ควรหรือไม่
SMS หมายเลข 4276000 โทรศัพท์บ้าน true กต 2000
กต 1 ควร 54.06% กต 2 ไม่ควร 45.94%

สามารถนำไปสรุปรวมเป็นทิศทางของสังคมได้จริงหรือ กรณีเช่นนี้เติมไปด้วยข้อสงสัยกับรายการที่นิยมกำหนดประเด็นร้อนๆ แล้วให้ประชาชนแสดงความเห็นแบ่งเป็นสองฝ่ายแบบเห็นด้วยและคัดค้าน

แม้ในเชิงเทคนิคแล้วเป็นไปได้ยากที่จะให้แสดงความคิดเห็นแบบเปิดกว้าง แต่การแบ่งเป็นสองฝ่ายอย่างชัดเจนถูกมองว่า ทำให้สังคมมีเพียงสองขั้ว (Dual) ไม่ข่าวก็ต้องดำเนินการสร้างอคติให้เกิดขึ้นกับคนทั้งสองฝ่าย

“โลกแห่งความเป็นจริง คนเราไม่ได้มีแค่สองด้าน บางคนอาจจะไม่เห็นด้วยกับฝ่ายไหนเลย ซึ่งอาจจะมากกว่าคนที่เห็นด้วยและคัดค้านก็ได้ ดังนั้นการแบ่งคนออกเป็นสองฝ่าย จึงไม่อาจใช้ข้อสรุปตายตัวได้เลย” **ผศ.ดร. วิลาสินี พิพิธกุล** อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแสดงความคิดเห็น

การแบ่งคนออกเป็นสองฝ่ายจึงเป็นเหมือนยัดเยียดให้คนดูคนฟังต้องเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ถือเป็นการชี้นำทางความคิด อย่างที่ดร.วิลาสินีเห็นว่า การใช้เอสเอ็มเอสในหลายประเด็นมีความอ่อนไหวมาก และอาจจะเป็นการปลุกกระตมให้คนแตกแยกมากกว่าการได้แสดงความคิดเห็น

ยกตัวอย่างเช่นประเด็นความรุนแรงในภาคใต้ ทางรายการสนทนาโต๊ะกลมรายการหนึ่งเคยเชิญนักวิชาการและทหารไปออกรายการพร้อมกัน ปรากฏว่านักวิชาการถูกโจมตีอย่างหนักและคะแนนไปที่ฝ่ายทหารแบบขาดลอย พิธีกรในวันนั้นกล่าวสรุปว่านี่อาจจะเป็นตัวบ่งชี้ความคิดเห็นของคนในสังคมได้

“ถามว่าความเห็นเหล่านั้นมาจากไหน ใครเป็นคนจัดตั้งหรือเปล่า ตรงนี้สามารถพิสูจน์ได้แค่ไหน หรืออย่างกรณีที่ความเห็นของบางคนไม่ถูกถ่ายทอดในรายการ เพราะเห็นคัดค้านจากกระแส อันนี้จะเรียกว่าเป็นพื้นที่ของความคิดเห็นได้อย่างไร” ดร.วิลาสินีวิเคราะห์

ในทำนองเดียวกัน **ดร.พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์** อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มองในแง่ประโยชน์ของเอสเอ็มเอสที่เกิดกับประชาชนคือ การสะท้อนความเห็น เพียงแต่สิ่งที่น่าคิดคือ รายการต่างๆ หันมาพึ่งพาเอสเอ็มเอสกันจนมากเกินไปจนล้ำเส้นบางประเด็นที่สังคมยังขาดข้อเท็จจริง เช่น กรณีการเสียชีวิตของพี่น้องมุสลิมที่ อ.ตากใบ เมื่อปีที่แล้ว ที่มีความคิดเห็นชุดหนึ่งที่มุ่งทำลายความแตกแยก และเน้นความสะใจส่วนตัว

“ถามว่า มอมเมาหรือไม่ ผมว่าไม่นะ เพราะคนมีสิทธิเลือกว่าจะส่งหรือไม่ส่งเอสเอ็มเอส ไม่ได้มีใครมาบังคับ กลไกของมันเปิดกว้าง เพียงแต่ห่วงเรื่องการแบ่งแยกความคิดเห็นออกเป็นฝ่ายๆ มากกว่า ซึ่งตรงจุดนี้เสี่ยงต่อความแตกแยกในสังคม”

อย่างไรก็ดี อาจารย์พิชญ์เห็นว่า ความรับผิดชอบส่วนหนึ่งอยู่ที่สื่อ ซึ่งควรเลือกประเด็นในการนำเสนอ และที่สำคัญไม่ควรตั้งคำถามแบบชี้นำ เช่น ถามว่า เห็นด้วยหรือไม่กับการใช้ความรุนแรงที่ อ.ตากใบ

รายการสด

อ.ส.บ.ท.

SMS 4838777

(3 บาท / ครั้ง)

บางแบงค์

เงินเดือน

ไม่ถึง 5,

500 ก็ไม่

อนุมัติแล้ว

บอกจะ

ช่วยคนจน

นอกจากนี้ นักวิชาการคนเดิมเสนอว่า จะเป็นไปได้หรือไม่ที่การแสดงความคิดเห็นไม่จำเป็นต้องมีเพียงแค่สองด้าน หรือเป็นการแสดงความคิดเห็นแบบเปิดกว้าง แล้วจึงนำมารวบรวมเป็นหมวดหมู่ภายหลัง เพื่อรองรับความเห็นในทุกๆ รูปแบบอย่างแท้จริง

3. พื้นที่สาธารณะเทียม ?

แม้ว่าประโยชน์ใช้สอยของเอสเอ็มเอสเต็มไปด้วยความหลากหลาย แต่มูลค่าที่ชัดเจนที่สุดซึ่งทำให้ธุรกิจนี้เติบโตอย่างรวดเร็วคือ การสร้างพื้นที่สาธารณะในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งสถาปนาตัวเองเป็นเหมือน 'วัฒนธรรมแห่งความคิดเห็น' ที่คนในสังคมไทยหามาตลอด เพียงแต่ขาดช่องทางและถูกจำกัดโดยเงื่อนไขของสังคม ชนชั้นกลางจำนวนหนึ่งจึงหันมาใช้สื่อสมัยใหม่ทดแทน

ทว่า วัฒนธรรมแห่งความคิดเห็นนี้จะไม่ได้รับความนิยมเลย หากขาดตัวกลางอย่างรายการวิทยุ-โทรทัศน์ ที่ปลุกเร้าให้เราต้องแสดงความคิดเห็นออกมา โดยหยิบยกประเด็นทางสังคมมาเป็นคำถาม รายการวิทยุ-โทรทัศน์จึงทำหน้าที่ในแง่การเปิดโอกาสให้เกิดการโต้ตอบกลับ เป็นการสำรวจผลการสื่อสารแบบให้คนดูคนฟังมีส่วนร่วมมากขึ้น หากมองในระดับพื้นฐานแล้ว วัฒนธรรมเอสเอ็มเอสจึงเป็นตัวสะท้อนพื้นที่สาธารณะสำหรับแสดงความคิดเห็นได้อย่างดี

ในเชิงนิเทศศาสตร์ **รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ** อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มองในมุมของการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมว่า เอสเอ็มเอสถือเป็นการสื่อสารที่ไม่ต้องผ่านนายประตูข่าวสาร (Gate keeper) ซึ่งทำให้เกิดช่องทางของการแสดงความคิดเห็นในระดับสาธารณะที่ดีกว่าระบบอื่นๆ โดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวเอื้ออำนวยให้ความเห็นออกสู่สาธารณะมากขึ้น

อาจารย์กาญจนาชี้ว่า แต่ไหนแต่ไร มนุษย์เรามีวัฒนธรรมแสดงความคิดเห็นในวิถีชีวิตประจำวันเป็นปกติ เช่น การนั่งพบปะพูดคุยกันตามร้านกาแฟ โรงเหล้า หรือชาลอน (คล้ายๆ กับห้องรับแขกในบ้านผู้มีฐานะ) เพื่อถกเถียงแลกเปลี่ยนความเห็นต่อสถานการณ์บ้านเมือง หรือเหตุการณ์ในชุมชน ก่อให้เกิดการสื่อสารทั้งในมิติการเมือง เศรษฐกิจสังคม หรือเรื่องบันเทิงเรีงใจก็ตาม

หากแต่ปัจจุบันรูปแบบชีวิตทำงานนั้นกำลังลดน้อยลงไป ผู้คนขาดแหล่งพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นที่เป็นสาธารณะ อีกทั้งวิถีชีวิตในแบบสังคมสมัยใหม่ ส่งผลให้ผู้คนกลายเป็นปัจเจกชนมากขึ้น ขาดความรู้สึกเป็นประชาสังคม ซึ่งจุดนี้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวเปลี่ยนวัฒนธรรมโดยไม่ต้องผ่านการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตากัน เพียงแต่ได้ส่งความเห็นไปถึงกันก็พอแล้ว

เมื่อลองมองในสังคมปัจจุบัน อาจารย์กาญจนาเห็นว่า สังคมมีสื่อสมัยใหม่มากมาย เช่น โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ และดูเหมือนว่าในรายการหรือพื้นที่ของสื่อเหล่านี้จะมีการ

รายการสด

อ.ส.บ.ท.

SMS 4838777

(3 บาท / ครั้ง)

ไปเลือก

อบต. รถ

ติดมากเก

ลือบไม่ทัน

นี่แค่.แวง

ใหญ่

ขอนแก่นนะ

• เปื้อ

นำเสนอข่าวสารรอบด้านให้ผู้คนได้รับรู้ แต่กลับกลายเป็นว่า ท่ามกลางความท่วมท้นของรายการดังกล่าวกลับมีการกีดกันให้คนส่วนใหญ่ออกจากพื้นที่สาธารณะ เช่น ในรายการสนทนาต่างๆ นั้น มักจะมีการจับจ้องการแสดงความคิดเห็นไว้ก่อนแล้ว ส่วนประชาชนมีสิทธิเป็นเพียงผู้ฟังเท่านั้น สังคมแบบนี้ถูกเรียกว่า **‘สังคมแห่งคนดู’**

สิ่งเหล่านี้อธิบายได้ว่า เมื่อสังคมแห่งคนดูมาถึงขีดสุด คนเราจึงต้องการแสดงออกซึ่งความเห็น โดยมีสื่อใหม่เข้ามาเป็นช่องทางในการปลดปล่อยความเห็นไปสู่สาธารณะ ประเด็นนี้ สื่อใหม่อย่างมือถือจึงเข้ามาเปลี่ยนวัฒนธรรมการสื่อสารแบบเก่าๆ ดังเช่นมือถือที่ตอบสนองการเสนอความคิดเห็นในแบบข้อความสั้นๆ ได้ดี หรือตัวอย่างที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 เมื่อโทรศัพท์มือถือและโทรสารถูกใช้เพื่อระดมชนชั้นกลางนับแสนคนมาชุมนุมพร้อมกัน

“แสดงให้เห็นว่า ทุกวันนี้หากต้องการแสดงความคิดเห็นก็ต้องพร้อมจะจ่าย เพราะคนเราขาดพื้นที่สาธารณะในการแสดงความคิดเห็นมานาน เพียงแต่ว่า การแสดงความคิดเห็นนั้นขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง ไม่ว่าจะเป็นผู้ส่งสาร บริษัทมือถือ หรือรายการโทรทัศน์” อาจารย์กาญจนาแสดงความคิดเห็น

หากมองในแง่ประโยชน์ของผู้รับสาร อาจารย์กาญจนาเห็นว่า เป็นธรรมดาที่ผู้รับสารจะรู้สึกภูมิใจที่ความเห็นของตนเองได้ถ่ายทอดสู่รายการแล้ว เพราะเอสเอ็มเอสกลายเป็นพื้นที่สาธารณะที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น โดยไม่รู้ว่าจะผลจะเป็นอย่างไร

ผลประโยชน์จึงตกอยู่ที่รายการโทรทัศน์-วิทยุที่นำสื่อชนิดนี้เข้ามาใช้ เพราะในขณะที่ผู้คนรู้สึกโหยหาพื้นที่สาธารณะในการแสดงความคิดเห็นมากเท่าไร ก็จำเป็นต้องใช้มือถือกดส่งความคิดเห็นเท่านั้น ผู้ประกอบการมือถือและรายการโทรทัศน์-วิทยุจึงมีแต่ได้กับได้ ไม่ว่าจะประเด็นนั้นจะเป็นเรื่องอะไร

ขณะที่อาจารย์พิชญ์มองในทำนองเดียวกันว่า เอสเอ็มเอสเป็นตัววัดความต้องการของสังคมได้ในระดับหนึ่ง เป็นการผสมผสานระหว่างผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการเปิดพื้นที่แห่งความคิดเห็นบนสื่อมวลชน แต่จะเรียกว่าเป็นพื้นที่แห่งความคิดเห็นที่แท้จริงหรือไม่ อาจารย์พิชญ์เห็นว่าต้องดูองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย เช่น จำนวนคนที่แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น คำถามที่ใช้ถามสั้นหรือไม่ เป็นต้น

“น่าจะเรียกว่าเป็นพื้นที่สาธารณะลงๆ มากกว่า” อาจารย์พิชญ์ให้ความเห็นในมุมมองพื้นที่สาธารณะ “เพราะจริงๆ แล้วก็ไม่ได้เปิดรับทุกความคิดเห็น โดยเฉพาะประเด็นที่มีความเชื่อสุดโต่งของคนในสังคมครอบไว้อยู่แล้ว เท่ากับเป็นการตอกย้ำให้ความเชื่อสุดโต่งๆ ดำรงอยู่ในสังคม”

อาจารย์พิชญ์กล่าวต่อไปว่า สิ่งที่น่ากลัวคือ การนำข้อผลโหวตนั้นมาเป็นข้อสรุปประจำวัน ในแต่ละครั้งอาจจะมีผู้แสดงความคิดเห็นแค่ 1,000 คน ส่วนประชาชนอีกนับล้านคนจำเป็นต้องเชื่อความเห็นเหล่านั้นด้วยหรือ

รายการสด

อ.ส.บ.ท.

SMS 4838777

(3 บาท / ครั้ง)

ไม่อยาก
ให้คนเป็น
หนี้

3. ง่ายมาก...ความเห็นยังมีค่า

แม้พื้นที่สาธารณะแห่งความเห็นจะถูกเป็นเรื่องอีกไกลในสังคมไทย แต่วัฒนธรรมเอสเอ็มเอสได้สะท้อนให้เห็นแล้วว่า ประชาชนต้องการพื้นที่แห่งความเห็น เมื่อเหลียวมองสื่อในทุกวันนี้ดูเหมือนเป็นเรื่องยากที่สื่อจะเปิดพื้นที่โดยไม่มีเรื่องธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ภาพของการพ่น การมอมเมา หรือการจัดตั้งความเห็น จึงต้องเกิดควบคู่ไปพร้อมๆ กับความฝันเรื่องพื้นที่แห่งความเห็น

สาตี อ่องสมหวัง ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค มองในมุมของผู้บริโภคว่า เอสเอ็มเอสถูกออกแบบมารับใช้ในเชิงธุรกิจอย่างเด่นชัด โดยอาศัยรูปแบบของการพ่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การทายผลทีมฟุตบอลที่จะชนะในคืนนี้ หรือการโหวต หากคนที่โหวตให้สามารถคว้าแชมป์ ผู้ร่วมโหวตก็มีสิทธิ์ลุ้นรางวัลใหญ่ เป็นต้น

“เหมือนเป็นกาสิโนบนจอแก้ว ที่เปิดเผยและดูเหมือนถูกต้อง นั่นเพราะระบบเหล่านี้เกี่ยวพันกับระบบทุนขนาดใหญ่ไม่กี่เจ้า หากมองจากรายได้ที่บริษัทมีก็ถือกับผู้ผลิตรายการได้รับแล้ว จะเห็นว่า คนที่ได้ประโยชน์มีเพียงคนสองกลุ่มนี้เท่านั้น” สาตีฟันธง

แม้สาตีจะเห็นด้วยในแง่พื้นที่ของการแสดงความคิดเห็นที่คนไทยโหยหามานาน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนการใช้ประโยชน์ทั้งหมดแล้ว ตัวแทนจากมูลนิธิ เพื่อผู้บริโภคเห็นว่า เป็นไปเพื่อการลุ้นของรางวัลมากที่สุด เท่ากับว่า เอสเอ็มเอสกำลังมอมเมาคนในสังคม โดยใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร

“ถามว่าผู้บริโภคต้องกดกี่ครั้ง กว่าจะได้ของรางวัล เท่าที่ทราบบางคนต้องกดเป็นสิบครั้ง หรือบางคนเป็นร้อย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ยังขาดวุฒิภาวะและหลงเชื่อกับคำล่อลวงของสื่อบางประเภทที่เอารางวัลเป็นที่ตั้ง”

คำกล่าวของสาตี เห็นไปในทำนองเดียวกับดร.กาญจนา ในประเด็นสถานะของประชาชนระหว่าง ‘พลเมือง’ กับ ‘ผู้บริโภค’ กล่าวคือ คำว่า พลเมือง มีนัยยะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง ส่วนคำว่า ผู้บริโภค มีนัยยะทางเศรษฐกิจชัดเจน เน้นการบริโภคเพื่อตอบสนองความเป็นปัจเจกชน

ที่ผ่านมา วัฒนธรรมเอสเอ็มเอสได้สะท้อนภาพความเป็น ‘ผู้บริโภค’ ของคนไทยชัดเจนคือ ต่อให้เราภูมิใจว่าได้แสดงความคิดเห็นออกไปในรายการต่างๆ แต่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่กลับตกอยู่ในมือขององค์กรธุรกิจเท่านั้น สาตีเห็นว่า ทราบได้ที่สถานะของประชาชนยังอยู่แค่ ‘ผู้บริโภค’ ความมุ่งหวังที่จะเห็นพื้นที่สาธารณะแห่งความคิดเห็นจึงยังอยู่อีกไกล

อย่างไรก็ตาม ปฏิเสธไม่ได้ว่า การก่อเกิดของวัฒนธรรมเอสเอ็มเอสเป็นเหมือนแรงกระเพื่อมของสังคมที่เรียกร้องพื้นที่ความเห็น เป็นปรากฏการณ์ที่สังคมไม่อาจนิ่งเฉยได้

อย่างที่**ชโลบล** ตัวแทนจากช่อง 7 เสนอไว้ในอีกมุมหนึ่งว่า เอสเอ็มเอสได้สร้างวัฒนธรรมการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ไว้ไม่น้อย อย่างที่บางประเทศใช้เพื่อนัดหมายกันไปชุมนุมเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม หรือการเป็นช่องทางในการรับบริจาคช่วงภัยพิบัติสึนามิ เพียงแต่ทั้งหมดแล้วติดอยู่ตรงที่ค่าใช้จ่ายในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งตรงนี้สังคมน่าจะ

ช่วยกันขบคิด ว่า จำเป็นแค่ไหนที่สังคมต้องจ่ายเงินเพื่อแสดงความคิดเห็น

“แสดงให้เห็นว่า คนที่อยากมีเสียงในสังคมก็ต้องมีเงินมากพอที่จะจ่าย เพื่อซื้อพื้นที่ของความคิดเห็นด้วยอย่างนั้นหรือ” ซโลบลัย้า

เพราะนอกเหนือจากเม็ดเงินแล้ว อย่าลืมว่า สังคมไทยได้จ่ายค่าความแตกแยกทางสังคม ค่ากาสิโนกลางอากาศ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่สามารถประเมินเป็นเม็ดเงินได้ เพื่อแลกกับพื้นที่ความคิดเห็นจากเอสเอ็มเอส

...หรือวัฒนธรรมเอสเอ็มเอสก่อเกิดขึ้นมาเพื่อจะบอกกับสังคมว่า ควรจะมีพื้นที่แห่งความเห็นเกิดขึ้นได้แล้ว ๕๕

SMS
SMS
SMS
SMS
SMS
SMS
SMS

แบงค์ตอก...เกียน... บักแนม

ที่มา : หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ฉบับวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

▶ กำเนิดสื่อ

สถานีโทรทัศน์

เนชั่นทีวี (ไททีวี ช่อง 1)

ที่อยู่ 44 หมู่ 10 ถนนบางนา-ตราด เขตพระโขนง
กรุงเทพฯ 10260

โทรศัพท์ 0-2325-5555*2474, 0-2317-0420
0-2317-0042*7201-7209

โทรสาร 0-2751-4086

เว็บไซต์ www.nationgroup.com
www.nationchannel.com

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

ที่อยู่ 998/1 ซอยร่วมศิริมิตร ถนนพหลโยธิน
จตุจักร กรุงเทพฯ ๓ 10900

โทรศัพท์ 0-2272-0201-5

โทรสาร 0-2272-0239-40

เว็บไซต์ www.tv7.com

ยูบีซี (ยูบีซี 7)

ที่อยู่ 118/1 อาคารทิปโก้ ถนนพระราม 6
พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2615-9000

โทรสาร 0-2615-9599

เว็บไซต์ www.ubctv.com

บริษัท อ.ส.ม.ท จำกัด (มหาชน) (Modern 9 TV)

ที่อยู่ 63/1 ถนนพระราม 9 แขวง/เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10320

โทรศัพท์ 0-2201-6456, 0-2201-6000

โทรสาร 0-2246-1960, 0-2245-1649, 0-2245-7180

เว็บไซต์ www.mcot.or.th

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ที่อยู่ 3199 อาคารมาลีนนท์ทาวเวอร์ ถนนพระราม 4
แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2262-3300

โทรสาร 0-2262-3344

เว็บไซต์ www.thaitv3.com

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11

ที่อยู่ ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2275-4926-7

โทรสาร 0-2275-5001

เว็บไซต์ www.prd.go.th

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

ที่อยู่ 210 ถนนพหลโยธิน สนามเป้า เขตพญาไท
กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2270-0226, 0-2271-0060-9

โทรสาร 0-2278-2798

เว็บไซต์ www.tv5.co.th

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

ที่อยู่ 1010 อาคารชินวัตรทาวเวอร์ 3 ชั้น 13
ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2791-1699

โทรสาร 0-2791-1696

เว็บไซต์ www.itv.co.th

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ที่อยู่   ถ.วิภาวดีรังสิต เขตดินแดง กรุงเทพฯ
10400
โทรศัพท์   0-2277-4322, 0-2277-3945
โทรสาร   0-2277-3804
เว็บไซต์   www.prd.go.th

สำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น.

ที่อยู่   287/195 ชุมชนพลับพลา ถ.รามคำแหง 21
(นครรี) แขวง/เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ
10310
โทรศัพท์   0-2730-2400
โทรสาร   0-2369-3842
เว็บไซต์   www.innnews.co.th

วิทยุเนชั่น

ที่อยู่   44 หมู่ 10 ถนนบางนา-ตราด
เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260
โทรศัพท์   0-2751-4450
โทรสาร   0-2751-4449
เว็บไซต์   www.nationgroup.com
www.nationradioonline.com

สำนักข่าว จีจีสาย

ที่อยู่   3300/3-6 ตึกช้างอาคารเอ ชั้นที่ 10
ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์   0-2937-4777
โทรสาร   0-2937-4795
เว็บไซต์   www.ggnews.co.th

สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท

ที่อยู่   63/1 ถนนพระราม 9 เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์   0-2201-6000
โทรสาร   0-2246-1876
เว็บไซต์   www.mcot.or.th

สถานีวิทยุ จส.100 (เครือเอเชียฟิค)

ที่อยู่   1400 ตึกไทย ชั้น 5 ถ.พระราม 4
คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์   1137, 1808, 1809
โทรสาร   0-2249-9309
เว็บไซต์   www.js100.com

สำนักข่าวไทย อ.ส.ม.ท

ที่อยู่   63/1 ถนนพระราม 9 แขวง/เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์   0-2201-6106, 0-2201-6272
โทรสาร   0-2245-1851
เว็บไซต์   www.mcot.or.th

สทพ.91

ที่อยู่   82 ซ.ช่างกรรมพัฒนาที่ดิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์   16440-2562-0033-4
โทรสาร   0-2579-0459
เว็บไซต์   www.trafficbkk.com

บริษัท เติบใหญ่ จำกัด

ที่อยู่ 337/1 ถ.พัฒนาการ แขวงปากคลอง-
ภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กทม.10160
โทรศัพท์ 0-2690-8833
โทรสาร 0-2690-8834

บริษัท ลิทธิณี ศรีเอชเอ็น จำกัด

ที่อยู่ 16/1 ซ.20 มิถุณา ถ.สุทธิสาร ห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2274-8291-4
โทรสาร 0-2274-8509

บริษัท โกลบอลอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด

ที่อยู่ 677/78 ซอยลาดพร้าว 5/1 ถนนลาดพร้าว
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2938-5501, 0-2938-5016
โทรสาร 0-2513-8173

บริษัท นารี อินโฟ จำกัด

ที่อยู่ 88/8 อาคาร TRAC ชั้น 6 ถ.พระราม 9
แขวง/เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2641-4177-9
โทรสาร 0-2246-2161

บริษัท มาลาการ จำกัด

ที่อยู่ 104 อาคารโซลิตกรู๊ป ชั้น 1 ซ.40 ถ.พัฒนาการ
แขวง/เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
โทรศัพท์ 0-2720-4705-6
โทรสาร 0-2720-4707
เว็บไซต์ www.malagan.com

บริษัท ไทยเดย์ ดอทคอม จำกัด

ที่อยู่ 102/1 ถ.พระอาทิตย์ แขวงชนะสงคราม
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทรศัพท์ 0-2629-5841-9
โทรสาร 0-2629-3984
เว็บไซต์ www.thaiday.com

บริษัท บางกอกมีเดีย เอเยนซี จำกัด

ที่อยู่ 49/481 วังทองวิลล่า เสรีไทย คลองกุ่ม
บึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 0-2731-9374
โทรสาร 0-2375-4743

บริษัท อี-แมสคอม จำกัด

ที่อยู่ 184/139 ชั้น 22 อาคารฟอรัมทาวเวอร์
ถ.รัชดาภิเษก แขวง/เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0-2645-4477-9
โทรสาร 0-2645-4479
เว็บไซต์ www.e-masscom.com

บริษัท ว็อยด์ออก จำกัด

ที่อยู่ 199 โรงแรมอิมพีเรียลควีนปาร์ค ห้อง 671-6
สุขุมวิท 22 คลองเตย กทม. 10110
โทรศัพท์ 0-2663-4064
โทรสาร 0-2258-2324
เว็บไซต์ www.2475.com

บริษัท แพลทินัม ศรีเอชเอ็น จำกัด

ที่อยู่ อาคารโอลิมเปียไทย ชั้น 4 เลขที่ 444
ถ.รัชดาภิเษก แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2938-1441
โทรสาร 0-2938-9185

บริษัท ปรารณา โปรดักชั่น จำกัด

ที่อยู่ 98 ซ.จรัญสนิทวงศ์ 96/3 ถ.จรัญสนิทวงศ์
แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2435-4591, 0-2435-3271, 0-2435-2583
โทรสาร 0-2435-7870

บริษัท กีบัสัน แอนด์ กัน จำกัด

ที่อยู่ 573/134 ชงรามคำแหง 39 ถ.ประชาอุทิศ
แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
10310
โทรศัพท์ 0-2559-3812-14
โทรสาร 0-2559-3814

บริษัท ซูเปอร์จี๊ว จำกัด
บริษัท ซูเปอร์จี๊ว ออร์กานาเซอร์ จำกัด

ที่อยู่ 230 อาคารทศพลแลนด์ 2 ชั้น 11 ถ.รัชดา-
ภิเษก แขวง/เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2274-0671-6
โทรสาร 0-2274-0670
เว็บไซต์ www.superjeeew.com

บริษัท บอร์น แอลโซซิเอตส์ จำกัด

ที่อยู่ 288 ซ.ธรนิษฐ์ 2 ถ.ประชาอุทิศ ห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2274-4251-2
โทรสาร 0-2690-2804
เว็บไซต์ www.born.ksc.net

บริษัท พาโนราม่า เวิลด์ไวต์ จำกัด

ที่อยู่ 298 ซอยลาดพร้าว 94(ปฎิภูมิตร) ถ.ศรีวรา
ทาว์นอินทาว์น แขวง/เขตวังทองหลาง
กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0-2934-4201-2, 0-2934-4256-7, 0-2934-4153-4
โทรสาร 0-2934-4726
เว็บไซต์ www.panoramaworldwide.com

**บริษัท เดอะ โอเรียนทอล ซิสเต็มส์ ออฟ
คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ รีเสิร์ช จำกัด**

ที่อยู่ 41/13-15 ซอยเสนานิคม 1 ถ.พหลโยธิน 32
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2941-7218, 0-2941-7747
โทรสาร 0-2941-8306

บริษัท ทีวี บุรพา จำกัด

ที่อยู่ 22/5 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวง/
เขตรามคำแหง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0-2957-5793-5, 0-2934-7384-5
โทรสาร 0-2957-5796
เว็บไซต์ www.tvburabha.com

บริษัท บรอดคาสท์ ไทย เทเลวิชั่น จำกัด

ที่อยู่ 55 อาคารเดลต้าเฮาส์ ชั้น 1 เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2248-2000
โทรสาร 0-2248-2024
เว็บไซต์ www.broadcastthai.com

บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด
(สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3)

ที่อยู่ 3199 อาคารมาลีนนท์ทาวเวอร์ ถนนพระราม 4
แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ 0-2204-3333, 0-2204-3000
โทรสาร 0-2204-1384
เว็บไซต์ www.thaitv3.com

บริษัท พาโนราม่า ดอคคิวเมนทารี จำกัด

ที่อยู่ 43/4 ตรอกนอกเขต ถ.เลียบบแม่น้ำเจ้าพระยา
แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพฯ
10120
โทรศัพท์ 0-2681-6151-8
โทรสาร 0-2681-6916
เว็บไซต์ www.panorama.co.th

บริษัท ลักซ์ (๖๖๖) จำกัด

ที่อยู่ 1516 ถ.ศรีวิภา (ทาวน์ อิน ทาวน์)
วังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0-2559-2425-7
โทรสาร 0-2559-2427

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน)

ที่อยู่ 2291/29-30 โครงการ วิสุทธานี ไฮเทค
ออฟฟิศปาร์ค ถนนลาดพร้าว แขวงคลองจั่น
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
โทรศัพท์ 0-2376-0503-10
โทรสาร 0-2376-0183
เว็บไซต์ www.medias.co.th

บริษัท ดี เอ็ม อินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด

ที่อยู่ 767 อาคารนำสินประกันภัย ชั้น 7
ถ.กรุงเทพฯ-นนทบุรี เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ
10800
โทรศัพท์ 0-2911-4530-7
โทรสาร 0-2291-4538-9

บริษัท เวิร์คพอยท์เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด

ที่อยู่ 50/54-56 หมู่ 8 ถนนพหลโยธิน
แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220
โทรศัพท์ 0-2970-2970
โทรสาร 0-2970-268
เว็บไซต์ www.workpoint.co.th

บริษัท ตะวันฉาน จำกัด

ที่อยู่ 178/31 ถ.ลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0-2983-1540-2
โทรสาร 0-2938-1289

บริษัท กันตนา กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

ที่อยู่ 333/3 รัชดานิเวศน์ ซอย 19 ถนนประชาอุทิศ
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ 0-2275-0046
โทรสาร 0-2275-4530
เว็บไซต์ www.kantana.com

บริษัท เจเอสแอล จำกัด

ที่อยู่ 154 ถนน ลาดพร้าว (ซอย 107) คลองจั่น
บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 0-2-731-0630
โทรสาร 0-2377-0691, 0-2375-9033
เว็บไซต์ www.jsl.co.th

บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด

ที่อยู่ 1783/91 อาคารทีเคแมนชั่น ชั้น 3 ห้อง 303
ช.ลาดพร้าว 35/2 สามเสนนอก เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0-2299-5617
โทรสาร

บริษัท ทีวีอินเตอร์ ๙ จำกัด

ที่อยู่ 1213/309 ซ.ลาดพร้าว 94 (บุญจมิตร)
ถ.ศรีวิภา เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 0-2559-0022
โทรสาร 0-2255-9360

บริษัท โพลีพลัส เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด

ที่อยู่ 99/99 อาคารรุ่งโรจน์ ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์ 0-2690-0045-6, 0-2691-4850-6
โทรสาร 0-2690-0047
เว็บไซต์ www.polyplustv.com

บริษัท อีฟนิ่ง สตาร์ เอนเตอร์เทนเมนท์ จำกัด

ที่อยู่ ชั้น 6 ตีร์ซพาศย์ 163 สุขุมวิท 21
แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ
10110
โทรศัพท์ 0-2258-9076
โทรสาร 0-2258-9077

บริษัท ทริปปี้ลทู จำกัด

ที่อยู่ 341 ซอยลาดพร้าว 94 (บุญจมิตร)
แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ
10310
โทรศัพท์ 0-2514-3990-8
โทรสาร 0-2514-3999
เว็บไซต์ www.kik-tik.com

บริษัท ปริฎฐา เอนเตอร์เทนเมนท์ จำกัด

ที่อยู่ 118/66-67 ยิงเพลส ชั้น 3 ซ.สุขุมวิท 23
(ประสานมิตร) เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ 0-2260-6020-5
โทรสาร 0-2260-6025

บริษัท บุรการ จำกัด

ที่อยู่ 32/16 หมู่ที่ 6 ซ.ลาดพร้าว ถ.นาคนิวาส
ลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230
โทรศัพท์ 0-2539-2766
โทรสาร 0-2539-2767

บริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด

ที่อยู่ 50 ถ.สุขุมวิท 21 (อโศก) แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ 0-2669-9260
โทรสาร 0-2665-8272
เว็บไซต์ www.exact.co.th

บริษัท รถไฟดนตรี (1995) จำกัด

ที่อยู่ 186 ซ.สमानมิตร ถ.รามคำแหง เขตสวนหลวง
กรุงเทพฯ 10250
โทรศัพท์ 0-2719-8359-71
โทรสาร 0-2719-8371

บริษัท เนฟเวอร์แลนด์ ครีเอชั่น จำกัด

ที่อยู่ 30/87 ม.13 ต.บางแก้ว อ.บางพลี
จ.สมุทรปราการ 10540
โทรศัพท์ 0-2316-1789-90
โทรสาร 0-2316-1790

บริษัท รัตนอุไร จำกัด

ที่อยู่ 2229/23 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 0-2314-1689
โทรสาร 0-2314-1690

บริษัท รักลูก แฟมิลี่ กรุ๊ป จำกัด

ที่อยู่ 1532/40-43 ถ.กรุงเทพ-นนทบุรี ซอย 36
แขวง/เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ
โทรศัพท์ 0-2911-4211
โทรสาร 0-2911-4998
เว็บไซต์ www.raklukefamilygroup.com

บริษัท Next Step จำกัด

ที่อยู่ 83 ซ.รามคำแหง 60 หัวหมาก บางกะปิ
กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 0-2735-1000
โทรสาร 0-2735-0722
เว็บไซต์ www.nextstep.co.th

หมวดที่ 1 ความทั่วไป

- ข้อ 1. สมาคมนี้นี้ชื่อว่าสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
ย่อว่า สขวท. เรียกเป็นภาษา THAI BROADCAST JOURNALISTS ASSOCIATION
ย่อว่า TBJA
- ข้อ 2. เครื่องหมายของสมาคมมีลักษณะเป็นรูป นกพิราบอยู่บนสายฟ้า
- ข้อ 3. สำนักงานของสมาคมตั้งอยู่ ณ 538/1 ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
- ข้อ 4. วัตถุประสงค์ของสมาคม เพื่อ
- 4.1 ปกป้องคุ้มครองสมาชิกของสมาคมผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ
  - 4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบวิชาชีพนักข่าววิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ให้มีเสรีภาพในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารการโฆษณาและการแสดงออก ส่งเสริมสิทธิการรับรู้ของประชาชนในระบบประชาธิปไตย
  - 4.3 ผดุงไว้ซึ่งมาตรฐานอันดีงามของสมาชิกโดยให้ยึดจริยธรรมแห่งวิชาชีพและความรับผิดชอบเป็นหลักอันสำคัญยิ่ง
  - 4.4 ส่งเสริมสวัสดิการและความสามัคคีระหว่างสมาชิก ส่งเสริมการทำตนให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพทั้งภายในและนอกประเทศ
  - 4.5 ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชนในชาติความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ เพื่อยังสันติสุขภราดรภาพความเคารพในสิทธิมนุษยชนตลอดจนความอยู่ดีกินดีให้เกิดขึ้นในโลก

หมวดที่ 2 สมาชิก

- ข้อ 5. สมาชิกของสมาคมมี 2 ประเภท คือ
- 5.1 สมาชิกสามัญ ได้แก่
    - 5.1.1 นักสื่อสารมวลชนที่มีตำแหน่งและ/หรือรายได้ประจำ และมีอายุงานไม่น้อยกว่า 6 เดือน
    - 5.1.2 ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสนอข้อมูล ข่าวสาร และสารประโยชน์ต่อสาธารณะ ผ่านสื่อวิทยุและโทรทัศน์ และมีอายุงานไม่น้อยกว่า 6 เดือน
    - 5.1.3 ผู้เคยมีคุณสมบัติตามข้อ 5.1.1 แต่พ้นจากตำแหน่งมาไม่เกิน 1 ปี โดยมีได้ถูกวินิจฉัย โดยองค์กรวิชาชีพว่าประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
  - 5.2 วิสามัญสมาชิก ได้แก่

- 5.2.1 ผู้เคยมีคุณสมบัติตามข้อ 5.1 และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเกิน 1 ปี โดยมีได้ถูกวินิจฉัยว่าประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
- 5.2.2 ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสนอข้อมูล ข่าวสาร และสาระประโยชน์ผ่านสื่ออื่น
- ข้อ 6.** สมาชิกจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้
- 6.1 เป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว
- 6.2 เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย
- 6.3 ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ
- 6.4 ไม่ต้องคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือต้องโทษจำคุก ยกเว้นความผิดฐานประมาท หรือลหุโทษ การต้องคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดในกรณีดังกล่าว จะต้องเป็นในขณะที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกหรือในระหว่างที่เป็นสมาชิกของสมาคมเท่านั้น
- ข้อ 7.** ค่าลงทะเบียน และค่าบำรุงสมาคม
7.1	สมาชิกสามัญ	จะต้องเสียค่าลงทะเบียนครั้งแรก	100	บาท
		ค่าบำรุงสมาคมเป็นรายเดือนๆ ละ	-	บาท
		หรือค่าบำรุงเป็นรายปีๆ ละ	100	บาท
7.2	สมาชิกกิตติมศักดิ์	ไม่ต้องเสียค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงสมาคมแต่อย่างใดทั้งสิ้น		
- ข้อ 8.** ผู้ประสงค์สมัครเป็นสมาชิกให้ยื่นใบสมัครตามแบบของสมาคมต่อเลขาธิการ โดยมีสมาชิกสามัญรับรองอย่างน้อย 1 คน เมื่อเลขาธิการได้รับใบสมัครแล้วให้ตรวจสอบคุณสมบัติและความถูกต้องก่อนเสนอต่อคณะกรรมการบริหารพิจารณาในการประชุมคราวถัดไป
- หากเลขาธิการเห็นว่าไม่สมควรรับผู้ใดเข้าเป็นสมาชิกให้แจ้งให้ผู้ยื่นทราบโดยไม่ชักช้า และให้ผู้ยื่นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อนายกสมาคมภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำปฏิเสธและให้นายกสมาคมนำเรื่องเข้าหรือในการประชุมคณะกรรมการบริหารในคราวถัดไป
- มติในการรับสมาชิกจะต้องได้รับคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของกรรมการที่มาประชุม เมื่อคณะกรรมการบริหารมีมติรับผู้ใดเป็นสมาชิกแล้ว ให้ผู้นั้นนำเงินค่าสมัครและค่าบำรุงมาชำระให้เสร็จสิ้นจึงจะมีผลให้ผู้ยื่นเป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์
- ข้อ 9.** ถ้าคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติให้รับผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก ก็ให้ผู้สมัครนั้นชำระเงินค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงสมาคมภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการ และสมาชิกภาพของผู้สมัคร ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้สมัครได้ชำระเงินค่าลงทะเบียน และค่าบำรุงสมาคมฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่ถ้าผู้สมัครไม่ชำระเงินค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงภายในกำหนดก็ให้ถือว่าการสมัครนั้นเป็นอันยกเลิก
- ข้อ 10.** สมาชิกภาพของสมาชิกกิตติมศักดิ์ ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่หนังสือตอบรับคำเชิญของผู้ที่คณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติให้เชิญเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม ได้มาถึงยังสมาคม
- ข้อ 11.** สมาชิกภาพของสมาชิกให้สิ้นสุดลงด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้
- 11.1 ตาย
- 11.2 ลาออก โดยยื่นหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการ และคณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติ และสมาชิกผู้นั้นได้ชำระหนี้สินที่ยังติดค้างอยู่กับสมาคมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
- 11.3 ขาดคุณสมบัติสมาชิก

11.4 ที่ประชุมใหญ่ของสมาคม หรือคณะกรรมการได้พิจารณาลงมติให้ลบชื่อออกจากทะเบียน เพราะสมาชิกผู้นั้นได้ประพฤตินำความเสื่อมเสียมาสู่สมาคม

ข้อ 12.

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

12.1 มีสิทธิเข้าใช้สถานที่ของสมาคมโดยเท่าเทียมกัน

12.2 มีสิทธิเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการของสมาคมต่อคณะกรรมการ

12.3 มีสิทธิได้รับสวัสดิการต่างๆ ที่สมาคมได้จัดให้มีขึ้น

12.4 มีสิทธิเข้าร่วมประชุมใหญ่ของสมาคม

12.5 สมาชิกสามัญมีสิทธิในการเลือกตั้ง หรือได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งเป็นกรรมการสมาคม และมีสิทธิออกเสียงลงมติต่างๆ ในที่ประชุมได้คนละ 1 คะแนนเสียง

12.6 มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการ เพื่อตรวจสอบเอกสารและบัญชีทรัพย์สินของสมาคม

12.7 มีสิทธิเข้าชื่อร่วมกันอย่างน้อย 1 ใน 5 ของสมาชิกสามัญทั้งหมด หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน ทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการให้จัดประชุมใหญ่วิสามัญได้

12.8 มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติ และข้อบังคับของสมาคมโดยเคร่งครัด

12.9 มีหน้าที่ประพฤติตนให้สมกับเกียรติที่เป็นสมาชิกของสมาคม

12.10 มีหน้าที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานกิจการต่างๆ ของสมาคม

12.11 มีหน้าที่ร่วมกิจกรรมที่สมาคมได้จัดให้มีขึ้น

12.12 มีหน้าที่ช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของสมาคมให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

หมวดที่ 3 การดำเนินงานกิจการสมาคม

ข้อ 13.

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ทำหน้าที่บริหารกิจการของสมาคมมีจำนวนอย่างน้อย 11 คน อย่างมากไม่เกิน 15 คน คณะกรรมการนี้ ได้มาจากการเลือกตั้งของที่ประชุมใหญ่ของสมาคม และให้ผู้ที่ได้เลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งกันเองเป็นนายกสมาคม 1 คน และอุปนายก 1 คน สำหรับตำแหน่งกรรมการในตำแหน่งอื่นๆ ให้นายกเป็นผู้แต่งตั้งผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เข้าดำรงตำแหน่งต่างๆ ของสมาคม ตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งตำแหน่งของกรรมการสมาคมมีตำแหน่งและหน้าที่โดยสังเขปดังต่อไปนี้

13.1 นายกสมาคม ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าในการบริหารกิจการของสมาคมเป็นผู้แทนสมาคม ในการติดต่อกับบุคคลภายนอก และทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ และการประชุมใหญ่ของสมาคม

13.2 อุปนายก ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนายกสมาคมในการบริหารกิจการสมาคมปฏิบัติตามหน้าที่ที่นายกสมาคมได้มอบหมายและทำหน้าที่แทนนายกสมาคมเมื่อนายกสมาคมไม่อยู่หรือไม่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่การทำหน้าที่แทนนายกสมาคม ให้อุปนายกตามลำดับตำแหน่งเป็นผู้กระทำการแทน

- 13.3 เลขาธิการ ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบคณะกรรมการบริหารนัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี นัดประชุมใหญ่อื่นๆ บันทึกการประชุม ดูแลรักษาเอกสารอื่นรวมทั้งทรัพย์สินต่าง ๆ ของสมาคม ติดต่อกับสมาชิกและปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่นที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ควบคุมดูแลจัดการกิจการของสมาคม ควบคุมพนักงานเจ้าหน้าที่ของสมาคม แต่การรับบุคคลเข้าทำงาน หรือให้ออกจากงานเลขาธิการจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร
- 13.4 เทร่ญญิก มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินทั้งหมดของสมาคม เป็นผู้จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย บัญชีงบดุลของสมาคม และเก็บเอกสารหลักฐานต่างๆ ของสมาคมไว้เพื่อตรวจสอบ
- 13.5 ปฏิคม มีหน้าที่ในการให้การต้อนรับแขกของสมาคม และจัดเตรียมสถานที่ประชุมต่างๆ ของสมาคม
- 13.6 นายทะเบียน มีหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนสมาชิกทั้งหมดของสมาคม ประสานงานกับเทร่ญญิกในการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงสมาคมจากสมาชิก
- 13.7 ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่เผยแพร่กิจการและชื่อเสียงเกียรติคุณของสมาคม ให้สมาชิกและบุคคลโดยทั่วไปให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย
- 13.8 กรรมการตำแหน่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดให้มีขึ้นโดยมีจำนวนเมื่อรวมกับตำแหน่งกรรมการตามข้างต้นแล้วจะต้องไม่เกินจำนวนที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้ แต่ถ้าคณะกรรมการมิได้กำหนดตำแหน่งก็ถือว่าเป็นกรรมการกลาง
- คณะกรรมการชุดแรก ให้ผู้เริ่มการจัดตั้งสมาคมเป็นผู้เลือกตั้ง ประกอบด้วยนายกสมาคมและกรรมการอื่นๆ ตามจำนวนที่เห็นสมควรตามข้อบังคับของสมาคม
- ข้อ 14. คณะกรรมการของสมาคมสามารถอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 2 ปี และเมื่อคณะกรรมการอยู่ในตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่คณะกรรมการชุดใหม่ยังมิได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากทางราชการ ก็ให้คณะกรรมการที่ครบกำหนดตามวาระรักษาการไปพลางก่อน จนกว่าคณะกรรมการชุดใหม่จะได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากทางราชการ และเมื่อคณะกรรมการชุดใหม่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากทางราชการเป็นที่เรียบร้อยแล้วให้ทำการส่งและรับมอบงานกันระหว่างคณะกรรมการชุดเก่าและคณะกรรมการชุดใหม่ให้เป็นที่เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการชุดใหม่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากทางราชการ
- ข้อ 15. ตำแหน่งกรรมการสมาคม ถ้าต้องว่างลงก่อนครบกำหนดตามวาระก็ให้คณะกรรมการแต่งตั้งสมาชิกสามัญคนใดคนหนึ่งเห็นสมควรเข้าดำรงตำแหน่งที่ว่างลงนั้น แต่ผู้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับวาระของผู้ที่ตนแทนเท่านั้น
- ข้อ 16. กรรมการอาจจะพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งมีใช้เป็นการออกตามวาระด้วยเหตุผลต่อไปนี้ คือ
- 16.1 ตาย
  - 16.2 ลาออก
  - 16.3 ขาดจากสมาชิกภาพ
  - 16.4 ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- ข้อ 17. กรรมการที่ประสงค์จะลาออกจากตำแหน่งกรรมการให้ยื่นใบลาออกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการ และให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะกรรมการมีมติให้ออก
- ข้อ 18. อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

- 18.1 มีอำนาจออกระเบียบปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้สมาชิกได้ปฏิบัติ โดยระเบียบปฏิบัตินั้นจะต้องไม่ขัดกับข้อบังคับฉบับนี้
  - 18.2 มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าหน้าที่ของสมาคม
  - 18.3 มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษา หรืออนุกรรมการได้ แต่กรรมการที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการ จะสามารถอยู่ในตำแหน่งได้ไม่เกินวาระของคณะกรรมการที่แต่งตั้ง
  - 18.4 มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี และประชุมใหญ่วิสามัญ
  - 18.5 มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการในตำแหน่งอื่นๆ ที่ยังมีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
  - 18.6 มีอำนาจบริหารกิจการของสมาคม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตลอดจนมีอำนาจอื่น ๆ ตามที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้
  - 18.7 มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการทั้งหมด รวมทั้งการเงิน และทรัพย์สินทั้งหมดของสมาคม
  - 18.8 มีหน้าที่จัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ ตามที่สมาชิกสามัญจำนวน 1 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมด ได้เข้าชื่อร้องขอให้จัดประชุมใหญ่วิสามัญขึ้น ซึ่งการนี้จะต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอ
  - 18.9 มีหน้าที่จัดทำเอกสารหลักฐานต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับการเงิน ทรัพย์สินและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสมาคม ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถจะให้สมาชิกตรวจสอบได้เมื่อสมาชิกร้องขอ
  - 18.10 จัดทำบันทึกการประชุมต่างๆ ของสมาคม เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานและจัดส่งให้สมาชิกได้รับทราบ
  - 18.11 มีหน้าที่อื่นๆ ตามที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้
- ข้อ 19.** คณะกรรมการจะต้องประชุมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้จัดขึ้นภายในวันที่ 10 ของทุกๆ เดือน ทั้งนี้เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการบริหารกิจการของสมาคม
- ข้อ 20.** การประชุมคณะกรรมการ จะต้องมีการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด จึงจะถือว่าครบองค์ประชุม มติของที่ประชุมคณะกรรมการ ถ้าข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นก็ให้ถือคะแนนเสียงมากเป็นเกณฑ์ แต่ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ก็ให้ประธานในการประชุมเป็นผู้ชี้ขาด
- ข้อ 21.** ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้านายกสมาคมและอุปนายกสมาคมไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ได้ ก็ให้กรรมการที่เข้าประชุมในคราวนั้นเลือกตั้งกันเอง เพื่อให้กรรมการคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมคราวนั้น

หมวดที่ 4 การประชุมใหญ่

- ข้อ 22.** การประชุมใหญ่ของสมาคม 2 ชนิด คือ
- 22.1 ประชุมใหญ่สามัญ
  - 22.2 ประชุมใหญ่วิสามัญ
- ข้อ 23.** คณะกรรมการจะต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ละ 1 ครั้ง ภายในเดือนกรกฎาคมของทุกๆ ปี
- ข้อ 24.** การประชุมใหญ่วิสามัญ อาจจะมีขึ้นได้ ก็โดยเหตุที่คณะกรรมการเห็นควรจัดให้มีขึ้น หรือเกิดขึ้นด้วยการ

เข้าร่วมกันของสมาชิกไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของสมาชิกสามัญทั้งหมด หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน ทำหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการให้จัดให้มีขึ้น

- ข้อ 25. การแจ้งกำหนดนัดประชุมให้เลขาธิการเป็นผู้แจ้งกำหนดนัดประชุมใหญ่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยระบุ วัน เวลา และสถานที่ให้ชัดเจน โดยจะต้องแจ้งให้สมาชิกได้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน และประกาศแจ้งกำหนดนัดวันประชุมไว้ ณ สำนักงานของสมาคมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วัน ก่อนถึงกำหนดวันประชุมใหญ่
- ข้อ 26. การประชุมใหญ่สามัญประจำปี จะต้องมีการประชุมอย่างน้อยดังต่อไปนี้
- 26.1 แถลงกิจการที่ผ่านมาในรอบปี
  - 26.2 แถลงบัญชีรายรับ รายจ่าย และบัญชีงบดุลของปีที่ผ่านมาให้สมาชิกรับทราบ
  - 26.3 เลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ เมื่อครบกำหนดวาระ
  - 26.4 เลือกตั้งผู้สอบบัญชี
  - 26.5 เรื่องอื่นๆ ถ้ามี
- ข้อ 27. ในการการประชุมใหญ่สามัญประจำปี หรือการประชุมใหญ่วิสามัญจะต้องมีสามัญสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสามัญสมาชิกทั้งหมดหรือจำนวนไม่น้อยกว่า ห้าสิบคน จึงจะเป็นองค์ประชุม
- ข้อ 28. การลงมติต่างๆ ในที่ประชุมใหญ่ ถ้าข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ก็ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ แต่ถ้าคะแนนเสียงที่ลงมติมีคะแนนเสียงเท่ากัน ก็ให้ประธานในการประชุมเป็นผู้ชี้ขาด
- ข้อ 29. ในการประชุมใหญ่ของสมาคม ถ้านายกสมาคม และอุปนายกสมาคมไม่มาร่วมประชุม หรือไม่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็ให้ที่ประชุมใหญ่ทำการเลือกตั้งกรรมการที่มาร่วมประชุมคนใดคนหนึ่ง ให้ทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมคราวนั้น

หมวดที่ 5 การเงินและทรัพย์สิน

- ข้อ 30. การเงินและทรัพย์สินทั้งหมดให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการ เงินสดของสมาคม ถ้ามีให้นำฝากไว้ในธนาคาร ที่มีความมั่นคงหรือเชื่อถือตราสารทางการเงินที่ออกหรือรับรองโดยรัฐบาล
- ข้อ 31. การลงนามในตั๋วเงินหรือเช็คของสมาคม จะต้องมียามือชื่อของนายกสมาคม หรือผู้ทำการแทนลงนามร่วมกับเหรียญกษาปณ์ หรือเลขาธิการ พร้อมกับประทับตราของสมาคมจึงจะถือว่าใช้ได้
- ข้อ 32. นายกสมาคมมีอำนาจสั่งจ่ายเงินได้ไม่เกินครึ่งละหนึ่งหมื่นบาท หากจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเกินกว่านี้ ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร การอนุมัติจ่ายเงินทุกครั้งตามวรรคหนึ่ง นายกสมาคมต้องแจ้งให้คณะกรรมการบริหารทราบในการประชุมคราวถัดไป
- ข้อ 33. ให้เหรียญกษาปณ์มีอำนาจเก็บรักษาเงินสดของสมาคมได้ไม่เกิน 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) ถ้าเกินกว่าจำนวนนี้ จะต้องนำฝากธนาคารในบัญชีของสมาคมทันทีที่โอกาสอำนวยให้
- ข้อ 34. เหรียญกษาปณ์ จะต้องทำบัญชีรายรับ รายจ่าย และบัญชีงบดุล ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ การรับหรือจ่ายเงินทุกครั้ง จะต้องมียามือชื่อของนายกสมาคมหรือผู้ทำการแทน ร่วมกับเหรียญกษาปณ์หรือผู้ทำการแทน พร้อมกับประทับตราของสมาคมทุกครั้ง

- ข้อ 35. ผู้สอบบัญชี จะต้องมิใช่กรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคม และจะต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต
- ข้อ 36. ผู้สอบบัญชี มีอำนาจหน้าที่จะเรียกเอกสารที่เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินจากคณะกรรมการและสามารถจะเชิญกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ของสมาคมเพื่อสอบถามเกี่ยวกับบัญชีและทรัพย์สินของสมาคมได้
- ข้อ 37. คณะกรรมการจะต้องให้ความร่วมมือกับผู้สอบบัญชี เมื่อได้รับการร้องขอ

หมวดที่ 6 การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับและการเลิกสมาคม

- ข้อ 38. ข้อบังคับของสมาคมจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ โดยมติของที่ประชุมใหญ่เท่านั้น และองค์ประชุมใหญ่จะต้องมีสมาชิกสามัญเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกสามัญทั้งหมด มติของที่ประชุมใหญ่ในการให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับ จะต้องมียกเว้นเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมทั้งหมด
- ข้อ 39. การเลิกสมาคมจะเลิกได้ก็โดยมติของที่ประชุมใหญ่ของสมาคม ยกเว้นเป็นการเลิกเพราะเหตุของกฎหมาย มติของที่ประชุมใหญ่ที่ให้เลิกสมาคมจะต้องมียกเว้นเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ครึ่งของสมาชิกสามัญที่เข้าร่วมประชุมทั้งหมด
- ข้อ 40. เมื่อสมาคมต้องเลิก ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม ทรัพย์สินของสมาคมที่เหลืออยู่หลังจากที่ได้ชำระบัญชีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ให้ตกเป็นของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (ผู้รับต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสาธารณประโยชน์)

หมวดที่ 7 บทเฉพาะกาล

- ข้อ 41. ข้อบังคับฉบับนี้ ให้เริ่มใช้บังคับได้นับตั้งแต่วันที่สมาคมได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเป็นต้นไป
- ข้อ 42. เมื่อสมาคมได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจากทางราชการ ก็ให้ถือว่าผู้เริ่มการทั้งหมดเป็นสมาชิกสามัญ.

รายชื่อสมาชิก

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

ทำเนียบสมาชิก

รายชื่อสมาชิกสมาคมนักข่าวสัตวและโทรทัศนไทย

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ

กมล	พีรัตน์	นพดล	รู้ทำงานอง	รักชนก	พรรณศิริผล
กมล	อยู่นุช	นพรัตน์	รู้ทำงานอง	รัชชพล	เหล่าวานิช
กรรณา	บัวคำศรี	นฤมล	ปรัชญาเกรียงไกร	ฤทัยกาญจน์	อินทร์แพง
กฤษณา	รุ่งโรจน์วณิชย์	นพพร	กิตติเลิศไพศาล	ลดาพรรณ	กองกะมุด
กัมปนาท	น้อยเงิน	นันทิยา	คำแก้ว	วรกาญญา	จารุพันธ์
กิตติ	ศิลาพิวงค์	นิชานันท์	รัตนถาวร	วรเชษฐ์	เปตรี
กิตติศักดิ์	เพชรรัตน์	นิตยา	สว่างแจ้ง	วรรณพร	อัศวเชษฐ์
แก้วตา	ปริศวงศ์	นิทัศน์	เจือทิน	วัชรรงค์	เพชรตรง
ขวัญชัย	กาฬพันธ์	นิราวัลย์	ธรรมศิริเจริญ	วันดี	กิจคงชีพ
จรัส	กายโรจน์	เนตรนภา	ตื้อปั้น	วิวัฒน์	ใจมาเชื้อ
จริญญา	อัศรภาณุวิทยา	บรียงค์	สุวรรณผ่อง	วิศาล	ดิลกวนิช
จักรกฤษณ์	ฤศนาบูลย์	บุญเอื้อ	ตันโพธิ์ไสยากุล	วีณวรัตน์	เลาหาคกุล
จิตติพล	ดอกไม้พุ่ม	เบญจมาศ	จ๋ยมิน	วีรพร	วังสะอาด
จิตรลดา	กอบแสงวิชัย	ปรววรรณ	ปานปั้น	วุธิตา	จันทราบุตร
จินตนา	จอบุญ	ประภัสร์	อนุรักษ์พานิชผล	ศศพล	ศรีนา
จุฬารัตน์	แต่มคม	ประวีติ	ฟองจามร	ศศิธร	ผลากร
เฉลิมศรี	ศิริมงคล	ประหยัด	เวสนารัตน์	ศักดิ์สิทธิ์	ชัชวาลย์
ชมพูนุช	คงมนต์	พงษ์ธร	ทำพฤษ์สกุล	ศักดิ์สิทธิ์	ประดับศิลป์
ชไมพร	กิตติยาโกศลยากุล	พงษ์พิพัฒน์	จินดาศรี	ศักรภาพน์	สุขสง
ชัยรัตน์	อินทร์ชัย	พนารัตน์	ทองหมั่น	ศักรินทร์	เวฬุวนารักษ์
ชินนา	แจ้งมีสุข	พนิดา	ดาวहन	ศรินทร์	บวรเอนกสกุล
ฐิติพันธ์	เหล่านิพนธ์	พรทิพย์	ชมภูมิ่ง	ศิริพงศ์	หนูแก้ว
ณรงค์	อนุรักษ์	พัชรา	นาศศิริ	ศิริรัตน์	ไชยชนะ
ณัฐฐานุช	แย้มนิยม	พัชรี	ตั้งพิสิฐโยธิน	ศุภรัตน์	ยุทธนาระวีศักดิ์
ณัฐกานต์	จันทร์ไทย	พิชัย	ยิ้มศรวล	สกลเดช	ศิลาพงษ์
ดารินทร์	พิ่งแก้ว	พีรดา	สรรพากย์พิสุทธิ์	สถาพร	มีเจตนา
ดิเรก	ธรรมคุณ	เพ็ชร	คชรัตน์	สมปราชญ์	เกิดมาลัย
ถนอม	อ่อนเกตุพล	เพชรสุภา	ทัศน์พันธ์	สมสกุล	ไชรลป
ทรงภูมิ	โบษภรณ์	เพ็ญโสภา	สุคนธ์รักษ์	สยามรัฐ	คำดั่ง
ทิพาพร	บุปผาวาสน์	ภาคินิจ	งามเกษม	สวลี	เซียงน้อย
ธนาภัทร	โพธิภักดี	ภูซงค์	แดงประเสริฐ	สาวิตรี	แสงเงิน
ธวัชชัย	สุนทรวงค์	มงคล	บางประภา	สิริพร	สงบธรรม
ธัญญารัตน์	ชูพงศ์	มนัสวินี	จันทเลิศ	สุกันยา	หล้าประเสริฐ
นงลักษณ์	สุขใจเจริญกิจ	ยุทธนา	วงศ์วีระโยธิน	สุจิตรา	จารุพัฒน์
นทีพิทักษ์	เริ่มตระกูล	ยุวดี	เตชะไพฑูรย์สุข	สุตเชตต์	เปตรี

สุธิดา	จันทร์หาบุตร	:	อดุลย์	พรหมอ่อน	:	อัครตะกุนิ	ยิ้มละม้าย
สุนิสา	ทองวรรณ	:	อภิชาติ	ลีดาพล	:	อาณูภาพ	ธีรนิศรานนท์
สุพัชรี	พรหมโบสถ์	:	อมรเทพ	จุฑาพานิช	:	อารมณั	คล้ายมณี
สุภาลักษณ์	ตั้งจิตต์ศีล	:	อััจฉิมภาพร	หริ่มปราณี	:	อารีลักษณ์	คล้ายไยทอง
สุรินทร์	จตุการ	:	อััจฉรา	ภู์พัลลภ	:	อุมารินทร์	เพิงสา
อดิสรณั	วิริยภาษ	:	อััจฉชลั	อััจฉดุล	:	เอก	อยู่สุข

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.บุรีรัมย์)

กัังวาน   วงศ์วัฒนโสภณ

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.ยโสธร)

เบญจวรรณ   งามคง

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.ลำปาง)

ปุ่นจริกา   เจียประเสริฐ

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.สระแก้ว)

สมศักดิ์   สารการ

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.สุรินทร์)

วริตราลี   แก้วปลั่ง

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.ขอนแก่น)

ปริญญ์   กองจันทิก

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.เชียงราย)

รุ่งโรจน์   ธรรมชนั

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.นครศรีธรรมราช)

เอียด   ศรีสุรางค์

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.นครสวรรค์)

ประพนธ์   อุดมทอง

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.เพชรบุรี)

วิเชียร   เรียบร้อย

ทำเนียบสมาชิก

รายชื่อสมาชิกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.ระยอง)

จันทนา ชมภูพาน : สมเกียรติ ชมภูพาน : สันติ แสงแก้ว

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.สกลนคร)

: สุพจน์ สอนสมนึก :

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.สุราษฎร์ธานี)

: อาณัติ สิทธิชัยพร :

นักข่าว - นักจัดรายการอิสระ (จ.อุดรธานี)

ประทวน เชิดพานิชย์ : สมศักดิ์ ถนัดช่าง :

เนชั่นกรุป

: เทพชัย หย่อง :

เนชั่นกรุป (คมชัดลึก)

ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ : บุญส่ง คชเกรียง : คุภาพงษ์ ภู่อุดม
ขวัญชนก ยอดเมือง : ยุทธกร ศรีทอง : สมถวิล เทพสวัสดิ์
เฉลียว คงตุก : วิหุร พึ่งประเสริฐ : สิริรัตน์ แซ่เบ้
ดุลาภณ ทองสุกฉวี : วิโรจน์ ัญญาหาญ : เสด็จ บุญนาถ

เนชั่นกรุป (ทีวี)

กรุง มากมี : ธนาบุช สงวนศักดิ์ : มานพ จันทรอัศวภัทร
กฤษดา อันนันทนัย : ัญชนก กุลไพจิตร : ยิงยศ ขำคม
กวีพันธ์ มนตรีวงศ์ : นพดล หมั่นหาผล : รัตนาวดี ลำพาย
กัลยา ทองไหม : นันทวัลย์ มาอยู่ : วสันต์ สารสุวรรณ
กิตติกร กิตติวงศ์พานิช : นันทอง ทองใบ : วัชรภรณ์ คำป้อม
ไกรลักษณ์ งามโสภาก : นิธิวดี บุญวันสมบัติ : วิทยา ประกอบเพชร
ขจรศักดิ์ จันทรหัสดี : บรรยง อินทนา : วิศัลยา สว่างเจริญ
จิรวรรณ โพธิ์ทอง : ปรัชญาณี โพธิ์เงิน : ศรัณย์ วัชรเนตร
ฉัตรชัย ประบัญญัติ : ปิยภรณ์ ททรัพย์สุวรรณ : คุณันทวดี อุทಾಯ
ชูชาติ เพ็ชรโต : พงษ์ธร ศรีอดุลย์พันธ์ : ศุภลักษณ์ สุวัฒนารุณ
ณัฐพงศ์ พรหมเพชร : พรพรรณ พัฒนาพงศ์ : สมเกียรติ ฤทธิบุญย์
ดำรงค์ ทองเจริญสุข : พิชญ์ธนิกา แสนวิเศษ : สมพร เหล่าภักดี
ดุสิต แก้วจำนง : พิเชษฐ วัฒนวิทย์กรรม : สมิทธิ สืบสหาร
ทวิน คงนา : ภาณุพงศ์ บุญมิ่ง : สิทธิศักดิ์ อุ๋นใจ

สิริพงษ์	ผดุงบุตร	·	สุรเดช	ศิริสวัสดิ์	·	อนุชา	ศักดิ์อุโฆษกุล
สุกัญญา	ไชยภาณี	·	สุรพงษ์	ลิขิตทรงชัย	·	อรุณี	มณีเทศ
สุนันทา	นาคนู	·	อดิศักดิ์	ช่างกล่อม	·	อังคนรา	ศิลาจารย์
สุรเชษฐ์	บัววงษ์	·	อนุชา	อาคำ	·	อารีรัตน์	ชีโรท

เนชั่นกรุ๊ป (วิทยุ)

เกรียง	สมใจเพ็ง	·	ปรีชา	พลเทพ	·	ลักขณา	สุริยงค์
ติยาภรณ์	วงศ์เลิศวาทิก	·	ไพโรจน์	วาสนโกมุท	·	อนุชธ	ลอยแก้ว
ทิพาภร	ประคองศิลป์	·	ภัทราญ	สุนงาม	·	อังคนา	พุ่มพวง
ธัญ	อ่อนพฤษภูมิ	·	ภาณุ	เทศขยัน	·	อุไรวรรณ	นอร์มา
นพพร	อุไทยธราทร	·	ภารดี	ศรีภา	·		

เนชั่นกรุ๊ป (สำนักข่าวเนชั่น)

เกศินี	ใจกว้าง	·	วัฒนา	คำชู	·	เสาวลักษณ์	กาญจนสาส์
--------	---------	---	-------	------	---	------------	-----------

บริษัท J&G มีเดีย จำกัด

· วาถณัฐ ชัยรัต ·

บริษัท โกลบอลอินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด

ดวงดาว	กฤติยาภิชาตกุล	·	ธวัชชัย	กฤติยาภิชาตกุล	·	สนธยา	กิ่งก้า
--------	----------------	---	---------	----------------	---	-------	---------

บริษัท จีจีนิวส์ เน็ตเวิร์ค จำกัด

กมลวรรณ	มีปิ่น	·	दनัย	เอกมหาสวัสดิ์	·	วิโรจน์	จงกลาง
กาญจกิกา	มาเรียน	·	ธีรนนท์	เฉลิมพันธ์	·	สมฤดี	ปะหนันโต
กิ่งกมล	กฤษกรกุล	·	ประสิทธิ์ชัย	คำบาง	·	สิริธร	พัฒนตระกูลชัย
กิตติพงศ์	จางเขื่อง	·	ปิยะนัทร	การโคกกรวด	·	สุรเชษฐ์	แก้ววิวัฒน์
จารุวรรณ	ไหมทอง	·	พรทิพย์	พลสิทธิ์	·	หนึ่งนุช	บัวไข
จีรธิดา	คำสวน	·	ไพศาล	มังกรไชยา	·	อิทธิพล	พันธ์ธรรม
ชุลีกร	บุญเทียบ	·	มัชรี	ศรีหาวงค์	·	อุมาพร	ไทยดี
ธัญญา	ผลสด	·	วชิราภรณ์	นาสวน	·		

บริษัท จีเอ็มเอ็มแแกรมมี จำกัด (มหาชน)

· กัญญา ทองดั่ง ·

บริษัท เจ เอส แอล จำกัด

· อังคนา วัฒนมนงคศิลป์ ·

ทำเนียบสมาชิก

รายชื่อสมาชิกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

		บริษัท ฐานเศรษฐกิจ จำกัด					
		ชัชวพัฒน์ วณิชพัฒนะ					
		บริษัท เด็บใหญ่ จำกัด					
เชิดชาย	มากบำรุง	·	สุกฤษีร์ (ม.ล.)	จรรยาโรจน์	·	เอกปวีร์	เลาสุขศรี
ปฐวีดิ	วลิกชาติ	·	อภิญา	ศิริชนะ	·		
		บริษัท ทีวีบุรพา จำกัด					
ภัทราพร	สังข์พวงทอง	·	อังสนา	เทศขยัน	·		
		เครือข่ายผู้จัดการ					
คำบุญ	ลิทธิสมาน	·	ยศไกร	รัตนบรรเทิง	·	สำราญ	รอดเพชร
ประกาศิต	คำพิมพ์	·	ยุทธียง	ลิ้มเลิศวาที	·		
		บริษัท ไทยเดย์ ดอทคอม จำกัด					
ก้องเกียรติ	พุทธรักษ์ชิต	·	พัชรา	อร่ามศรี	·	สุจิตรา	บุญมุสิก
เกษตรา	ชนะเสริชัย	·	ลัดดา	ลือสกุลกานนท์	·	อมรรัตน์	ลือถิรธร
เทวฤทธิ์	พราหมณ์ชื่น	·	วนิดาพรรณน	สังข์ทอง	·	อรพิน	ลิลิตวิศิษฏ์วงศ์
ธีรวัฒน์	สีวะรินทร์	·	วรรัฐ	ญาษาทอง	·	เอมอร	คชเสนี
นุชนาฏ	ผ้าผิวดี	·	สาวิตรี	ศิริวุฒิ	·		
		บริษัท ไทยเดย์ ดอทคอม จำกัด (News 1)					
จิระ	ห้องลำเรียง	·	ศุภชัย	กฤตผลชัย	·	อุ้มพล	กิติกัมรา
		บริษัท นารีอินโฟ จำกัด					
		สมฤทธิ์ ลือชัย					
		บริษัท นิวส์ อินเตอร์เน็ต พับลิชชิ่ง จำกัด					
		ทรงกลด แดงผ่องศรี					
		บริษัท บางกอกมีเดีย เอเยนซี จำกัด					
พิเชียร	อำนาจวรประเสริฐ	·	ศรีจันทร์	อิสริยาเมธา	·	สุชาติ	ศุสิทธิ์
พิสุทธิ	อำนาจวรประเสริฐ	·	ศรีสุกิจ	ศุสิทธิ์	·	สุวิมล	ประวิทย์คุณวัฒน์
		บริษัท พาโนรามา ดอตคอมเมนท์ารี จำกัด					
		สุทธิพร ชะวังจู					

		บริษัท มาลาการ จำกัด					
		: จักรภพ เพ็ญแข					
		บริษัท มาสเตอร์ แมส มีเดีย จำกัด					
		: ชัชวาล วรขจรวิรัตน์					
		บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน)					
		: เพียรจิต คำมุง					
		บริษัท เมกาวิชั่น จำกัด					
จิรวรรณ	ประสมทรัพย์	:	ชล	ศรีพันธุบุตร	:	มยุเรศ	เสี้ออุดม
		:	ธนาภรณ์	กล่อมเจ็ก	:		
		บริษัท โมเมนต์ เอ็มวี จำกัด					
		: จิรัชฎา ทองนาค					
		บริษัท โลฟ ไทยแลนด์ จำกัด					
		: ประภาศรี ชูศรี					
		บริษัท ว็อดด็อก จำกัด					
กรรณิการ์	อภินิยนาถ	:	เถกิง	สมทรัพย์	:	ศักดิ์ชัย	อภินิยนาถ
กรรณา	อรุณรัศมี	:	นาถ	ชอลิณี	:	สันติสุข	มะโรจศรี
กำพล	บุญเฉลย	:	ประพจน์	ภูทองคำ	:	สุชาดา	ภูทองคำ
เจิมศักดิ์	ปิ่นทอง	:	ไพฑูรย์	จันทร์แย้ม	:	อภิญา	ภาวศุทธิ์
เตือนใจ	จันทอง	:	วิโรจน์	เดชโคบุตร	:	อภินันท์	มานะกิจวิทยุโณ
		บริษัท ว็อดาร์วัน เติโอ จำกัด					
		: สุตาร์ตัน รัตนสุตาร์ตัน					
		บริษัท เวอร์จิน บีบีซี เทโร เติโอ เซอร์วิส (ประเทศไทย)					
		: ัญญา จรรยาอุดม					
		บริษัท สิทธิณี ศรีเอชั่น จำกัด					
จริยา	พุ่มเสื่อ	:	สุวรรณา	อุยานันท์	:	โสภา	เจริญผล
พินิจการณ	ตุลาชม	:	สุวรรณี	อยู่สังข์ดี	:	อดุลย์	เขตคาม
วรรณวิไล	ยาป็น	:	เสาวลักษณ์	ซังโต	:	อภินันท์	เรืองรัตนสมบัติ

ทำเนียบสมาชิก

รายชื่อสมาชิกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

บริษัท อาร์เอ็นที เทเลวิชั่น จำกัด					
:		กัมปนาท	อิษฎาการ	:	
บริษัท เอโทม มีเดีย จำกัด					
:		สรिता	ลิมานนท์	:	
บริษัท แอคทีวิตี้โปร จำกัด (วิฑุมก.)					
นิลิต	ปาลีโพธิ์	:	วิจิตรา	นาคจู	:
				อภิสิทธิ์	เจนพรมราช
บริษัท แอดวานซ์ แอคทีวิตี้ จำกัด					
:		พัฒนเดช	อาสาสรพกิจ	:	
ยูบีซี 7					
น้องนุช	ลิ้มตระกูล	:	วิไลรัตน์	โรจะโยธิน	:
ประคองจิต	ไชยชนะ	:	ศักดิ์ชัย	เจียรพานิชยะ	:
พรพักตร์	ศักดิ์บุญญารัตน์	:	สมหวัง	เบญจตานนท์	:
				สุรพล	พิมพ์า
				เสรี	อุ๋นเจริญ
				ทรัพย์สิน	วรรณโมลี
สถานีโทรทัศน์ช่อง 3					
นภาพร	ใจเกษม	:	สำราญ	ฉัตรโท	:
สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 (จ.สุโขทัย)					
:		องอาจ	เพ็งเยี่ยม	:	
สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 (จ.ขอนแก่น)					
:		สุรพันธุ์	ทองจันทร์	:	
สถานีโทรทัศน์ช่อง 5					
:		ปานชนก	พาทีทิน	:	
สถานีโทรทัศน์ช่อง 7					
:		ทิพวัลย์	ว่องวรการวิทย์	:	
สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 (จ.สระแก้ว)					
:		สมศักดิ์	สารการ	:	
สถานีโทรทัศน์ไอทีวี					
คณิศ	บุญยพานิช	:	จตุรงค์	สุขเอียด	:
				จอม	เพชรประดับ

ชัยฤทธิ์	วรพิสุทธีวงศ์	·	บัณฑิต	ลุนหา	·	สุรัช	อินทองปาน
ชิบ	จิตนิยม	·	ประภาพร	เชาวนาศิริ	·	อนุชิต	ขวัญแก้ว
เชิงชาย	หว่างอุ้น	·	ปรียะดา	ฉันทะกลาง	·	อภิรดี	อาวรณ
ฐิติภูมิ	รุ่งปิติ	·	พนม	บุญสาลี	·	อัจฉราวรรณ	สุวรรณสมบัติ
ธานินทร์	สามสี	·	ไพศาล	วงศ์เศรษฐศิริ	·	อัชฌา	สุวรรณปากแพรก
นภา	ศรประสิทธิ์	·	สมา	โกมลสิงห์	·	อำไพ	โพธิ์ชัยรัตน์
นิกร	หอมบุญ	·	สิวาพร	โถมนาการ	·	สลินา	ธนเสนีวัฒน์

สถานีวิทยุ ท.อ. 016 เอฟเอ็ม จ.จันทบุรี

· สมชาติ อินทโชติ ·

สถานีวิทยุ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พิชิต สมสกุล · สุรียพร วงศ์สถิตพร ·

สถานีวิทยุ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.ปัตตานี

· ชาลีสา มากแผ่นทอง ·

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ดวงใจ	มาตยานุเมติ	·	พินโญ	รุ่งสมัย	·	วิไลลักษณ์	ชมภูศรี
ปัญญา	ชมจำปี	·	เพ็ญสิน	พวงศรี	·	อลิสสา	โพธิ์สวัสดิ์
พอใจ	กิจถาวรรัตน์	·	พองสนาน	จามรจันทร์	·		

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ช่อง 11

ณาดยา แว่ววีรคุปต์ · ภูซงค์ แดงประเสริฐ · คุมุชัย วุฒิชูวงศ์

สถานีวิทยุรัฐสภา

· วิลาวัลย์ วัชรศักดิ์เวช ·

สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น

กชกร	ต้นสุขเต็ม	·	นิภาพร	ดอกพิกุล	·	วันชัย	ปิ่นทะบุตร
นฤกษกร	วัฒนกิจภิญโญ	·	นุชนาฏ	อ่อนเกตุพล	·	วิเชียร	ฉิมพลี
กาญจนา	ท้วมทำนอง	·	บรรเทิง	สุริวรรณ	·	วีระ	ชารัตน์
จิราภรณ์	ต้นปรีภรณ์	·	บุญยวีรวงศ์	มนตรีพิศาล	·	ศักดิ์ดา	จิวัธยากุล
จุฑาทิพย์	สุทธิวัฒน์กำจร	·	รัชฎา	ดอนพนัส	·	ศิริมาถ	วิสุทธิคุณ
ชুমชัย	แก้วแดง	·	ลัดดา	ช้างเยาว์	·	สมชาย	แสวงการ
ดรุณี	ปิลพัตร์	·	ลัดดา	เศวตฉัตร	·	สิริลักษณ์	สุกมลสันต์
นศมนตรี	ทรัพย์พิ่ง	·	เลิศ	อักษรนิത്യ	·	ลำราญ	วงศ์อ่อน

ทำเนียบสมาชิก

รายชื่อสมาชิกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

สุกัญญา	มากลั่น	อนงค์วดี	บิลพัทธ์	อรสา	เทียนงาม
สุรินทร์	อุดมผล	อนุเทพ	อินคำ	อาทิตย์	ศรีเสาวลักษณ์
หฤทชนัน	โกติยะ	อรฤดี	เจตน์มงคลรัตน์	เอกชัย	กิจจาอุดม

สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น (จ.เพชรบุรี)

สุรพล	นาคนคร
-------	--------

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์

พนาวรรณ	จิตรสมุทร
---------	-----------

สำนักข่าวทีบีเอส

ไชยสิทธิ์	คำสุขดี
-----------	---------

อ.ส.ม.ท. (จ.ระนอง)

สุเมธ	ใจบุญ
-------	-------

อ.ส.ม.ท. (จ.ลำปาง)

คณาพจน์	ปัญญาดี	อัศวิน	วงศ์หน่อแก้ว
---------	---------	--------	--------------

อ.ส.ม.ท. (จ.อุทัยธานี)

สุชาติ	ชินบุญนาถ
--------	-----------

อ.ส.ม.ท. (จ.ชัยภูมิ)

ธนธรณ์	ไชยวงศ์
--------	---------

อ.ส.ม.ท. (วิทยุ)

กิ่งแก้ว	ผาตรา	ภาวิกา	ทัศนาสวรรณ	ศุทธิชัย	บุญนาถ
ฐิติรัตน์	ไทรรัตน์สิริศิลป์	รวิดา	ปัญญามงคล	สุริรัตน์	สุริยสัตย์
พัชระ	สารพิมพา	วิสุทธิ์	คมวัชรพงศ์		

อ.ส.ม.ท. (สำนักข่าวไทย)

กฤติยา	สินธุวารารณ	ธีรยุทธ	บุญแผ่ผล	สามารถ	ศรีมิ่งเมืองนิเวศ
ชัยนันต์	สันติวาสะ	นพดล	ก่อนิธิ	สุรชา	บุญเปี่ยม

รายนามคณะผู้จัดทำ

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

หนังสือรายงานประจำปี พ.ศ. 2548

ที่ปรึกษา

สมชาย แสวงการ
ศุภชัย กฤติผลชัย
ไพศาล มังกรไชยา
พัชระ สารพิมพา
เถกิง สมทรัพย์
ปฎิวัติ วลีชาติ
สุชาติดา ภูทองคำ
ฉันทพงษ์ พรหมเพชร

ศุทธิชัย บุณนาค
ก่อเขต จันทเลิศลักษณ์
ฉนาตยา เวรวีรคุปต์
วิสุทธิ คมวัชรพงศ์
สุวรรณา อุยานันท์
พนม บุญสาลี
อมรรัตน์ ล้อฉัตร

บรรณาธิการ

โสภิต หวังวิวัฒนา

กองบรรณาธิการ

วิสุทธิ คมวัชรพงศ์
สุวรรณา อุยานันท์
ชนาทิพ ฉัตรภูติ
พิเชษฐรักษ์ ปิตาทะสังข์

พัชราภรณ์ ชมกลิ่น
มงคล บางประภา
กิตติมาภรณ์ จิตราทรา
เสาวลักษณ์ เกตุแก้ว

ประสานงานการผลิต

เสาวลักษณ์ เกตุแก้ว

สุทธิรัตน์ สวัสดิภาพ

ออกแบบปก

ขวัญเนตร หอมกลิ่นเนียม

รูปเล่ม

ขวัญเนตร หอมกลิ่นเนียม

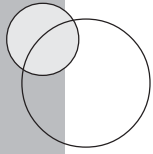
พิมพ์ที่

บริษัท เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์ จำกัด

สำนักงานเลขาธิการ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

538/1 ถ.สามเสน แขวง/เขตดุสิต กทม.10300
โทรศัพท์ 0-2243-8479, 0-6522-4288 โทรสาร 0-2243-8489
www.thaibja.org

จำได้ว่า เมื่อเกือบ 5 ปีมาแล้ว ดิฉันเข้ามามีส่วนร่วมคลุกคลีตีโมงกับคนข่าวกลุ่มหนึ่ง ที่อยากผลักดันกระบวนการปฏิรูปสื่อให้ประสบความสำเร็จ และอยากให้สื่อวิทยุโทรทัศน์ไทยเลิกจากระบบผูกขาดเสียที จนกระทั่งก่อตั้งสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ใหม่ๆ

แม้ตัวเองจะเข้ามาหลังจากสมาคมฯ เกิดขึ้นแล้ว แต่ก็ยังสัมผัสและรู้สึกได้ดีถึงบรรยากาศในขณะนั้นว่า ผู้คนเต็มไปด้วยความใฝ่ฝัน มีพลังและมุ่งมั่นตั้งใจ ถึงรู้ว่า เส้นทางข้างหน้ามิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ มีหนำซ้ำ ยังไม่รู้ว่า หน้าตาของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ(กสช.) จะเป็นอย่างไร ร่างพระราชบัญญัติประกอบกิจการฯ ซึ่งเป็นกฎหมายสำคัญที่จะทำให้การจัดสรรคลื่นความถี่เป็นธรรม อีกทั้งยังกำกับการทำงานของกสช. จะออกมาเป็นอย่างไร แต่ทุกคนก็ดูประหนึ่งว่า ยังมีความหวังและความฝันอันสวยงามว่า เมื่อได้มีโอกาสมาเป็นสมาคมนฯ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในนามองค์กรวิชาชีพอย่างน้อย ก็น่าจะเกิดสิ่งดีๆ ขึ้นได้ในอนาคต

แต่เมื่ออย่างเข้าปีที่ 2 ผ่านปีที่ 3 ปีที่ 4 และจวบจนเข้าปีที่ 5 ในปีนี้ การณ์ก็กลับกลายเป็นว่า **การปฏิรูปสื่อ เคลื่อนไปได้ช้ามาก จนถึงมากที่สุด อย่างที่ไม่ควรจะเป็น** กระบวนการในการสรรหากสช. มีปัญหา ขึ้นตอนที่ไมโปรงใส มาจนถึงบัดนี้ แม้จะคาดเดาและรู้ว่าใคร จะได้รับการคัดเลือกบ้าง ก็มีอาจสร้างความเชื่อถือให้กับสังคมได้ว่า จะได้คนดี มีความสามารถและไม่ฝืนผลประโยชน์ทับซ้อนมาทำหน้าที่กำกับดูแลคลื่นความถี่ ซึ่งเป็นสมบัติของชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด เรื่องหลักของหนังสือรายงานประจำปี จึงยังมีอาจก้าวข้าม พ้นไปจากปัญหาเรื่อง “ปฏิรูปสื่อ” ไปได้เสียที เรายังคงวนเวียนและอยู่กับกระแส **“วิทยุโทรทัศน์ไทย ภายใต้ความสับสน”** อยู่ต่อไป

กลไกภาครัฐ ไม่เคยตามทันกระแสการตื่นตัวของภาคประชาชน มีหนำซ้ำ ยังมีกลุ่มผู้ฉกฉวยประโยชน์ มาซ้ำเติม บั่นทอนกระบวนการเรียนรู้ของภาคประชาชนเสียอีก กรณีวิทยุชุมชน เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดของเรื่องนี้

บรรยากาศ ตลอดเส้นทางที่ผ่านมา ผองเพื่อนร่วมชะตากรรมและพันธมิตรหลายคน หลายกลุ่มเริ่มเหนื่อยล้าอ่อนแรง ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามา บ้างก็ท้อ ถอดใจ และเลิกกันไป แต่มีอีกไม่น้อยยังคงยืนหยัดสู้เคียงข้างกับสมาคมนฯ มีคำพูดว่า คนที่อยู่โดยไร้ความหวัง ก็คือคนที่ตายแล้ว

เราจึงไม่ต้องการจะเป็นคนตาย

ในท่ามกลางความมืดมิดและสับสน ก็ยังหวังว่าจะมีแสงสว่างที่ปลายทาง แม้จะเป็นแค่แสงริบหรี่ของเปลวเทียนเพียงเล่มเดียว

และเรายังหวังว่า ในปีหน้า สมาคมนฯจะได้เปลี่ยนเนื้อหาเรื่องหลัก ออกไปจากปัญหาในการปฏิรูปสื่อเสียที

นอกจากการสวดมนต์อ้อนวอนและภาวนาแล้ว เราทุกคนมีส่วนร่วมกันได้ในระดับหนึ่ง ช่วยกันติดตามทุกกระบวนการปฏิรูปสื่อที่จะเกิดขึ้นต่อจากนี้อย่างเกาะติดต่อเนื่อง หากไม่ชอบมาพากล ก็ส่งเสียงดังๆ ให้คนอื่นฯได้ยิน และช่วยกันแสดงความคิดเห็น ทัดทาน เสนอแนะ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเขาได้ยิน และตระหนักรู้ว่า เสียงของประชาชน ย่อมดังกว่าเสมอ ฝันร่วมกันของพวกเรา จะได้ไม่กลายเป็นฝันค้าง อยู่กลางอากาศอีกต่อไป ๕๖